สืบสานปณิธานพ่อ

นิทรรศการผลงานคณาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ
18 - 22 กันยายน 2560 ณ Lifestyle Hall ชั้น 2 สยามพารากอน

นิทรรศการผลงานคณาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ

เจ้าของ	:	คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ออกแบบรูปเล่ม	:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวิน อินทรังษี
พิสูจน์อักษร	:	มุกดา จิตพรมมา
พิมพ์ครั้งที่ 1	:	15 กันยายน 2560
จำนวนหน้า	:	104 หน้า
จำนวนพิมพ์	:	500 เล่ม
พิมพ์ที่	:	โอเอส พริ้นติ้งเฮ้าส์ จำกัด 113/13 ซอยวัดสุวรรณคีรี ถนนบรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กทม 10700

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
All Rights Reserved
No part of this book may be used or reproduced in any manner
without written permission from the author, except in context of reviews.
Every reasonable attempt has been made to identify owner of copyright.
Errors or omission will be corrected in subsequent editions.

70 ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้ทรงสร้างคุณความดีอันเป็นประโยชน์มหาศาลนานัปการต่อผืนแผ่นดินไทย ด้วยจิตมุ่งมั่น อดทน เสียสละ และไม่ย่อท้อต่อความเหนื่อยยาก ซึ่งบัดนี้แม้พระองค์ท่านจะจากพสกนิกรชาวไทยของพระองค์ไปแล้วอย่างไม่มีวันหวนคืน แต่ก็เชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่า คุณงามความดีของพระองค์ท่านยังคงสถิตอยู่ในดวงใจของคนไทยทุกคน โดยไม่มีวันจางหายไปอย่างแน่นอน

เพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้ พวกเราชาวคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในฐานะ "ลูก" ของพระองค์ท่าน ที่ทรงได้ถูกยกย่องเทอดทูนจากปวงชนชาวไทยให้เปรียบเสมือนดั่ง "พ่อ" ของแผ่นดิน จึงมีความประสงค์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะและการออกแบบที่มีแรงบันดาลใจจากสำนึกที่พร้อมจะเจริญรอยตามและสืบสานปณิธานอันงดงามของพระองค์ท่านให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมไทยและนานาชาติไปตราบนานเท่านาน

อาจารย์ ดร. ธนาทร เจียรกุล
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
กันยายน 2560

"เติบโตจากเปลือก" โดย อาจารย์ทัศน์จรสชง ศรีกุลกรณ์ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด 2.5 x 9.6 x 0.1 เซนติเมตร เทคนิค ขึ้นรูปเครื่องประดับด้วยโลหะเงิน ประดับด้วยเปลือกไข่ไก่
แนวความคิด เศษเปลือกไข่จากไข่ที่ไม่ได้รับการฟักถูกบรรจงคัดสรรส่วนผิวที่มีสีสันสวยงาม
นำมาตัดเป็นรูปวงกลมขนาดจิ๋วคล้ายอัญมณี และประดับลงบนตัวเรือนโลหะ
ซึ่งเป็นรูปร่างของต้นไม้ที่กำลังแผ่กิ่งก้านเจริญเติบโต

ผศ. ดร. วีรวัฒน์ สิริเวสมาศ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
"I have a ring" ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 เซนติเมตร เทคนิค ใยมะพร้าว
แนวความคิด เส้นใย ถักทอ ร้อยเรียง เป็นวง
"I have coconut fiber" ขนาด 1 x 8 x 4 เซนติเมตร เทคนิค ใยมะพร้าว thumb drive
แนวความคิด อ่อน แข็ง, หยาบ เรียบ, วัสดุ จริง
"Coconut fiber ring no.1" ขนาด 6 x 1 x 3.5 เซนติเมตร เทคนิค ใยมะพร้าว ห่วงพวงกุญแจสแตนเลส
แนวความคิด juxtaposition, glo-calization

"ใย ประดับ... ไย ประดับ?" โดย รศ. ดร. สุภาวี ศิรินคราภรณ์ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 14.6 เซนติเมตร สูง 3.2 เซนติเมตร
เทคนิค การขึ้นรูปจากโลหะ ประดับด้วยการสานเส้นใยจากใบหญ้าแฝก
แนวความคิด การสร้างสรรค์และผลิตวัสดุที่ไม่เป็นที่ต้องการ ให้เกิดเป็นวัสดุรูปลักษณ์ใหม่
เพิ่มพูนศักยภาพ และเปิดเผยความงาม อันส่งเสริมคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่เพื่อการดำรงอยู่

"พืชพันธุ์แห่งชีวิต" โดย ผศ. ดร. วรรณวิภา สุเนต์ตา ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด สูง 5 เซนติเมตร เทคนิค การหล่อโลหะเงิน
แนวความคิด การออกแบบเครื่องประดับในโครงการนี้เป็นการน้อมระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ฯ ในการพระราชทานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชน
และเผยแพร่ความรู้จากการพัฒนาโครงการพระราชดำริโดยการนำเสนอผ่านพืชพันธุ์ทั้งสี่
คือ ข้าว มันเทศ กาแฟ และต้นโกงกาง ตัวแทนของการเพาะปลูกและความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างๆ
ของประเทศไทยในฐานะพืชพันธุ์แห่งชีวิต ที่สร้างให้เกิดความมั่นคงและความกินดีอยู่ดี
ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ที่กลับคืนไปสู่ท้องถิ่นและมนุษย์อย่างยั่งยืน

"nestle coco" โดย ผศ. ดร. เพ็ญสิริ ชาตินิยม ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 15 เซนติเมตร สูง 13 เซนติเมตร เทคนิค squeeze and knead
แนวความคิด ภาชนะจากธรรมชาติ

"ความงามที่บางเบา" โดย ผศ. ดร. ปฐมาภรณ์ ประพิศพงศ์วานิช ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 6.5 เซนติเมตร สูง 5 เซนติเมตร
เทคนิค การดึง เชื่อม เคาะ โลหะเงิน ประดับด้วยขนไก่
แนวความคิด วิริยะ อุตสาหะ

"ผู้รอด" | "survivor" โดย อาจารย์วินิตา คงประดิษฐ์ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด 2.3 x 5 x 2 เซนติเมตร เทคนิค ขึ้นรูปโลหะเงิน ทำสีโลหะทองเหลือง (patina)
แนวความคิด นำคุณค่าจากวัสดุใยมะพร้าวที่คงเหลืออยู่ ด้วยวิธีการนำมาเป็นสื่อในการทำสีโลหะ
เพื่อแสดงออกถึงพลังของชีวิตฟื้นพลิกและปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา

"เบ่งบาน อีกครั้ง" โดย อาจารย์อรอุมา วิชัยกุล ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 6 เซนติเมตร สูง 1 เซนติเมตร
เทคนิค การขึ้นรูปด้วยโลหะเงิน และประดับด้วยลำต้นผักอบแห้ง
แนวความคิด สิ่งที่เหลือใช้ถูกนำกลับมาสร้างคุณค่าใหม่อีกครั้ง ด้วยการนำลำต้นของผักที่เหลือจากการบริโภค
มาผ่านกระบวนการสร้างสรรค์เป็นความงามในรูปแบบของวัตถุประดับกายและประดับใจอย่างยั่งยืน

"หมคจค" โดย อาจารย์ ดร.ยอดขวัญ สวัสดี ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด 30 x 10 เซนติเมตร เทคนิค การขึ้นรูปด้วยการพับกระดาษ ตัด ฉลุ
แนวความคิด จากแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่ให้ประชาชน
ดำเนินตามวิถีแห่งการดำรงชีพที่ยึดแนวทาง "เศรษฐกิจพอเพียง"
หนึ่งในแนวทางปฏิบัติการใช้ของใช้อย่างคุ้มค่า ประหยัด

เครื่องประดับกับการพัฒนาที่ยั่งยืน
Sustainable Jewelry

โดย คณาจารย์ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

"...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..."

(พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2517)

พระบรมราโชวาทนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลักแต่เพียงอย่างเดียวอาจจะเกิดปัญหาที่มีอิทธิพลต่อความคิดได้ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบทุนนิยมและลัทธิบริโภคนิยม จึงทรงเน้นการพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อมีพื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรแล้ว จึงสร้างความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น จึงเป็นที่มาของโครงการในพระราชดำริ ที่สร้างประโยชน์ให้กับราษฎรและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัฒน์และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ เช่น โครงการเกี่ยวกับดิน น้ำ ป่า และวิศวกรรม ส่งผลต่อความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างๆของประเทศไทย สร้างให้เกิดความมั่นคงและความกินดีอยู่ดี รวมไปถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบและคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจกระทำการต่างๆ

จากแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สร้างประโยชน์ให้กับราษฎรและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัฒน์นั้น สามารถน้อมนำหลักความคิดมาปฏิบัติให้เกิดสุนทรียะอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นรูปแบบการสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การผลิต การใช้วัสดุและทรัพยากรของชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการที่ชาญฉลาด เหมาะสม และใช้อย่างประหยัด ทั้งยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างกลมกลืน เช่น การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ การผลิตผลงานเครื่องประดับด้วยวัสดุเหลือใช้จำพวกของใช้ในชีวิตประจำวันหรือทรัพยากรท้องถิ่นในภาคการเกษตรประเภทเส้นใยพืชต่างๆ เส้นใยมะพร้าว ผักที่เหลือจากการบริโภค ขนไก่ เปลือกไข่ภายในฟาร์มเกษตรอินทรีย์ นอกเหนือไปจากการออกแบบให้เครื่องประดับมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทิศทางของการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแล้ว การออกแบบเครื่องประดับในโครงการนี้ยังเป็นการน้อมระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการพระราชทานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชน และเผยแพร่ความรู้จากการพัฒนาโครงการพระราชดำริโดยการนำเสนอผ่านพืชพันธุ์ซึ่งเป็นตัวแทนของการเพาะปลูกและความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทยในฐานะพืชพันธุ์แห่งชีวิตที่สร้างให้เกิดความมั่นคงและความกินดีอยู่ดี ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ที่กลับคืนไปสู่ท้องถิ่นและมนุษย์อย่างยั่งยืน

การน้อมนำแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในแง่ของสุนทรียศาสตร์ที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นความงามผนวกกับมีหน้าที่ใช้สอยในรูปแบบของวัตถุประดับกาย และประดับจิตใจแก่ผู้สวมใส่ เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะใหม่ที่มีการใช้วัสดุธรรมชาติที่เหลือใช้จากท้องถิ่นมาผลิตเป็นชิ้นงาน เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการผลิตไปในทิศทางของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สะท้อนถึง สติ ปัญญา และความเพียรซึ่งจะนำไปสู่ความสุข ในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. ออกแบบผลงานเครื่องประดับร่วมสมัยโดยการน้อมระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการพระราชทานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชนโดยมุ่งเน้นการนำองค์ความรู้จากการน้อมนำแนวพระราชดำริ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดสุนทรียะอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นความงามที่มีหน้าที่ใช้สอยในรูปแบบของวัตถุประดับกาย และประดับจิตใจแก่ผู้สวมใส่ ซึ่งคุณค่าแห่งการสร้างสรรค์ก่อให้เกิดองค์ความรู้ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะใหม่ที่มีการใช้วัสดุธรรมชาติที่เหลือใช้จากท้องถิ่นมาผลิตเป็นชิ้นงาน เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการผลิตไปในทิศทางของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

แนวความคิด

การน้อมนำแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในแง่ของสุนทรียศาสตร์ที่ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นความงามผนวกกับมีหน้าที่ใช้สอยในรูปแบบของวัตถุประดับกาย และประดับจิตใจแก่ผู้สวมใส่ เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะใหม่ที่มีการใช้วัสดุธรรมชาติที่เหลือใช้จากท้องถิ่นและในชีวิตประจำวันมาผลิตเป็นชิ้นงาน เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการผลิตไปในทิศทางของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สะท้อนถึง สติ ปัญญา และความเพียรซึ่งจะนำไปสู่ความสุข ในการดำเนินชีวิตอย่างยั่งยืน

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ศึกษาโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะใหม่ที่เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการผลิตไปในทิศทางของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่า รวมไปถึงการอนุรักษ์ที่กลับคืนไปสู่ท้องถิ่นและมนุษย์อย่างยั่งยืน เช่น โครงการเกี่ยวกับดิน น้ำ ป่า และวิศวกรรม ที่ส่งผลต่อความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย สร้างให้เกิดความมั่นคงและความกินดีอยู่ดี รวมไปถึงการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. สำรวจพื้นที่ในชุมชนเกษตรกรรมที่มีแนวคิดในการสานต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ซึ่งมีปณิธานในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อนำวัสดุเหลือใช้ต่างๆ เช่น ใบหญ้าแฝก เส้นใยมะพร้าว ผักที่เหลือจากการบริโภค ขนไก่ เปลือกไข่ภายในฟาร์มเกษตรอินทรีย์มาเข้าสู่กระบวนการทดลอง แปรรูป ด้วยวิธีการต่างๆ ที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสร้างสรรค์

3. ออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับด้วยการใช้วัสดุเหลือใช้จำพวกของใช้ในชีวิตประจำวัน หรือทรัพยากรท้องถิ่นในภาคการเกษตรตามข้อ 2 มาผ่านกระบวนการทดลองแปรรูปเพื่อเปลี่ยนภาพลักษณ์ใหม่ ด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การนำเส้นใยจากใบหญ้าแฝกมาสานเพื่อให้เกิดรูปทรง หรือเอาใยมะพร้าวมาเผาให้ไหม้เป็นสีดำและบดจนเป็นผงละเอียดและนำมาใช้แทนยาสี การนำลำต้นของผักที่เหลือจากการบริโภคมาอบให้แห้งด้วยสารดูดความชื้นหรือซิลิก้าทราย (Silica sand) และการนำเปลือกไข่ไก่มาตัดอย่างประณีตเป็นรูปวงกลมขนาดจิ๋วคล้ายอัญมณี และประดับลงบนตัวเรือนโลหะ เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีการออกแบบโดยการนำเสนอผ่านพืชพันธุ์ซึ่งเป็นตัวแทนของการเพาะปลูกและความอุดมสมบูรณ์ในพื้นที่ต่างๆของประเทศไทยในฐานะพืชพันธุ์แห่งชีวิตที่สร้างให้เกิดความมั่นคงและความกินดีอยู่ดี คือพืชพันธุ์ทั้งสี่ ได้แก่ ข้าว มันเทศ กาแฟ และต้นโกงกาง เพื่อเป็นการน้อมระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการพระราชทานความเป็นอยู่ที่ดีแก่ประชาชน

วัสดุ อุปกรณ์และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. วัสดุเหลือใช้จากธรรมชาติ เช่น ใบหญ้าแฝก เส้นใยมะพร้าว ผักที่เหลือจากการบริโภค ขนไก่ เปลือกไข่ภายในฟาร์มเกษตรอินทรีย์

2. ใช้เทคนิคการขึ้นรูปเครื่องประดับด้วยโลหะ มีการชุบทำสีและสร้างพื้นผิวบนตัวเรือน

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานเครื่องประดับร่วมสมัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในครั้งนี้นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับในลักษณะใหม่ที่เป็นแนวทางในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยทักษะด้านหัตถศิลป์ผลิตเป็นผลงานเครื่องประดับที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กระบวนการสร้างสรรค์เป็นความงามในรูปแบบของวัตถุประดับร่างกายและประดับจิตใจอย่างยั่งยืน เป็นการสร้างองค์ความรู้เพื่อวัฒนธรรมการอุปโภคบริโภคที่สมดุล คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งเหล่านี้สามารถขยายผลคุณค่าแห่งความรู้ไปสู่การส่งเสริมอาชีพและรายได้ของชุมชนตลอดจนส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สังคมไทยและนานาชาติเห็นคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชาติ

เอกสารอ้างอิง

ฉลอง โชติกะคาม. การพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน, กรุงเทพฯ : บริษัท เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี จำกัด, 2542.
สุเมธ ตันติเวชกุล. ใต้เบื้องพระยุคลบาท, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2553.

สืบสานพระราชปณิธานพ่อ
To Persue Father's hope

โดย ผศ. ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานออกแบบสองมิติ ชื่อว่า "สืบสานปณิธานพ่อ" ชุดนี้ เป็นการร่วมปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานตามแนวทางที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอความอนุเคราะห์คณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ให้ความร่วมมือเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความรำลึกและจงรักภักดีผ่านการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ระดับคณะเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันในการนำเสนอสู่สาธารณชนในวงกว้าง

โดยข้าพเจ้าพัฒนาความต่อเนื่องของผลงานสร้างสรรค์เรื่อง "ครอบครัว" ที่นำเสนอต่อสาธารณชนในปลายปีที่ผ่านมา โดยนำเสนอการนำหลักคิดเรื่องของความพอเพียงที่ทุกคนตระหนักและสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สู่การคัดสรรวัสดุประเภทยางมาเป็นแม่พิมพ์แกะลาย ให้สะท้อนถึงความง่ายในกระบวนการ มาสู่การใช้สีที่พิมพ์ที่ละลายน้ำได้ ไปจนถึงการสรรหากรอบเพื่อจัดการกับผลงานเพื่อนำมาใช้ตกแต่งอาคารสถานที่

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสำรวจแนวคิดความพอเพียงที่ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์สำหรับสร้างสรรค์ผลงาน
2. ค้นหาวัสดุและอุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องความพอเพียง
3. สังเคราะห์แนวคิดความพอเพียง สรุปเป็นแนวเรื่อง องค์ประกอบ สีสัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตกแต่งสองมิติ ที่สามารถรับรู้ถึงความพอเพียงมีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างสรรค์ได้
4. เพื่อให้นำมาสู่ผลงานสร้างสรรค์ "สืบสานพระราชปณิธานพ่อ" ที่มีลักษณะเฉพาะตนได้

แนวความคิด

ผลงานสร้างสรรค์นี้มีโครงความคิดที่คณะได้ให้ไว้คือ "สืบสานปณิธานของพ่อ" ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้ใช้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาไปสู่ภาพพระราชโอรสและพระราชธิดาในพระองค์ ที่เจริญพระชันษาขึ้นเป็น ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เป็นสมาชิกในภาพผลงาน "ครอบครัว" ของข้าพเจ้าในผลงานชิ้นที่ผ่านมา ซึ่งในปัจจุบันทั้งที่พระองค์ทรงได้ประกอบพระราชกรณียกิจสนองพระเดชพระคุณสมดังพระราชปณิธานของพระราชบิดา ได้นำมาสู่การปฏิบัติการจัดทำแม่พิมพ์ยางและการพิมพ์อย่างง่าย บนวัสดุพื้นฐานที่หาได้ง่าย ให้เป็นผลงานสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ในลักษณะชุดเพื่อรำลึกและเผยแผ่พระเกียรติยศผ่านการประดับตกแต่งที่เคหะสถานต่างๆ ได้ต่อไป

กระบวนการและขั้นตอนการสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจแนวคิดความพอเพียงที่ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์สำหรับสร้างสรรค์ผลงาน ผู้สร้างสรรค์ได้ทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบให้มั่นใจเกี่ยวกับหลักความพอเพียง เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์สำหรับสร้างสรรค์ผลงาน โดยเบื้องต้นได้สำรวจแนวคิดความพอเพียงในชีวิตประจำวันจากทั้งของตนเองและของกรณีศึกษาจากระบบข้อมูลในฐานข้อมูลออนไลน์ในเวบไซท์ต่างๆ พบว่าทฤษฎี 3 ห่วง 2 เงื่อนไขที่ว่าด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งต้องมีเงื่อนไขในเรื่องความรู้ ได้แก่ ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง กับเงื่อนไขเรื่องคุณธรรม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันอดทน และความแบ่งปัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลงานสร้างสรรค์พบว่า การใช้ทักษะสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ มีกรอบเวลาการทำงาน ซึ่งเมื่อหากพิจารณาตามหลักเหตุผลและความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้วยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังตามแนวคิดทฤษฎีความพอเพียงแล้ว จึงควรสังเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์โดยอาศัยความเชี่ยวชาญด้านความงามในศิลปะตกแต่งซึ่งเป็นความถนัดเฉพาะตนของผู้สร้างสรรค์ผลงานมาแต่เริ่ม เพื่อใช้ความเรียบง่ายเป็นเทคนิคในการนำเสนอซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการนำเสนอผลงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 วัสดุและอุปกรณ์ที่มีความสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องความพอเพียง จากข้อสรุปในขั้นตอนที่ 1 ที่ว่าด้วยการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีความพอเพียงที่ว่าด้วยเรื่อง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นำมาสู่การใช้ทักษะความถนัดเพื่อนำเสนอความง่ายในการรับรู้ผลงานแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงได้ย้อนกลับไปทบทวนผลงานวิจัยและผลงานการสร้างสรรค์ของตนช่วงหลายปีที่ผ่านมา ที่เกี่ยวข้องกับการใช้วัสดุพื้นฐานที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นเพื่อสร้างความแตกต่างในการนำมาใช้สร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม จึงได้ข้อสรุปด้านเทคนิคการนำเสนอด้วยการต่อยอดแนวทางของผลงานสร้างสรรค์ของผลงาน "ครอบครัว" ที่ผ่านมา โดยนำเสนอภาพการเจริญพระชันษาของพระราชโอรสและพระราชธิดา ผู้ซึ่งสืบสานพระราชกิจและพระราชปณิธานของพระราชบิดา โดยอาศัยการใช้เทคนิคการแกะแม่พิมพ์ยางลบ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ชิ้นงานต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 สังเคราะห์แนวคิดความพอเพียง สรุปเป็นแนวเรื่ององค์ประกอบ สีสัน เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน "สืบสานพระราชปณิธานพ่อ" จากการสังเคราะห์และสรุปวัสดุ รวมถึงอุปกรณ์ นำไปสู่การใช้เทคนิคที่เหมาะสมเรียบร้อยแล้ว ผู้สร้างสรรค์จึงสังเคราะห์ความคิดที่มีต่อ "พระราชปณิธาน" ซึ่งเน้นที่ความสำคัญการสืบสานและแบ่งเบาพระราชกรณียกิจของพระราชโอรส พระราชธิดาในพระองค์ โดยอาศัยการนำเสนอออกมาเป็นภาพร่างของผลงาน "สืบสานพระราชปณิธานพ่อ" ในลักษณะของภาพลายเส้นครึ่งพระองค์ (Protrait) ของพระราชโอรสและพระราชธิดา 4 พระองค์ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งประกอบไปด้วยภาพร่างลักษณะครึ่งพระองค์ (portrait) ของทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี (พระนามเดิม สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี) สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ซึ่งเป็นพระราชโอรสและพระราชธิดาในพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้มีความสำคัญในการประกอบพระราชภารกิจที่สืบสานพระราชกรณียกิจตามพระราชปณิธานจากพระราชบิดา เพื่อใช้เป็นต้นแบบในการแกะแม่พิมพ์ยาง จากนั้น ได้สังเคราะห์ถึงโครงสีที่จะนำมาใช้ โดยใช้โทนสีม่วงอ่อนในพระรูป และม่วงเข้มในภาพกรอบ

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อให้นำมาสู่ผลงานสร้างสรรค์ "สืบสานพระราชปณิธานพ่อ" ที่มีลักษณะเฉพาะตนได้ โดยผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดให้การติดตั้งเพื่อนำเสนอผลงานภาพพิมพ์พระรูปทั้งสี่ชิ้นนี้ ให้อยู่ล้อมรอบภาพผลงานสร้างสรรค์ "ครอบครัว" ที่ปรับปรุงขนาดลงเป็นภาพขนาดตั้งโต๊ะอยู่ในกรอบลักษณะเดียวกันทุกภาพ ซึ่งจะเห็นว่าเป็นศิลปะตกแต่งสองมิติ ที่สามารถรับรู้ได้ถึงความพอเพียงอันมีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเฉพาะตนได้อย่างชัดเจน

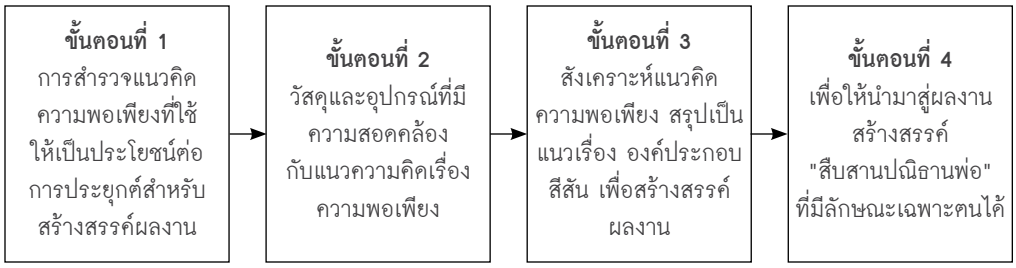

ภาพขั้นตอนดำเนินงาน 4 ขั้นตอน

ภาพการแกะยางลบ และภาพไดอะแกรมของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

อุปกรณ์แม่พิมพ์ ได้แก่ ยางลบก้อน ขนาด 4 x 6 นิ้ว อุปกรณ์ในการแกะ ได้แก่ มีดปลายแหลมสำหรับแกะยางลบก้อน หมึกที่ใช้พิมพ์ เป็นก้อนหมึกน้ำสีอะครีลิค กระดาษใช้กระดาษปอนด์สีขาว 80 แกรม และกรอบรูปภาพตกแต่งสำเร็จรูปขนาด 20 x 24 เซนติเมตร

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

เทคนิคการวาด เทคนิคการแกะแม่พิมพ์ยางลบก้อน และเทคนิคการพิมพ์หมึกสีบนกระดาษถ่ายเอกสารขนาด 80 แกรม

ขนาดหรือความยาวของผลงานสร้างสรรค์

ภาพพิมพ์ขนาด 4 x 6 นิ้ว จำนวน 5 ภาพ ใส่กรอบขนาด 20 x 25 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

1. ด้านทักษะความคุ้นเคยในการปฏิบัติงาน แกะแม่พิมพ์ และการพิมพ์กระดาษ มีความชำนาญมากขึ้น
2. สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ในเวลาที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ คงคุณภาพที่พอเพียง

เอกสารอ้างอิง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://เศรษฐกิจพอเพียง.net/ วันที่สืบค้น 7 สิงหาคม 2560

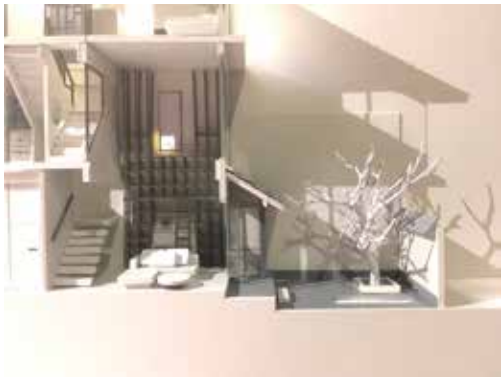

รูปที่มีทุกบ้าน
As the pictures are in every homes

โดย อาจารย์ณัฐรฐนนท์ ทองสุทธิพีรภาส
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองสิริราชสมบัติยาวนานที่สุดในโลก ในช่วงเวลาดังกล่าวประเทศไทยได้ผ่านความยากลำบากทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งพระองค์ทรงมีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์รวมจิตใจและพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากการเสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศไทย จนพระองค์เป็นที่รักยิ่งของประชาชน จนผ่านเวลามากว่า 70 ปี พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อการพัฒนาประเทศ ทรงแสวงหาวิธีพัฒนาความมั่นคงของชีวิตตลอดจนความอยู่ดีกินดีของพสกนิกรนับตั้งแต่เถลิงถวัลยราชสมบัติ จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก

อีกทั้งพระองค์ยังทรงมีความสามารถทั้งทางด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา วรรณกรรม การเกษตร เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ งานช่างและงานประดิษฐ์ ด้วยพระจริยวัตรอันเรียบง่ายจึงเป็นแรงบันดาลใจการทำงาน ดำรงชีวิต ให้กับประชาชนในทุกสาขาอาชีพ ดังจะเห็นได้จากพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ท่านที่ติดไว้ที่ฝาผนังเกือบทุกบ้าน ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงอยากถ่ายทอดเรื่องราวและแรงบันดาลใจที่ได้รับจากพระองค์ สู่งานสร้างสรรค์ในด้านการออกแบบภายในโดยวิธีการนำเสนอผลงานหุ่นจำลองบ้านพักอาศัย

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. นำเสนอเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่เป็นแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าผ่านภาพพระบรมฉายาลักษณ์ในหุ่นจำลอง
2. เพื่อศึกษาวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านทางทำหุ่นจำลองไปพร้อมกับการทดสอบองค์ประกอบของที่ว่างเพื่อการพักอาศัยตามแนวคิดและทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

แนวความคิด

ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดแรงบันดาลในพระราชจริยวัตรด้านต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่มีต่อตัวข้าพเจ้าทั้งในด้านศิลปะ ด้านดนตรี ด้านงานช่าง งานประดิษฐ์ การใช้ชีวิตและการดำเนินชีวิตคู่ของพระองค์ โดยผ่านการทำหุ่นจำลองบ้านพักอาศัย ซึ่งห้องต่างๆ ภายในบ้านมีประโยชน์ใช้สอยที่เป็นเสมือนตัวแทนพระราชจริยวัตรในด้านต่างๆ ของพระองค์ เช่น การทรงเปียโนและเล่นดนตรีแจ๊ส เปรียบเสมือนห้องดนตรีและสันทนาการ การทำงานช่าง การต่อเรือ และการทำงานศิลปะ เปรียบเสมือนห้องทดลองและห้องทำงาน การครองเรือนและแบบอย่างการใช้ชีวิตคู่เปรียบเสมือนห้องนอน โดยทั้งหมดผ่านเรื่องราวของรูปภาพที่ติดอยู่บนฝาผนังในแต่ละห้อง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าเกือบทุกบ้านในประเทศไทยมีพระรูปของรัชกาลที่ 9 อันเป็นที่รักของพสกนิกร ดังนั้นรูปพระบรมฉายาลักษณ์ที่ติดฝาผนังบ้านจึงเป็นตัวแทนความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อในหลวง รัชกาลที่ 9 ดังในเพลง "รูปที่มีทุกบ้าน" ที่แต่งคำร้องโดยคุณนิติพงษ์ ห่อนาค และร้องโดยศิลปิน ธงไชย แมคอินไตย์ (เบิร์ค)

ด้วยความสงบร่มเย็นตลอดรัชสมัยของพระองค์ และข้าพเจ้าเองก็เกิดในรัชสมัยนี้จึงคิดลงหลักปักฐานสร้างบ้านเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยใต้ร่มพระโพธิสมภารของในหลวงรัชกาลที่ 9 จึงน้อมนำเอาหลักปรัชญาของพระองค์มาใช้ เช่น ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีองค์ประกอบ 3 ประการคือ 1. ความพอประมาณ 2. ความมีเหตุผล 3. ภูมิคุ้มกัน (อานันท์ ปันยารชุนและคณะ, 2559: 333)

ข้อที่ 1 ความพอประมาณ ด้วยกำลังและงบประมาณที่มี ข้าพเจ้าจึงเลือกที่พักในลักษณะของทาวน์เฮ้าส์มือสองที่ใช้ที่ดินไม่มาก มีชั้นต่างๆไว้สำหรับพื้นที่ใช้สอยอย่างพอเพียงไม่ใหญ่จนเกินไปมีโครงสร้างต่างๆไว้รองรับอยู่แล้ว เพียงแต่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตซึ่งทำให้ประหยัดงบประมาณลงไปได้มาก

ข้อที่ 2 ความมีเหตุผล ประการที่หนึ่งคือเหตุผลในการใช้พื้นที่สำหรับชีวิตประจำวัน เช่น การรับประทานอาหาร การทำครัว การพักผ่อน และการนอน ประการที่สองเหตุผลในการใช้พื้นที่สำหรับการทำงานประจำ การทำงานพิเศษต่างๆ และงานอดิเรกอื่นๆ ซึ่งได้ออกแบบไว้อย่างสมดุลมีเหตุผลเพื่อให้ได้ทั้งความเป็นส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวมิให้เกิดความขัดแย้งกัน อีกทั้งด้วยงบประมาณบ้านหลังนี้จึงถูกออกแบบให้สร้างตามลำดับความสำคัญได้ เช่น งานระบบโครงสร้าง น้ำ ไฟฟ้า จะต้องมาก่อนโดยงานระบบต่างๆ นั้นจะต้องไม่ถูกกระทบเมื่อมีการเพิ่มเติมงานในส่วนเครื่องเรือนที่เข้ามาในอนาคต และพื้นที่ทำงานสามารถทำเป็นสำนักงานในภายหลังได้โดยไม่กระทบกับส่วนพักผ่อนที่เป็นพื้นที่ส่วนตัวภายในบ้าน

ข้อที่ 3 ภูมิคุ้มกัน ความยืดหยุ่นในพื้นที่ ที่สามารถปรับเปลี่ยนพลิกแพลงเพื่อใช้งานอย่างอื่นได้ มีพื้นที่ว่างที่สามารถเสริมหรือปิดลดการใช้สอยลงไปได้เมื่อต้องการ มีการเจาะช่องแสงและช่องลมเพื่อให้แสงและลมธรรมชาติเข้ามาได้ในช่วงกลางวันลดการพึ่งพาพลังงานลง หรือหากไฟดับก็ยังสามารถพักผ่อนอยู่ภายในบ้านได้

ด้วยหลักปรัชญาของพระองค์ ประกอบกับศรัทธาที่มีในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชของข้าพเจ้า จึงออกแบบพื้นที่สำหรับพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ไว้ในทุกส่วนของบ้าน ตามแนวคิดโดยจัดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับพื้นที่และรูปแบบ สีสัน วัสดุ ในการออกแบบ ประกอบกับการที่หุ่นจำลองมีขนาดมาตราส่วน 1:50 จึงทำให้ภาพของพระองค์มีขนาดเล็กตาม ซึ่งผู้ชมงานต้องใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพหรือมือถือในการขยายเพื่อมองภาพ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการชมผลงาน ต้องสังเกตและพินิจ พิเคราะห์ จึงจะมองเห็นความหมายของผลงานชิ้นนี้

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. การออกแบบ - เขียนแบบ

เริ่มต้นจากการออกแบบผังพื้นโดยจัดลำดับพื้นที่ จัดวางงานระบบและจัดวางเครื่องเรือนไปพร้อมกับการดูองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในแนวตั้งทั้งภายในและภายนอก โดยใช้การเขียนรูปด้านเป็นเครื่องมือและออกแบบแก้ไขไปพร้อมกันในระหว่างการเขียนแบบ เพื่อให้งานออกแบบประสานกลมกลืนเป็นเนื้อหาเรื่องราวเดียวกัน

2. การสร้างหุ่นจำลอง

เมื่อออกแบบจัดวางพื้นที่ภายใน-ภายนอกทั้งหมด จึงออกแบบและปรับปรุงการใช้วัสดุโดยการลงสีในรูปด้านเพื่อเช็คน้ำหนักและโทนสีภายในบ้านก่อนการเริ่มตัดหุ่นจำลอง โดยลำดับการตัดจากด้านล่างขึ้นไปด้านบนและจากด้านซ้ายไปด้านขวา ด้วยข้าพเจ้าเป็นคนถนัดมือขวาการทำเช่นนั้นจะทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการทำหุ่นจำลอง โดยเลือกมาตราส่วน 1:50 ในการทำเพื่อให้สามารถนำไปแสดงงานหรือคิดโชว์ภายในบ้านได้และพอดีกับขนาดของบ้านสามารถมองเห็นองค์ประกอบของที่ว่างได้อย่างชัดเจน ส่วนการลงสีในหุ่นจำลองเลือกลงในลักษณะโมโนโทน (เทา, ขาว) เพื่อให้สีไม่กวนสายตาในการมองที่ว่างเพื่อปรับปรุงก่อนการจัดทำแบบเพื่อการก่อสร้างต่อไป

วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ไม้พลาสวูด อะคริลิก สติ๊กเกอร์ กาวยาง คัตเตอร์ กระดาษทราย ฯลฯ

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

สร้างหุ่นจำลองจากพลาสวูด อะคริลิก และวัสดุอื่นๆ ตามความเหมาะสมด้วยการวัดแบบนำมาตัดทาสีในส่วนที่ต้องการและประกอบทีละชิ้นจนกระทั่งได้ผลงานที่สมบูรณ์

ขนาดของผลงานสร้างสรรค์

60 x 60 x 10 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์

1. องค์ความรู้จากการออกแบบ

ความรู้ที่ได้จากการเปิดมุมมองที่มีต่อแนวคิดทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง หากเราได้ศึกษาลงไปในรายละเอียดแล้วก็จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานออกแบบภายในได้ ซึ่งงานออกแบบภายในมิได้มีเพียงเรื่องความงาม การใช้สอย หรือแนวความคิดเพียงอย่างเดียว แต่มีเรื่องของระยะเวลา ค่าใช้จ่าย การใช้ชีวิตของผู้อาศัยและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่มาก ไม่น้อย เหมาะสมแก่กำลังและฐานะ การรักษาสมดุลของปัจจัยต่างๆที่เข้ามาเป็นโจทย์

2. องค์ความรู้จากการทำหุ่นจำลอง

ในหุ่นจำลองนี้ได้ทดลองใช้ไม้พลาสวูดและการทำสีในหุ่นจำลองเพียง 2 สี ซึ่งไม้พลาสวูดนั้นมีความคมชัดของมุมต่างๆ เมื่อตัดประกอบแล้วทำให้หุ่นจำลองดูมีความประณีตมากกว่าการใช้กระดาษชานอ้อย หรือกระดาษประเภทอื่นๆ ส่วนการทำสีในหุ่นจำลองเพียง 2 สีนั้นก็สามารถช่วยทำให้เห็นที่ว่างในพื้นที่ต่างๆ ได้ชัดเจนสามารถนำไปแก้ไขต่อไปได้และยังสามารถควบคุมโทนน้ำหนัก ขาว เทา ดำ ในภาพรวมได้ง่าย

เอกสารอ้างอิง

ณัฐรฐนนท์ ทองสุทธิพีรภาส. หุ่นจำลองเพื่อการออกแบบภายใน. วารสารวิชาการคณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2556. กรุงเทพฯ : คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

นิธิ สถาปิตานนท์. เลอสม สถาปิตานนท์ และ นิธิศ สถาปิตานนท์. บ้านของเรา บ้านสถาปนิก. กรุงเทพฯ : GALLERIA 81, 2548.

รวมภาพในหลวงรัชกาลที่ 9. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://www.photoontour.com/SpecialPhotos_HTML/data_king_family/king_photo_shortcut.htm (21 กรกฎาคม 2560)

อุดมพร อมรธรรม. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2559.

อานันท์ ปันยารชุน และคณะ. กลางใจราษฎร์ : หกทศวรรษแห่งการทรงงาน. กรุงเทพฯ : บริษัท เอเซียบุ๊คส์ จำกัด, 2559.

Kurabayashi, Susumu. Making Interior Models. Tokyo : Graphic-sha Publishing Co., Ltd, 1994.

ในดวงใจนิรันดร์
Always on my mind

โดย อาจารย์นัจ พงษ์หาญยุทธ
ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

เรื่องราวความรักของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีต่อสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถนั้น ได้สร้างความประทับใจในรายละเอียดที่ราวกับความฝันหรือนิยายอันงดงามให้กับไพร่ฟ้า ทั้งการพบกันของทั้งสองพระองค์ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ความรักที่เกิดจากความประทับใจแรกพบของพระองค์เจ้าภูมิพล (พระราชอิสริยยศในขณะนั้น) ความสนพระทัยของทั้งสองพระองค์ในด้านดนตรีที่เหมือนกัน ภาพพระฉายาลักษณ์ของทั้งสองพระองค์ในขณะที่พระองค์เจ้าภูมิพลยังทรงศึกษาอยู่ที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ จนกระทั่งวันพระราชาภิเษกสมรสในประเทศไทย เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2483 และได้ทรงเป็นแบบอย่างของภาพครอบครัวที่งดงาม เป็นภาพที่ก่อให้เกิดความสุข ความชื่นชมยินดี ของประชาชนชาวไทยตลอด 67 ปี นับตั้งแต่วันที่ทรงประกอบพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร

สำหรับข้าพเจ้าแล้ว ภาพต่างๆ เหล่านี้ได้เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการอ่านเรื่องราวข้างหลังภาพแห่งความประทับใจ ที่ภาพไม่สามารถบรรยายได้ทั้งหมด ทว่าแสดงถึงการที่ทั้งสองพระองค์ทรงเป็นต้นแบบในการครองเรือน การที่ทรงเป็นคู่บุญและกัลยาณมิตรแท้ต่อกัน และการที่ทรงเป็นคู่คิดคู่ปฏิบัติเพื่อความสุขของ "ลูกๆ" ของพระองค์หลายสิบล้านคนเสมอมา เรื่องราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงสอนผู้หญิงที่พระองค์รักนั้น ล้วนเป็นไปเพื่อความดีงาม ความสงบสุขของราษฎรทั้งสิ้น ดังที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานสัมภาษณ์ให้นักข่าวต่างชาติ ณ วังไกลกังวล ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2522 ตอนหนึ่งว่า

"...ในเรื่องเกี่ยวกับพระราชภาระอันหนัก บางครั้งเมื่อฉันเกิดเหนื่อยขึ้นมา ฉันเคยคิดว่าน่าจะได้ไปพักผ่อน ณ สถานที่บางแห่ง เช่น ฮาวายสักระยะหนึ่ง แต่แล้วพระเจ้าอยู่หัวก็มักรับสั่งกับฉันว่า จะทอดทิ้งประชาชนไปจริงๆ หรือในยามที่บ้านเมืองกำลังลำบากอยู่เช่นในขณะนี้ จะเห็นได้ว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงมีความเสียสละมากกว่าฉัน พระองค์ท่านทรงเป็นดวงประทีปที่ให้ความสว่างแก่ฉันตลอดมา..."[1]

ความประทับใจของข้าพเจ้า และการได้ประจักษ์ถึงพระราชกรณียกิจของทั้งสองพระองค์จากการเดินทางของข้าพเจ้าไปยังสถานที่ต่างๆ ในประเทศไทยและได้พบโครงการพระราชดำริมากมายที่ทำให้เกิดการสร้างอาชีพที่สุจริตของคนในหลายๆ พื้นที่ ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักว่าพระราชดำรัสของทั้งสองพระองค์ในเรื่องของความเพียร คำสอนที่พระราชทานแก่ราษฎรในเรื่องของการไม่ย่อท้อที่จะสร้างสรรค์ความดีนั้นเป็นรูปธรรมและมีอยู่จริง ทั้งหมดนี้ได้กลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ขึ้น โดยเลือกนำภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฉลองพระองค์จอมทัพไทย กับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ ท้องพระโรงกลาง พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ที่ฉายโดยนายจอห์น โดมินิส (John Dominis) เพื่อประกอบลงนิตยสารต่างประเทศ Life ในปี ค.ศ. 1960 เป็นภาพต้นแบบในการถ่ายทอดแนวความคิดที่ต้องการนำเสนอความงามสง่าของทั้งสองพระองค์ในฐานะคู่บุญบารมีที่เคารพรักของเหล่าพสกนิกร และทรงเป็นขวัญของชาติอย่างแท้จริงด้วยการที่ทรงอุทิศพระราชหฤทัยและพระวรกายตลอดมา

1. พระราชินี คู่บุญบารมีพระราชา [ออนไลน์]. 18 สิงหาคม 2559. เข้าถึงจาก http://www.siamrath.co.th/n/1489

ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้เลือกใช้จิตรกรรมสีอะคริลิกเป็นสื่อในการถ่ายทอดผลงานด้วยการแบ่งน้ำหนักเป็นระนาบที่ซ้อนทับกัน และการเกลี่ยให้เนื้อสีเป็นระนาบที่มีพื้นผิวที่เรียบที่สุด โดยได้รับอิทธิพลในการสร้างสรรค์จากจิตรกรรมในช่วงศิลปะสมัยใหม่ (Modernism) ที่มีลักษณะแตกต่างจากจิตรกรรมประเพณี และจิตรกรรมแบบเสมือนจริง (realistic style) เพื่อให้คงลักษณะคล้ายผลงานภาพพิมพ์ตามที่ต้องการ

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

ถ่ายทอดความประทับใจที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ผู้ทรงเป็นต้นแบบของความรักในอุดมคติ ความเพียร และทรงเป็นคู่ขวัญของชาติจากการที่ทรงอุทิศพระวรกายเพื่อความสุขของราษฎร โดยมุ่งหวังถ่ายทอดความสง่างามของทั้งสองพระองค์ผ่านองค์ประกอบศิลป์ทั้งในเรื่อง ของสี น้ำหนัก เส้น และพื้นผิวลวงต่างๆ ในกระบวนการจิตรกรรมให้เกิดความลงตัวทางทัศนศิลป์ที่สมบูรณ์

แนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้ นำเสนอความประทับใจที่มีต่อความงามสง่าของทั้งสองพระองค์ในฐานะคู่บุญบารมีที่เคารพรักของเหล่าพสกนิกรในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมที่มีการตัดทอนรูปทรงเพื่อสร้างสรรค์ผลงานโดยได้รับอิทธิพลจากลักษณะของจิตรกรรมในช่วงศิลปะสมัยใหม่ (Modernism) ที่มีพัฒนาการทางด้านการถ่ายทอดรูปทรง ค่าสี น้ำหนัก ที่มุ่งหวังความลงตัวทางองค์ประกอบศิลป์และการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกตามที่ต้องการ แทนการยึดติดกับการถ่ายทอดรูปทรงเสมือนจริงตามแบบจิตรกรรมประเพณี การสร้างน้ำหนักลวงในภาพสองมิติ รวมถึงการนำลักษณะเฉพาะของผลงานภาพพิมพ์ที่มีลักษณะของการซ้อนน้ำหนักและค่าสีเป็นระนาบ มาประยุกต์ใช้ในการถ่ายทอดผลงาน

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ศึกษาเรื่องราวพระราชประวัติ บทพระราชทานสัมภาษณ์ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เพื่อกำหนดแนวความคิด

2. ค้นคว้าภาพพระบรมฉายาลักษณ์ต้นแบบที่สามารถนำเสนอแนวความคิดได้ลงตัวจากแหล่งข้อมูลที่มาของภาพ

3. ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ทางจิตรกรรม และรูปแบบของจิตรกรรมสมัยใหม่ ได้แก่ ผลงานของ Giorgio De Chirico (ค.ศ. 1888 - 1978) ซึ่งมีการใช้เส้นสีดำในการตัดทอนและสร้างรูปทรง และ Henri Matisse (ค.ศ. 1869 - 1954) ที่มีการเน้นการสร้างพื้นผิวลวงและลวดลายต่างๆ ตามลักษณะศิลปะตกแต่ง (Decorative art) ในผลงานจิตรกรรมเพื่อให้เกิดความลงตัวทางองค์ประกอบ การใช้โทนสีแทนการกำหนดค่าน้ำหนักอ่อนแก่และการตัดทอนรูปทรง เป็นต้น

4. นำภาพต้นแบบที่ต้องการมาถอดแบบร่างเพื่อนำไปประกอบการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการจิตรกรรมสีอะคริลิก ต่อไป

ภาพต้นแบบ ภาพร่างจากต้นแบบเพื่อนำไปสร้างสรรค์ผลงานจริง และภาพขั้นตอนการลงสีอะคริลิก

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

จิตรกรรมสีอะคริลิก

ขนาดหรือความยาวของผลงานสร้างสรรค์

60 x 80 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ได้มีการพัฒนาทางด้านองค์ประกอบศิลป์ ได้แก่ พัฒนาการทางด้านการถ่ายทอดรูปทรง จากลักษณะเหมือนจริงของภาพถ่ายโดยวิธีการคลี่คลายรูปทรง (simplify) การลดทอนรายละเอียดเสมือนจริงซึ่งได้รับอิทธิพลจากลักษณะทางสุนทรียศาสตร์ของจิตรกรรมสมัยใหม่ ได้กำหนดให้ค่าน้ำหนักต่างๆ เป็นลักษณะของการซ้อนระนาบเป็นชั้น (layer) อย่างกระบวนการภาพพิมพ์ แทนการทับด้วยน้ำหนักสีแล้วเกลี่ยให้ผสานกันอย่างกระบวนการทางจิตรกรรมประเพณี โดยในการสร้างสรรค์นี้ได้กำหนดให้น้ำหนักเข้มที่สุดเป็นฐานในการกำหนดปริมาตรและน้ำหนักแสงเงาของรูปทรง แล้วจึงซ้อนทับด้วยน้ำหนักที่สว่างขึ้นเป็นลำดับ มีการกระจายน้ำหนักในองค์ประกอบของภาพด้วยการใช้สีน้ำหนักเข้มในการสร้างพื้นผิวลวงในบริเวณต่างๆ และการใช้ค่าของสีแทนการให้น้ำหนักอ่อนแก่ในภาพ

เอกสารอ้างอิง

Lily Rothman, Liz Ronk. "When LIFE Photographed Thai King Bhumibol Adulyadej in 1960". time.com. 13 October 2016. [Online]. Accessed from: http://time.com/4526648/thailand-king- bhumibol-1960/. Retrieved 28 July 2017.

National Identity Office, The. KING BHUMIBOL: Strength of the Land. Bangkok: Amarin Printing and Publishing, 2009.

Tate. Art term: Modernism. [Online]. Accessed from: http://www.tate.org.uk/art/art-terms/m/modernism. Retrieved 27 August 2017.

"พระราชินี คู่บุญบารมีพระราชา". สยามรัฐออนไลน์. 18 สิงหาคม 2559. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก http://www.siamrath.co.th/n/1489 เข้าถึงเมื่อ 28 กรกฎาคม 2560.

ทัศนียภาพงานออกแบบภายใน ก่อนการออกแบบศิลปะและของตกแต่ง
บริเวณโถงทางเข้าและพักคอย ห้องพักแบบ Suite และห้องพักแบบ Superior

สืบสานศิลปะและหัตถกรรมท้องถิ่น ด้วยการผสมผสานกับงานออกแบบตกแต่งภายใน
The inheritance of Local arts and craft by interior design composition

โดย อาจารย์ ดร.นุชนภางค์ แก้วนิล
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

งานออกแบบศิลปะและของตกแต่งเพื่อให้โครงการงามสมบูรณ์นั้น เป็นขั้นตอนสุดท้ายของงานออกแบบตกแต่งภายในก่อนการส่งมอบพื้นที่ให้เปิดใช้งานจริง ถือได้ว่าเป็นงานที่สนุกและท้าทายผู้ออกแบบอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดของประดับตกแต่งที่ส่งเสริมและสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยของพื้นที่ ยิ่งไปกว่านั้นการผสมผสานศิลปะและของตกแต่งภายในท้องถิ่น ทั้งการนำงานหัตถกรรมมาปรับรูปแบบใช้ในประโยชน์ใช้สอยใหม่และการจัดวางองค์ประกอบของประดับแบบดั้งเดิมผสมผสานกับงานออกแบบสภาพแวดล้อมภายในอื่นๆ ให้เกิดความน่าสนใจ และสามารถแสดงถึงอัตลักษณ์ของโครงการนั้นถือเป็นงานที่ยากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการสร้างอัตลักษณ์ให้โครงการด้วยการออกแบบนี้เป็นประเด็นสำคัญที่นักออกแบบไม่ควรละเลย สืบเนื่องจากในปัจจุบันพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งผลจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social network) ที่ผู้บริโภคนิยมที่จะถ่ายภาพและลงภาพเหล่านั้นเพื่อแสดงถึงความเป็นตัวตนในสื่อสาธารณะ ทำให้นอกเหนือจากการออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานแล้ว การสร้างสรรค์พื้นที่ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมดังกล่าวนอกจากจะดึงดูดความสนใจของผู้ใช้แล้ว ยังสามารถใช้เป็นสื่อในทางการตลาดได้อีกทางหนึ่งด้วย

การสร้างสรรค์อัตลักษณ์โครงการโดยใช้เอกลักษณ์ท้องถิ่นมาเป็นส่วนร่วมในการออกแบบ นับเป็นการผสมผสานศาสตร์การออกแบบที่สำคัญเข้าด้วยกันกับการออกแบบตกแต่งภายใน ทั้งการออกแบบผลิตภัณฑ์ สิ่งทอ เครื่องเรือน กราฟิก และงานศิลปะที่มีลักษณะเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น อย่างไรก็ตามรูปแบบของการผสมผสานข้างต้นนั้น ไม่สามารถนำมาจัดองค์ประกอบตามอารมณ์หรือความชอบส่วนตัวของนักออกแบบได้อย่างอิสระ หากต้องคำนึงถึงปัจจัยพื้นฐานของโครงการประกอบกัน เช่น ประโยชน์ใช้สอยของอาคาร พฤติกรรมความต้องการและความชอบของผู้ใช้สอย ระดับของโครงการ ความเป็นไปได้ในการปรับใช้ประโยชน์ใช้สอยและที่สำคัญที่สุดคืองบประมาณในการจัดของประดับตกแต่ง ในบทความนี้จะยกตัวอย่างการปรับปรุงโรงแรมขนาดเล็กที่จังหวัดอุดรธานีเพื่อให้เห็นภาพการผสมผสานการออกแบบได้อย่างชัดเจนขึ้น โดยจะแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการทำงานจริง และกระบวนการในการออกแบบที่ผสมผสานทั้งสินค้าท้องถิ่นและสินค้าจากบริษัทผู้ผลิตที่ใช้แสดงถึงความเป็นท้องถิ่นได้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ของโครงการ ดังกระบวนการต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน บริบท ข้อจำกัดและความต้องการของโครงการ The Lake ที่นำมาเป็นกรณีตัวอย่าง สรุป 3 ประเด็นหลักได้ดังนี้

1. โครงการ The Lake เป็นโรงแรมขนาดเล็ก ต้องการปรับภาพลักษณ์ใหม่ให้เป็น Design Hotel เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าทั้งไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ราคาขายห้องละ 1,000-3,500 บาท

2. สถานที่ตั้ง อยู่ใจกลางเมืองบริเวณหนองประจักษ์ สามารถเห็นวิวสวนสาธารณะและบึงน้ำประจำจังหวัดได้จากห้องพัก

3. ผู้เข้าพัก เป็นนักท่องเที่ยวแบบกลุ่ม ครอบครัว เพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พักผ่อน ซื้อสินค้า ทำบุญและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในจังหวัดอุดรธานี

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น รูปแบบของการออกแบบจึงเป็นการผสมผสานปัจจัยการออกแบบ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของโครงการดังนี้ ประโยชน์ใช้สอยที่คำนึงถึงความสะดวกสบายของความเป็นโรงแรม กลิ่นอายของ

ท้องถิ่น และความเรียบง่ายเป็นกันเองจากระดับราคา สถานที่ตั้ง และกลุ่มผู้เข้าพัก อย่างไรก็ตามอ้างอิงข้อมูลจากผลการศึกษา โรงแรมขนาดเล็กริมน้ำ เปิดเผยว่ารูปแบบการตกแต่งที่นักท่องเที่ยวรับรู้และพึงพอใจนั้นไม่จำเป็นจะต้องระบุชี้ชัดว่าเป็นอำเภอหรือจังหวัดที่โรงแรมนั้นๆ ตั้งอยู่ ในการออกแบบสามารถใช้รูปแบบที่กว้างขึ้น เช่น ลักษณะร่วมของศิลปะท้องถิ่นที่เป็นภูมิภาคและประเทศ เป็นต้น ในงานออกแบบโครงการนี้จึงไม่ได้ใช้งานศิลปะหัตถกรรมเฉพาะในจังหวัดอุดรธานี มีสินค้าประกอบบางชิ้นที่เลือกใช้จากบริษัท ผู้ผลิตต่างถิ่น สืบเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ระยะเวลาการผลิต แต่ยังใช้เกณฑ์ในการคัดสรรและนำมาใช้ 3 ประการ ดังนี้ ประการแรก ของประดับควรมีรูปแบบที่สอดคล้องกับศิลปะและของตกแต่งท้องถิ่น ประการที่สอง สินค้าที่สามารถสร้างบรรยากาศให้งานออกแบบตกแต่งออกมาอย่างเป็นกันเอง และประการสุดท้ายของประดับต้องสามารถสร้างความประทับใจให้ผู้ใช้บริการด้วยการจัดวางองค์ประกอบที่ร่วมสมัย

วิธีการผสมผสานองค์ประกอบเหล่านี้เองที่นำไปสู่การสร้างสรรค์อัตลักษณ์โครงการ ภายใต้แนวคิด The Lake "local stylish" แนวคิดนี้แสดงให้เห็นถึง 2 คำสำคัญ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ อธิบายเพิ่มเติมถึงแนวทางในการนำมาใช้คัดเลือกงานศิลปะตกแต่งและวิธีการได้ดังนี้

Local สินค้าหัตถกรรมที่เป็นตัวแทนในการแสดงออกถึงความเป็นท้องถิ่น แบ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมรูปแบบดั้งเดิมที่พร้อมนำมาใช้ตกแต่งอาคารได้ เช่น หมอนสามเหลี่ยมผ้าขิด เบาะระนาค ที่นอนนุ่น หมวกสานด้วยตอก เครื่องปั้นดินเผาเซรามิก เครื่องเรือนหวาย และงานศิลปหัตถกรรมที่นำมาปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอย เช่น โคมไฟทำจากสุ่มไม้ไผ่และธงแมงมุม ผนังกั้นส่วนภายในอาคารจากช่องลมดินเผา เป็นต้น

Stylish ใช้วิธีการในการเรียบเรียงการจัดวางองค์ประกอบใหม่ให้ร่วมสมัยขึ้น โดยเน้นความเรียบง่ายและส่งเสริมให้งานศิลปะหัตถกรรมโดดเด่น และแสดงออกได้ถึงอัตลักษณ์ของโครงการ ดังภาพที่ 1-6

งานสร้างสรรค์นี้ต้องการเน้นความสำคัญของกระบวนการในการผสมผสานปัจจัยต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวคิดและการเลือกสรรของประดับตกแต่งตามกรอบแนวความคิดเท่านั้น ภาพงานสร้างสรรค์หลังการจัดของประดับตกแต่งแล้วจะนำเสนอในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

การใช้เอกลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์โครงการ

แนวความคิด

The Lake "local stylish"

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน บริบท ข้อจำกัดและความต้องการของโครงการ
2. สืบค้นประเภทและราคาสินค้า ศิลปะและของตกแต่งท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น
    2.1 ศิลปะและของตกแต่งท้องถิ่น ในท้องถิ่น (Handmade)
    2.2 ศิลปะและของตกแต่งที่ใช้วัสดุ วิธีการท้องถิ่น (manufactured)
3. วิเคราะห์ข้อจำกัดในการจัดซื้อ จัดจ้างทำ และเปรียบเทียบราคา
4. ร่างแนวทางการออกแบบ ศิลปะและของตกแต่งตามพื้นที่ใช้สอยจริง (Mood & Tone)
5. สรุปรูปแบบ และราคา เพื่อนำเสนอเจ้าของพิจารณา

ภาพที่ 1 ภาพร่างแนวทางการออกแบบ ศิลปะและของตกแต่งตามพื้นที่ใช้สอยจริง
ภาพที่ 2 ภาพสรุปรายการรูปแบบ และราคา 1 ภาพที่ 3 ภาพสรุปรายการรูปแบบ และราคา 2

วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

คอมพิวเตอร์และโปรแกรมนำเสนอภาพ 2มิติ โปรแกรม Keynote

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

จำลองการจัดพื้นที่เสมือนจริง / ภาพถ่ายจากห้องตัวอย่าง

ขนาดของผลงานสร้างสรรค์

100 x 180 x 160 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

กรณีตัวอย่างข้างต้น เป็นการผสมผสานองค์ความรู้หลายด้านเข้าด้วยกัน เห็นถึงความสำคัญในการบูรณาการศิลปะทุกแขนง นำมาส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างมีกระบวนการและเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นแนวทางของการศึกษาในอนาคตที่จำเป็นต้องปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้มีช่วงของการสอดผสานกันระหว่างศาสตร์ที่มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน

สุดท้ายดูเหมือนว่างานด้านการออกแบบตกแต่งภายในจะเป็นงานที่ห่างไกลจากการสืบสานปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 แต่หากนักออกแบบสามารถน้อมนำพระบรมราโชวาทมาปรับใช้กับงานวิชาชีพ ให้ความร่วมมือกันคนละเล็กละน้อย ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองและดำรงศิลปวัฒนธรรม ความเป็นไทยได้อีกทางหนึ่ง ดังความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ วังท่าพระ วันที่ 12 ตุลาคม 2513 "...งานด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม นั้นคือ งานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยได้สืบไป..."

เอกสารอ้างอิง

เอกพงษ์และคณะ. (2559). การออกแบบภายใน โรงแรมขนาดเล็ก ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ศิลปวัฒนธรรมไทยและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการท่องเที่ยวไทย.

บทความนี้ได้รับความอนุเคราะห์ ภาพและข้อมูลอ้างอิง จากโครงการ The Lake ลิขสิทธิ์ของ บริษัท ร่มโพธิภูมิ จำกัด

ความเหมือนในความแตกต่าง
Similar in Different

โดย อาจารย์ปาริฉัตร สุชาติกุลวิทย์
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

ณ ห้องเก็บของรก ฝุ่นเกรอะกรัง กับลำแสงแดดอ่อนๆ ที่ส่องผ่านมาตามช่องหน้าต่าง กระดาษที่ไม่ได้ใช้วางกองเรียงรายบนชั้นที่เต็มไปด้วยหนังสือตั้งแต่สมัยอนุบาลจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ความตั้งใจที่จะเข้าไปเพื่อค้นหาเอกสารเก่าๆ ชิ้นหนึ่ง กลับทำให้ค้นพบสมุดศิลปะในวัยเด็กของตนเองและพี่น้อง ที่แม่พยายามจะเก็บไว้ให้ดูเป็นผลงานในยามที่เติบใหญ่ ไม่ทันต้องคิดอะไรแม้แต่น้อย สัญชาตญาณบอกให้เปิดบันทึกภาพในวัยเด็กขึ้นทันที ภายในมีเรื่องราวจินตนาการมากมาย เปิดผ่านหน้าต่อหน้า จนเรื่องราวเดินทางมาถึงแผ่นสุดท้าย ภาพที่เห็นเปลี่ยนจากรอยยิ้มที่เจือความสนุกเป็นปลื้มปิติ น้ำตาคลอ อย่างฉับพลัน เพียงเพราะผลงานนั้นคือภาพวาดพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 กับความไม่สมบูรณ์แบบที่มากับรอยความเก่า ฝุ่น และกระดาษที่ค่อนข้างกรอบ

"เวลาผ่านมายาวนานถึง 20 ปีแล้วหรือนี่" มีเสียงตะโกนเล็กๆ เกิดขึ้นภายใน จากวันนั้นถึงวันนี้ อาจเป็นเพียงระยะเวลาเสี้ยวหนึ่งที่พระองค์ได้ทรงงานหนัก เพื่อยังประโยชน์สูงสุดมาแก่ประชาชนชาวไทย แต่ระยะเวลา 20 ปี ของข้าพเจ้าหมายถึงค่อนชีวิต ภาพความพยายามของเด็กน้อยหน้าหมวยคนหนึ่งที่จะส่งผ่านความรู้สึกจงรักภักดีทั้งหมดที่มีเพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพพระบรมสาทิศลักษณ์ที่มองกันจริงๆ ก็ไม่ค่อยจะเหมือนสักเท่าไหร่ แถมเงายังเบี้ยวบูดพิลึกขึ้นมา สะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวความรัก ความผูกพัน ที่ประชาชนชาวไทยทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กน้อย ผู้ใหญ่ หรือคนเฒ่าคนแก่ มีต่อพระองค์อย่างต่อเนื่องไม่เสื่อมคลาย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชิ้นใหม่จึงบังเกิดขึ้น ผลงานซึ่งแสดงความต่างของมุมมองในชั่วชีวิตคนคนหนึ่งที่มีต่อพระองค์ ผ่านยุค ผ่านสมัย ผ่านกาลเวลา ผ่านประสบการณ์ ทำให้การถ่ายทอดเรื่องราวบนงานศิลปะ 2 ชิ้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง หากแต่ความหมายนัยยะของงานศิลปะทั้ง 2 ชิ้นนั้นยังคงความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั่นคือ การถ่ายทอดความรัก ความผูกพัน ตลอดจนการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ที่ยังคงอยู่ไม่เคยเลือนหาย จากอดีตสู่ปัจจุบัน และจะคงอยู่ในหัวใจประชาชนชาวไทยตราบนานเท่านาน

ภาพที่ 1 เรื่องราวจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปกรรมที่นำเสนอเรื่องราวความรัก ความผูกพัน ความระลึกถึง ที่ประชาชนชาวไทยมีต่อในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากแต่การระลึกถึงนี้ยังความหมายไปจนถึงการแสดงให้เห็นถึงแรงบันดาลใจในการสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ท่าน ที่จะอุทิศกายและใจในการช่วยเหลือและทำประโยชน์อันสูงสุดให้แก่ส่วนรวมเพื่อประเทศไทยต่อไปในภายภาคหน้า

แนวความคิด

"ความเหมือนบนความแตกต่าง" จุดเชื่อมโยงของความรู้สึกที่มีต่อในหลวงรัชกาลที่ 9 จากห้งเวลาหนึ่งสู่ห้วงเวลาหนึ่ง (จากเด็ก พ.ศ. 2539 สู่ ผู้ใหญ่ พ.ศ. 2560) คือจุดเริ่มต้นของแนวความคิดในการสร้างงานศิลปะ 2 ชิ้น ในช่วงเวลาและช่วงชีวิตที่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง หากแต่ความรู้สึกรักและเคารพนั้นยังคงเดิม

เด็ก ช่วงเวลาแห่งการถ่ายทอดความรู้สึกรักและเคารพ แบบบริสุทธิ์ ผ่านภาพวาดลายเส้นดินสอพระบรมสาทิศลักษณ์ ในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ดูไม่สมบูรณ์แบบ หากแต่เมื่อกาลเวลาล่วงเลยผ่านมาร่วม 20 ปี ภาพนั้นยังคงอยู่และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวมุมมองความรักของเด็กน้อย หนึ่งในประชาชนชาวไทย ที่มีต่อพระองค์ท่านเหมือนเคย

เมื่อเติบใหญ่ กล่องระบายแสงถูกนำมาเป็นสื่อกลางในการเปรียบพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 เหมือนดั่งแสง "แสงที่หากมองผิวเผินแล้วเหมือนไม่มีอยู่ แต่เราสามารถรับรู้การมีอยู่ของแสงได้จากผลที่เกิดขึ้นแล้วฉันใด แสงที่ส่องสว่างให้กับประเทศไทยตลอด 70 ปีที่ผ่านมา เวลานี้แม้แสงดวงนั้นได้คับลงแล้ว แต่เรายังคงสามารถสัมผัสผลที่เกิดจากแสงนั้น ได้ผ่านผลของพระราชปณิธาน และพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่พระองค์ท่านได้ทรงริเริ่มไว้ให้ลูกหลานได้สืบสานต่อ ฉันนั้น" แสงถูกนำมาเปรียบเปรยในงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดถ่ายทอดเรื่องราวผ่านกล่องธรรมดาเปลือยเปล่าที่ถูกแต่งแต้มลวดลายด้วยการระบายแสง ฉากหลังของกล่องที่นำเสนอภาพผลของการสะท้อนและหักเหของแสงเกิดเป็นลวดลายคล้ายคลื่นน้ำ หรือ อะไรก็สุดแล้วแต่จินตนาการของแต่ละคน แสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของแสง ถึงแม้ว่าเราจะไม่เคยสามารถจับต้องและสัมผัสแสงนั้นได้เลยก็ตาม ผลงานทั้ง 2 ถูกสร้างสรรค์มาคู่กัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงช่วงเวลาที่ยาวนานชั่วชีวิตคนคนหนึ่ง กับการถ่ายทอดมุมมองอันแตกต่างที่มีต่อพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ถึงแม้ผลงานทั้ง 2 จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง หากแต่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเหมือนของความรู้สึกรัก เคารพ และระลึกถึง ที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานมีต่อพระองค์ท่านไม่เคยเสื่อมคลาย ผลงานที่ชื่อ "ความเหมือนบนความแตกต่าง" จึงบังเกิดขึ้น

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ขั้นตอนการหาแรงบันดาลใจ

ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพวาดในสมัยตอนเด็ก เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการสร้างผลงานชิ้นที่ 2 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองผ่านช่วงเวลาที่ยาวนาน 1 ชั่วชีวิตคนที่มีต่อพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 การตามหาแรงบันดาลใจของผลงานชิ้นที่ 2 จึงเกิดขึ้น

2. ขั้นตอนการตีความนามธรรมเป็นผลงานสร้างสรรค์รูปธรรม

ผลงานชิ้นที่ 2 เริ่มต้นจากการเห็นความสำคัญของแสง แสงเป็นสิ่งสำคัญของการดำรงอยู่ของมนุษย์ หากสิ้นแสงสิ่งมีชีวิตก็คงดำรงชีวิตอยู่ไม่ได้เช่นกัน คุณประโยชน์ของแสงมากล้น แสงจึงเป็นตัวกลางในการสื่อความหมายของงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

แสง ส่องสว่างให้กับโลก ฉันใด น้ำพระทัยพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ก็ส่องสว่างให้กับประเทศไทยฉันนั้น

แสง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และ คับไป ฉันใด ชีวิตของทุกสรรพสิ่งก็ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และคับไปฉันนั้น

แสง เหมือนไม่มีแต่มีอยู่ ฉันใด บัดนี้คุณความดีของพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ก็ยังคงอยู่เฉกเช่นแสงฉันนั้น

ความพยายามที่จะแสดงให้เห็นถึงการมีอยู่ของแสง เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าและความสวยงามที่ไม่อาจสามารถมองเห็นจุดเริ่มต้นได้ แต่สามารถรับรู้ได้จากผลที่เกิดขึ้น เฉกเช่นแสงของคุณความดีที่พ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ทรงทำไว้ในขณะที่ยังทรงพระชนม์อยู่ หากแม้นบัดนี้แสงสว่างดวงนี้ได้คับลงแล้ว แต่ผลแห่งความพยายามของพระองค์ท่านในอดีตก็ยังคงก่อให้เกิดประโยชน์อันยิ่งใหญ่กับประเทศและประชาชนชาวไทยมาจนถึงปัจจุบันและจะคงอยู่ต่อไปตราบนานเท่านาน

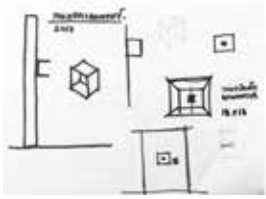

ภาพที่ 2 ภาพแรงบันดาลใจจากการกระทบของแสงกับผิวน้ำ
ภาพที่ 3 แบบร่างจากแนวความคิด สู่ผลงานจริง
ภาพที่ 4 ภาพการทดลองการสะท้อนของแสง

3. ขั้นตอนการสเก็ตซ์และแบบร่าง

นำแรงบันดาลใจที่ได้รับมากลั่นกรอง วิเคราะห์ และตั้งข้อสันนิษฐานว่าจะทำอย่างไรให้สามารถแสดงการมีอยู่ของแสงได้โดยใช้วิธีที่เรียบง่ายที่สุด อีกทั้งหากนำชิ้นงานไปตั้งไว้ที่ใดก็ตามที่มีแสง ผลกระทบของแสงจะสามารถเกิดขึ้นให้เห็นทันทีโดยไม่ต้องใช้เทคโนโลยีใดๆ เข้าช่วย

4. ขั้นตอนการทดลอง

เริ่มจากทำการวิเคราะห์สิ่งที่มีผลต่อรูปลักษณ์ผลกระทบของแสง ได้แก่ ลักษณะและทิศทางของแสง / คุณลักษณะวัสดุกระทบ / คุณลักษณะวัสดุตกกระทบ / ขนาดของวัตถุ เมื่อได้ตัวแปรหลักที่มีผลการเกิดของงานศิลปะแล้วจึงทดลองเปลี่ยนสลับตัวแปรทั้งหมดในรูปแบบโมเดลทดลองก่อน จนได้ผลลัพธ์ของแสงที่ตั้งใจไว้ จึงผลิตเป็นผลงานจริง

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ดินสอ กรอบรูปไม้ กล่องไม้ พลาสติกใส แสง

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่ 1: เทคนิคการวาดลายเส้นดินสอ

ผลงานชิ้นที่ 2: เทคนิคการใช้ธรรมชาติการตกกระทบของแสงในการระบายแสง ส่งผ่านเรื่องราวและผลลัพธ์บนฉากกล่องไม้ที่เตรียมไว้อย่างเรียบง่าย

ขนาดของผลงานสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นที่ 1: กรอบรูปขนาด 49 x 49 เซนติเมตร

ผลงานชิ้นที่ 2: กล่องระบายแสงขนาด 1.9 x 1.9 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

แสง สามารถสัมผัสได้ถึงการมีอยู่ จากผลกระทบของมัน เมื่อใดหมดแสง ผลกระทบก็จะหมดลง

แสง และผลกระทบจากแสง สามารถเปลี่ยนไปตามสถานที่ และช่วงเวลา

แสง แสดงสัจธรรม แห่งความเป็นธรรมชาติ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไปโดยที่ไม่หลงเหลือสิ่งใดไว้

แสง แสดงสัจธรรมแห่งการมีอยู่ ที่เหมือนไม่มี

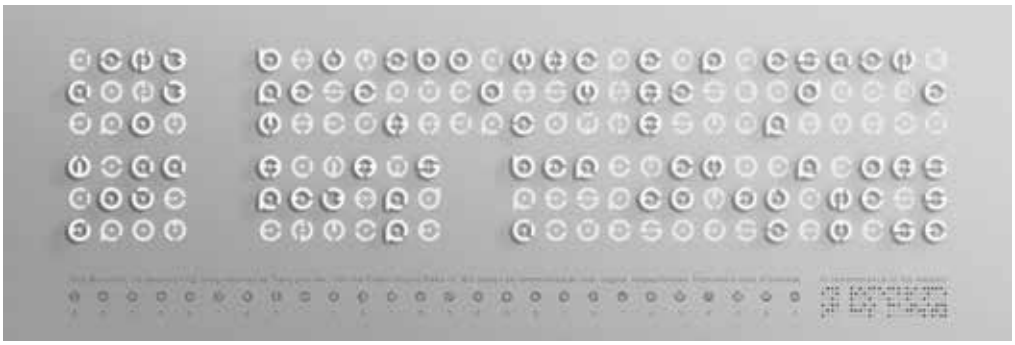

งานศิลปะสื่อผสม ที่นำแนวความคิดของภาษา ในลักษณะที่แตกต่างมาสร้างความหมายที่มากกว่าหนึ่งมิติ โดยผสมผสานการสื่อความหมายแบบสัมผัส (ผ่านการอ่านแบบอักษร Braille) ข้อความ In remembrance of his majesty เพื่อรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และเมื่อมองภาพรวมของงานออกแบบ จะสามารถอ่านได้ว่า King Bhumibol, The people's King. Long reserved as Thai's god-like, from the Chakri dynasty Rama IX. Will always be remembered as love, regard, respectfulness from entire lives of Siamese.

สัมพันธภาพของความรู้สึก
Continuum of emotions

โดย อาจารย์พสุ จารุศิริ
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

ในศตวรรษที่ 21 พระมหากษัตรย์ ที่เป็นที่รู้จักและเป็นที่เทิดทูน เคารพรัก มากที่สุด ไม่อาจพ้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เป็นได้ พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย ที่ครองพระราชสมบัติยาวนานที่สุด กว่าระยะเวลา 70 ปี จากการเสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมราษฎรทั่วประเทศไทย ก่อเกิดโครงการในพระราชดำริขึ้นครอบคลุม 76 จังหวัด ในทุกถิ่นย่านที่เสด็จเยือนรวมเป็นจำนวน 4447 โครงการ พระอัจฉริยภาพ ในด้านดนตรี ศิลปะ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ การคมนาคม และการกีฬา เป็นที่ประจักษ์ต่อพสกนิกรทั่วทั้งแผ่นดินไทย อีกทั้งพระราชกรณียกิจจำนวนที่ไม่อาจนับได้ ล้วนทรงกระทำเพื่อความสุขของประชาชนในดินแดนสยาม และทรงเป็นแรงบันดาลใจในการดำรงชีวิต การทำงาน ให้กับประชาชนในทุกถิ่นฐาน

ความสำคัญของพระองค์ท่านที่มีต่อความเป็น "ไทย" หยั่งรากฝังลึกเข้าถึงในความรู้สึกพื้นฐานของการดำรงชีวิตอยู่ ในช่วงชีวิตของข้าพเจ้า มีโอกาสได้ศึกษาและดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้คำสอนของพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่รักของประชาชนชาวไทย มีโอกาสที่จะได้เห็นและเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของพระองค์ท่านที่มีต่อคนไทย มีโอกาสได้เห็นผู้คนจากทุกสารทิศสวมใส่เสื้อสีเหลือง รวมตัวกันโดยไม่ได้นัดหมาย ร้องตะโกน ผ่านวลีสั้นๆ ว่า "ทรงพระเจริญ" ในทุกปี มีโอกาสได้เห็นพระบรมฉายาลักษณ์ในทุกสถาน มีโอกาสเข้าใจความหมายที่แท้ของบทเพลงสรรเสริญพระบารมี ผ่านช่วงเวลานับได้เป็นทศวรรษของช่วงชีวิตข้าพเจ้า ปัจจุบัน ในวันที่ประเทศไทยไร้รอยยิ้ม เมื่อทุกสารทิศ ปกคลุมไปด้วยเพียง ขาว เทา ดำ เมื่อความทรงจำแสดงค่าความรู้สึก แต่ความรู้สึกกลับไม่อธิบายเป็นคำเขียนได้ ข้าพเจ้าจึงมีความประสงค์ที่จะทำการถ่ายทอดความรู้สึกของข้าพเจ้า ด้วยการทดลองสร้างผลงานสร้างสรรค์แสดงออกถึงสัมพันธภาพแห่งความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามี

วัตถุประสงค์ของการสร้างผลงาน

การออกแบบงานศิลปะสื่อผสม เพื่อระลึกถึง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช งานออกแบบที่นำแนวความคิดจากการอ่านด้วยอักษรสัมผัส (หนังสือนูน) มาใช้เป็นตัวแทนการสื่อสารความรู้สึกผ่านการสัมผัส และการแปลความหมายของตัวอักษรจากการอ่านที่ทำให้เกิดความเข้าใจมาผสมผสานกัน เพื่อก่อให้เกิดสื่อกลางในลักษณะใหม่ที่เข้าใจได้และสัมผัสได้

แนวความคิด

นำเสนอผลงานสร้างสรรค์ เพื่อสื่อสารสัมพันธภาพระหว่างความรู้สึกกับการสื่อสาร โดยใช้รูปแบบจำเพาะของอักษรสัมผัส ผสมผสานเข้ากับรูปทรงเรขาคณิต ที่นำเสนอถึงสัจธรรม แห่งกาลเวลา อดีต ปัจจุบัน และ อนาคต ผ่านอักษรภาษาอังกฤษ เป็นผลลัพธ์ที่นำเสนอค่านามธรรมในการสื่อสารในเชิงรูปธรรม

กระบวนการของการสร้างผลงาน

1. การเตรียมออกแบบ – ทำการศึกษาตัวอักษรที่ ใช้สัมผัสแทนความรู้สึก (อักษร Braille)

2. การออกแบบ – กำหนดทิศทางและแนวทาง ผ่านการร่างแบบ ผสมผสานอักษรสากล เข้ากับอักษร Braille โดยคงคุณลักษณะจำเพาะของการสื่อข้อความไว้

3. ขั้นตอนการผลิต – จัดพิมพ์แบบผลงานคอมพิวเตอร์กราฟิก และติดตั้งชิ้นงานอะคริลิกบนชิ้นงาน

วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

ปากกา กระดาษ แผ่นอะคริลิก โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และ เครื่องตัดเลเซอร์

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

การผสมผสานจาก กระดาษ ดินสอ ปากกา และเครื่องคอมพิวเตอร์ สร้างสื่องานพิมพ์ ผ่านโปรแกรมการวาด การพิมพ์ และการตัดด้วยคอมพิวเตอร์

ขนาดของผลงานสร้างสรรค์

60 x 20 เซนติเมตร

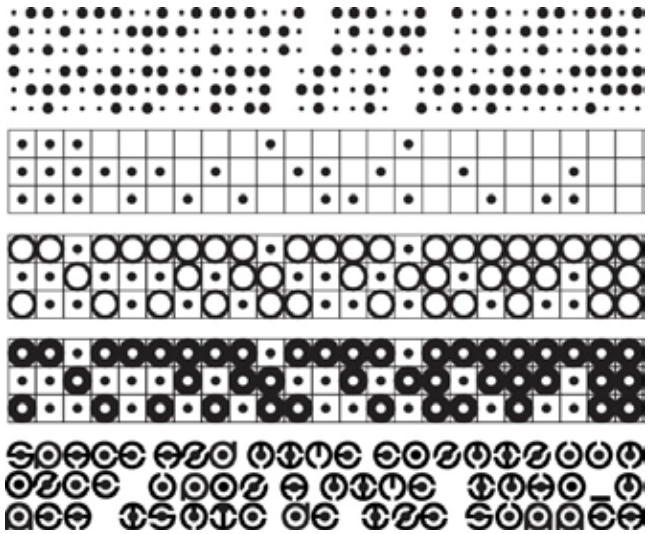

ภาพร่างผลงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์

องค์ความรู้จากการออกแบบ ความรู้ที่ได้จากการศึกษาลักษณะจำเพาะของอักษรสัมผัส จากการใช้ความรู้สึกเป็นสื่อกลางสื่อสาร ในความเข้าใจบนพื้นฐานของความไม่เข้าใจ ก่อให้เกิด ความหมายของการออกแบบที่ไม่ถูกจำกัดโดยคุณลักษณะการใช้งาน งานออกแบบที่ไม่ได้มีเพียงเพื่อประโยชน์ใช้สอยหรือความเป็นไปได้

เอกสารอ้างอิง

'Braille Alphabet', https://en.wikipedia.org/wiki/Braille

'Galileo Galilei. 1564-1642. Italian astronomer, mathematician, and physicist'.

Quote on Geometric, http://math.furman.edu/~mwoodard/ascquotg.html

ภาพที่ 1 ผลงานชื่อ "จารึกพระนาม ร.9"
วัสดุ แผ่นหินลาพิส ลาซูลี แกะสลักตัวอักษร ขนาด 20.5 x 25 x 5.5 เซนติเมตร

ภาพที่ 2 ผลงานชื่อ "จารึกพระนาม ร.9"
วัสดุ แผ่นสติ๊กเกอร์ PVC สี "ครามฝรั่ง" สกรีนตัวอักษรสีขาว ขนาด 12 x 12 เซนติเมตร

จารึกพระนาม ร.9

โดย อาจารย์ ดร. ไพโรจน์ พิทยเมธี
ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

การสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช คณะรัฐมนตรีมีมติประกาศให้วันที่ 13 ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสวรรคตและวันหยุดราชการเพื่อให้ประชาชนน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ความเศร้าโศกก่อเกิดในจิตใจของคนไทยทุกผู้ทุกนาม ทุกสิ่งเงียบงัน คนไทยต้องยอมรับกับความสูญเสียที่ทำใจได้ยาก เปรียบประดุจได้สูญเสียคนสำคัญที่สุดของครอบครัวเราไป จากวันนั้นจวบจนวันนี้เป็นเวลาเกือบ 1 ปี ซึ่งรัฐบาลกำหนดให้มีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพขึ้นในวันที่ 25 - 29 ตุลาคม พ.ศ. 2560 และให้วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพให้พระวรกายสิ้นสูญไป ยิ่งเพิ่มทวีความเศร้าโศกในช่วงเวลานั้นว่าท่านจะเสด็จจากไปจริงๆ สู่สวรรคาลัยตามความเชื่อของชาวไทย

จึงเกิดคำถามในใจของตัวเองว่า ความทรงจำในความรักความผูกพันกับองค์พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่เกิดจากปัจจัยหลายประการ ความผูกพันเกี่ยวเนื่องสะสมกับชีวิตคนไทยในหลายมิติ หลากหลายประสบการณ์ จนแทบจะเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตคนไทย ท่านเปรียบเสมือนเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวที่เราเทิดทูนบูชา เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวในยามทุกข์ ยามสุข เป็นพลังของชีวิตคนไทย เป็นพลังของแผ่นดินไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่เราจะไม่มีวันลืมเลือนจนวันตาย!..

แต่ก็เกิดคำถามขึ้นมาในใจว่าความทรงจำไม่ใช่สิ่งที่มีความจีรัง ยั่งยืน คงทนถาวร หรือว่าจะเอาแน่เอานอนไม่ได้ ดั่งคำของพุทธศาสนาที่ว่า "ทุกสิ่งล้วนอนิจจัง" ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเราแก่ตัวความจำอาจจะลบเลือนไปเป็นต้น มนุษย์จึงมักจะมีวิธีเพื่อเก็บความทรงจำเอาไว้ต่อสู้กับกาลเวลาที่คูดกลืนทุกสิ่งเอาไว้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น การวาดภาพ การถ่ายภาพ การพิมพ์ หรือการจารึก เป็นต้น เพื่อเก็บความจำเอาไว้ทบทวน หวนระลึกถึงให้ความจำได้อยู่อีกตราบนานเท่านาน

จึงเป็นเหตุผลของการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ที่จะต้องการเก็บความทรงจำโดยการจารึกพระนามแบบเต็มของในหลวงรัชกาลที่ 9 คือ "พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร" เอาไว้ให้ทบทวน ให้คงอยู่ในความทรงจำของตัวเอง ของคนรอบข้าง ของประเทศชาติ และของโลกเอาไว้อีกตราบนานเท่านาน

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 ให้พระนามของท่านคงอยู่ตราบนานเท่านาน
2. เพื่อบันทึกความทรงจำต่อในหลวงรัชกาลที่ 9 ในความทรงจำของตัวเอง ของคนรอบข้าง ของประเทศชาติ และของโลกเอาไว้อีกตราบนานเท่านาน
3. เพื่อจารึกพระนามของผู้ที่เป็นบุคคลในประวัติศาสตร์ชาติไทย ประวัติศาสตร์โลก ด้วยตัวอักษรไทยให้คงอยู่อย่างถาวรให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้
4. เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในการได้จารึกพระนามทั่วทั้งประเทศ

แนวความคิด

การจารึกพระนามแบบเต็มของในหลวงรัชกาลที่ 9 คือ "พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร" เป็นการบันทึกความจำไม่ให้คนไทยลืมเลือนพระองค์ การใช้ตัวอักษรจารึกยังเป็นสัญลักษณ์ถึงการกู่ร้อง ประกาศก้องพระนามให้ผู้อื่นได้ยินไปตราบนานเท่านาน โดยใช้ตัวอักษรไทยที่มีลักษณะพิเศษโดยถอดแบบมาจากตัวอักษรที่นิยมใช้กันในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ที่มีลักษณะผสมผสานความเป็นตะวันตกกับตัวอักษรภาษาไทย ให้ความรู้สึกเป็นตัวอักษรแบบพระราชนิยม แล้วนำสัญลักษณ์สีน้ำเงินแทนสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ปรากฏในธงไตรรงค์ในรัชกาลที่ 6 โดยใช้วัสดุสีน้ำเงิน (Ultramarine Blue Pigment) จากหินลาพิส ลาซูลี (Lapis lazuli) ซึ่งเป็นอัญมณีมีค่า เป็นพลอยเนื้ออ่อนที่มีสีน้ำเงินสด มีองค์ประกอบด้วยแร่หลายชนิด เม็ดแร่ธาตุสีน้ำเงิน จากแร่ลาซูไรต์ และโซดาไลต์ และมีแร่ไพไรต์สีทองปนอยู่เป็นละอองเหมือนดวงดาวบนจักรวาลสีน้ำเงิน เป็นวัสดุสีที่นำมาบดเป็นสีฝุ่นเพื่อเขียนในงานจิตรกรรมไทย โดยเริ่มมีการนำมาใช้เป็นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 มีการเรียกเป็นชื่อสีไทยโทนคือสี "ครามฝรั่ง" (Khramfarang) T5020 (c100 m80 y0 k0) (ไพโรจน์ พิทยเมธี, 2559: 93) ถือว่าเป็นหินจากสวรรค์ เราจึงพบลาพิส ลาซูลี ประดับตกแต่งอยู่ตามเครื่องแต่งตัว รวมถึงข้าวของเครื่องใช้ของกษัตริย์ เหมือนกับที่พบในสุสานฟาโรห์ตุตันคาเมน (Tutankhamen) ซึ่งเชื่อว่าอัญมณีนี้จะปกป้องชีวิตผู้ตายในภพหน้าได้ (พลูหลวง, 2546: 78)

จะสังเกตเห็นได้ว่ารูปแบบตัวอักษรได้มาจากพระอัยกา (ร.5) สี "ครามฝรั่ง" ที่เริ่มมีการใช้กันในสมัยพระปัยกา (ร.4) สัญลักษณ์สีน้ำเงินที่ถูกกำหนดใช้ในธงไตรรงค์จากพระปิตุลา (ร.6) ของในหลวง ร.9 ที่ล้วนได้รับเอารูปแบบศิลปะแบบตะวันตกเข้ามาผสมผสานจนมีผลต่ออัตลักษณ์ในศิลปะแบบรัชกาลที่ 9 จวบจนรัชกาลที่ 10 ในปัจจุบัน

นอกจากนั้นยังได้ให้ประชาชนชาวไทยทุกผู้ทุกนามได้เข้าร่วมมีประสบการณ์ในผลงานศิลปะที่แสดงความรักต่อในหลวงรัชกาลที่ 9 ในครั้งนี้ด้วย ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางศิลปะของจอห์น ดิวอี้ นักปรัชญาชาวอเมริกัน ที่มีความเห็นว่าศิลปะคือประสบการณ์ (Art as experience) การสร้างสรรค์ในครั้งนี้จึงเลือกการให้ประสบการณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดูผ่านผลงานศิลปะ (John Dewey, 1994: 35-37) โดยการสกรีนสี "ครามฝรั่ง" บนแผ่นสติ๊กเกอร์ PVC เพื่อแจกจ่ายให้ประชาชนได้นำไปติดตั้งในสถานที่ต่างๆ ทั่วประเทศไทย และถ่ายรูปกลับมาเพื่อร่วมกันจารึกพระนามลงไว้ในพื้นแผ่นดินไทยร่วมกัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้มีประสบการณ์เดียวกันกับศิลปินที่จะแสดงความจงรักภักดีกับในหลวงรัชกาลที่ 9 ในอารมณ์ และความรู้สึกเดียวกัน คือความรัก ความเทิดทูน และความภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ด้วย

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ถอดแบบตัวอักษรและออกแบบจัดวางตัวอักษรพระนามในรูปทรงที่กำหนด
2. นำตัวอักษรไปแกะสลักบนหินลาพิส ลาซูลี (Lapis lazuli)
3. จัดทำจารึกพระนาม เทคนิคสกรีนสีขาว บนแผ่นสติ๊กเกอร์ PVC สี "ครามฝรั่ง" จำนวน 500 แผ่น
4. จัดทำหน้าเพจ "จารึกพระนาม ร.9" ในโซเชียลมีเดียเพื่อแจกจารึกพระนามสกรีนสีขาวบนแผ่นสติ๊กเกอร์ PVC สี "ครามฝรั่ง" ให้ประชาชนได้นำไปติดตั้งในสถานที่ต่างๆ กันทั่วประเทศไทยเพื่อถ่ายรูปส่งกลับมาโพสต์ในหน้าเพจเพื่อร่วมแสดงความจงรักภักดีในการร่วมจารึกพระนามไปในพื้นแผ่นดินไทยร่วมกัน
5. นำผลงานแผ่นหินลาพิส ลาซูลี (Lapis lazuli) ที่มีการสลักจารึกพระนามไปติดตั้งเพื่อจัดแสดง รวมถึงอัดรูปภาพที่ประชาชนทั่วประเทศส่งมาในหน้าเพจมาติดตั้งในรูปแบบ Installation Art รวมทั้งยังมีการแจกแผ่นสติ๊กเกอร์จารึกพระนามอีกส่วนหนึ่งในวันที่จัดนิทรรศการอีกด้วย

วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

แผ่นหินลาพิส ลาซูลี (Lapis lazuli) ขนาดใหญ่ น้ำหนัก 5.23 กิโลกรัม จารึกด้วยการแกะสลัก

แผ่นสติ๊กเกอร์ PVC สี "ครามฝรั่ง" สกรีนพระนามสีขาว

อัดขยายรูปถ่ายจากประชาชนทั่วประเทศ ขนาด 4 X 6 นิ้ว ติดตั้งบนบอร์ดนิทรรศการสี "ครามฝรั่ง" ขนาด 2.4 X 2.4 เมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

องค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ในครั้งนี้คือ การสร้างประสบการณ์ให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานจะช่วยดึงดูดผู้ชมให้เข้ามาร่วมรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึกเดียวกันกับผู้สร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น การใช้สื่อโซเชียลเป็นตัวกระตุ้นการรับรู้ในหมู่คนไทยที่มีใจรักในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้เป็นอย่างดียิ่ง สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการกระตุ้นการรับรู้ ไม่ใช่เพียงความทรงจำของผู้สร้างสรรค์เพียงคนเดียว แต่กระตุ้นคนรอบข้างคนไทยทั่วประเทศ และคนทั่วโลกได้ร่วมเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 ให้พระนามของท่านคงอยู่ตราบนานเท่านาน ดึงความรู้สึกของผู้ชมให้มีอารมณ์รำลึกนึกถึงพระนามที่ควรค่าแห่งการจดจำไว้ในใจให้นานที่สุดข้ามกาลเวลาเป็นนิรันดร์ รวมใจไทยให้เป็นหนึ่งเดียวผ่านผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ

เอกสารอ้างอิง

พลูหลวง. (2546). อัญมณีกับ 12 ราศี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

ไพโรจน์ พิทยเมธี. (2559). "การสร้างประสบการณ์ทางสุนทรียะจากสีไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Dewey John. (1994) Art as Experience. New York: Putnam.

ชบาทิพย์ (ส่งเสด็จสู่สรวงสวรรค์)
Devine Chaba (For His Farewell To Heaven)

โดย อาจารย์ เสาวลักษณ์ กบิลสิงห์
ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

จากความเชื่อของคนไทยพุทธที่มีความเชื่อกันมาแต่โบราณถึงการมอบดอกไม้จันทน์ในงานฌาปณกิจ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเคารพและความระลึกถึงเป็นครั้งสุดท้าย ซึ่งดั้งเดิมจะใช้ไม้จันทน์ที่มีกลิ่นหอม

เนื่องด้วยโครงการจิตอาสาประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทานตามที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าให้จัดทำ เพื่อทูลเกล้าถวายในงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นโอกาสให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ในฐานะประชาชนชาวไทยและผู้ทำงานศิลปะผู้หนึ่ง ซึ่งมีความประสงค์ที่ต้องการจะถ่ายทอดสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแทนถวายความจงรักภักดี ความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่มีต่อปวงชนชาวไทยตลอดการครองราชย์ของพระองค์ท่าน ข้าพเจ้าเลือกเอาหนึ่งในรูปแบบดอกไม้จันทน์พระราชทาน ซึ่งมีอยู่ด้วยกันถึง 7 แบบ ได้แก่

1. ดอกคารารัตน์
2. ดอกกุหลาบ
3. ดอกพุดตาน
4. ดอกลิลลี่
5. ดอกกล้วยไม้
6. ดอกชบาทิพย์
7. ดอกชบาหนู

นำออกมาเสนอในรูปแบบของศิลปะสิ่งทอเพื่อเป็นการระลึกถึงพระองค์ในงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้

ภาพดอกชบา และ ดอกชบาทิพย์

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อเป็นการถวายความจงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
2. เพื่อต้องการสื่อความหมายในเชิงสัญลักษณ์ผ่านงานศิลปะ
3. เพื่อนำเสนอผลงานศิลปะสิ่งทอที่มีความงามในแบบเฉพาะตน

แนวความคิด

ข้าพเจ้าเลือกเอาดอกชบาทิพย์ 1 ใน 7 รูปแบบดอกไม้จันทน์พระราชทาน ซึ่งมีความหมายเป็นนัยสื่อถึงการคับสูญ "ความเป็นทิพย์" อันจะเป็นสิ่งที่ส่งผ่านจากตนเองสู่บุคคลอันเป็นที่รัก เพื่อร่วมส่งเสด็จสู่สรวงสวรรค์ สู่ทิพย์วิมาน ตามคุณงามความดี บารมีที่พระองค์ทรงประกอบสั่งสมไว้นานัปการ ผลงานชิ้นนี้ใช้การถักเส้นใยประกอบกันทีละชิ้น ซึ่งใช้เวลาและความอุตสาหะในการสร้างสรรค์ เป็นการระลึกถึงความวิริยะ อุตสาหะที่พระองค์ได้สอนไว้ และพบเห็นได้จากการทรงงานของพระองค์ท่านซึ่งความวิริยะนี้เป็นดั่งหัวใจหลักในการดำเนินชีวิตตามปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ดอกชบาทิพย์มีลักษณะดอกขาว มี 5 กลีบ เกสรสีเหลือง ข้าพเจ้านำมาจัดในรูปแบบของงานทอ โดยใช้ผ้ามาถักทอให้เกิดรูปทรงกลีบดอกตามลักษณะดังกล่าว นำมาประกอบเข้าด้วยกัน มีเกสรภายในตรงกลาง มีลักษณะเป็นนูนสูงนำมาติดตั้งลงบนผืนผ้าใบ โดยแสดงถึงความบริสุทธิ์ และถวายความจงรักภักดี มีการประดับในส่วนของหนวดจันทน์บนพื้นหลัง และลูกปัดประดับประดา

ภาพวิธีการถักที่นำมาใช้ในการสร้างรูปทรงของกลีบดอก การนำชิ้นส่วนต่างๆ มาประกอบตามแบบร่าง
และวิธีการถักมัดที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. คัดกรองรูปแบบที่ต้องการนำเสนอจากข้อมูล
2. เตรียมวัสดุในการสร้างสรรค์
3. ร่างแบบคร่าวๆ ให้เห็นภาพรวมของรูปแบบที่ต้องการนำเสนอ
4. ร่างรูปทรงในส่วนของชิ้นงาน
5. ปฏิบัติงานถักและมัด ตามแบบร่างในชิ้นส่วนต่างๆ
6. เตรียมพื้นที่ต้องการติดตั้ง ทำสีรองพื้น
7. ประกอบชิ้นส่วนต่างๆ ลงบนพื้นงานตามแบบร่าง
8. ประดับตกแต่งผลงานให้สมบูรณ์

เทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

ใช้วิธีการถักและการมัดจากเส้นฝ้ายที่ทำให้เกิดเส้น สร้างรูปทรงให้เกิดความรู้สึกตามแนวความคิดศิลปะสื่อผสม มีรูปแบบนูนสูง เย็บติดบนผืนผ้าใบเป็นการนำเสนอและตกแต่งประดับด้วยการเย็บติดด้วยเม็ดลูกปัด

วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

กรอบผ้าใบ เชือกฝ้าย ด้าย เข็ม ลูกปัด สีอะคริลิก

ภาพวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ขนาดของผลงานสร้างสรรค์

70 x 90 เซนติเมตร

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

- ได้แสดงออกทางความรู้สึกและความงดงามของประเพณีออกมาในรูปแบบของผลงานประติมากรรมสิ่งทอแบบนูนสูง ซึ่งนำสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายแบบสากล
- การนำเส้นใยมาสร้างสรรค์ผลงานโดยให้เป็นมิติเพื่อให้เกิดความรู้สึกโดยตรงต่อผู้ชม
- เป็นการนำเทคนิคการถัก (Crochet) มาสร้างสรรค์เชิงศิลปะ โดยมุ่งเน้นเรื่องของรูปแบบทางความคิดและการแสดงออก
- เป็นการนำเสนอด้วยรูปแบบศิลปะซึ่งสามารถสื่อสารกับผู้ชมโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

www.matichon.co.th>news, วันที่ 6 พฤษภาคม 2560

https://www.youtube.com/watch?v=anguGwod6XM&feature=youtu.be

พิพิธภัณฑ์มีชีวิตเสน่ห์นครปฐม : พอเพียง เพียงพอจากเรื่องเล่า

Live Museum a Charm of Nakhon Prathom : More enough for a Sufficient Story

โดย รศ. ร.ศ.อ. ดร. อนุชา แพ่งเกษร
ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

พื้นที่จังหวัดนครปฐมเป็นที่ราบลุ่มบริเวณแม่น้ำนครชัยศรี ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรรมจึงเป็นอาชีพส่วนใหญ่ของคนที่นี่ การทำสวน ทำไร่ โดยเฉพาะสวนส้มโอ จนทำให้เมืองนครปฐมได้รับฉายานามว่า เมืองส้มโอหวาน นอกจากนี้เสน่ห์ของนครปฐม คือ มีพิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูก ที่เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้นอกห้องเรียน ซึ่งพิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูกนี้ เป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิต (Live Museum) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงการศึกษา ที่รวบรวมเอางานศิลปะและการออกแบบที่ได้รับแรงบันดาลใจจากนกฮูก (OWL) จากเอเชีย ยุโรป และอเมริกา โดยเริ่มต้นสะสมเก็บรวบรวมของคนในครอบครัว ด้วยความรัก และความเข้าใจในความมีคุณค่าทางด้านจิตใจ เพื่อนำมาเผยแพร่ ถ่ายทอดองค์ความรู้ สามารถนำมาเป็นบทเรียนสอนลูกหลานให้รู้จักความรักสิ่งรอบตัว รู้จักการเอาใจใส่ ทะนุถนอมอย่างสร้างสรรค์ ที่แฝงแนวความคิดปรัชญา "ความพอเพียง" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 อยู่ในพิพิธภัณฑ์มีชีวิตแห่งนี้ โดยผ่านการเล่าเรื่องจากผู้สูงอายุ (อาม่า)

ประเทศไทยในอีก 15 ปีข้างหน้า ตัวเลขผู้สูงอายุจะพุ่งสูงขึ้นอีกเท่าตัวของปัจจุบัน เพราะในช่วงปี 2506 ถึง 2526 เป็นช่วงที่มีคนเกิดมากกว่าปกติจนถูกเรียกว่า "ยุคเบบี้บูม" จึงทำให้คนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นผู้สูงอายุ ที่มีร่างกายเริ่มเสื่อมโทรมไปตามวัย ซึ่งในปัจจุบันการมีครอบครัวตามสภาพสังคม และเศรษฐกิจของโลกยุคใหม่ ก่อให้เกิดปัญหา "สังคมของผู้สูงอายุ Aging Society" เพราะว่าไม่มีพื้นที่และสถานที่รองรับกิจกรรมต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและบุคคลอื่น จะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและใจ ผ่อนคลายความวิตกกังวลในปัญหาชีวิต สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้ดีอีกด้วย และทำให้ผู้สูงอายุมีการอนุรักษ์และถ่ายทอดภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรักความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบุคคลในครอบครัว และสังคมต่อไป

ทั้งนี้คณะมัณฑนศิลป์มีที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในโครงการวิจัย เรื่อง "พิพิธภัณฑ์มีชีวิตเสน่ห์นครปฐม : พอเพียง เพียงพอจากเรื่องเล่า" เพื่อเผยแพร่ผลงานด้านศิลปะการออกแบบให้กับนักศึกษา และประชาชนที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. ศึกษาค้นหาเสน่ห์ของจังหวัดนครปฐม
2. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมผลงานศิลปะและการออกแบบของนักออกแบบ และศิลปิน ในจังหวัดนครปฐม
3. การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษามาออกแบบสภาพแวดล้อมและสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เสน่ห์นครปฐม ในผลงานด้านศิลปะการออกแบบ ให้กับนักท่องเที่ยว และประชาชนที่สนใจ

แนวความคิด

การออกแบบสภาพแวดล้อมและสื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูก ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิต เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตและสร้างแรงบันดาลใจสร้างสรรค์ผลงานที่แฝงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 โดยผ่านการเล่าเรื่องจากผู้สูงอายุ (อาม่า) ภายใต้แนวความคิด "พอเพียง เพียงพอจากเรื่องเล่า"

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวทางการวิจัยแบบ "การวิจัยและพัฒนา" (Research and Development, R&D) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดสำหรับแนวทางการวิจัยเป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) คณะผู้วิจัยได้กำหนดให้มีการทบทวนวรรณกรรม และการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อสำรวจปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยแนวทางวิจัยเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Design Development) โดยการนำเสนอสภาพแวดล้อมและสื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูกด้วยวีดีทัศน์ เพื่อเป็นการทบทวนความถูกต้องจากผู้สูงอายุ (อาม่า) และผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ พร้อมทั้งนำเสนอและขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง เพื่อการยืนยันความถูกต้องตามวิชาการ

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการศึกษาเพื่อการออกแบบ (Design)

การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. พื้นที่: ศึกษาเฉพาะพิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูก เลขที่ 10/3 หมู่ที่ 1 ตำบลไทยาวาส อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงการศึกษา ซึ่งเปิดทำการวันอังคาร-ศุกร์ เวลา 10.00 น. -18.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์ และนักขัตฤกษ์ เวลา 09.30 น. -18.00 น. และหยุดทำการทุกวันจันทร์ อัตราค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 60 บาท เด็ก 40 บาท (เด็กสูงเกิน 110 เซนติเมตร คิดอัตราผู้ใหญ่)

2. ประชากรเป้าหมาย: ผู้สูงอายุ (อาม่า) คือ นางนิรมล กังวานวาณิชย์ อายุ 68 ปี มีสมาชิกครอบครัวประกอบด้วย ลูกสาว ลูกเขย และหลานสาว รวมจำนวน 4 คน อาม่าเป็นผู้สูงอายุที่คอยเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์นกฮูก ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ทุกเพศ ทุกวัย ที่สามารถนำมาเป็นบทเรียนสอนลูกหลานให้รู้จักความรักสิ่งรอบตัว รู้จักการเอาใจใส่ ทะนุถนอมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งอยู่ในพิพิธภัณฑ์มีชีวิตแห่งนี้ ที่แฝงแนวความคิดปรัชญา "ความพอเพียง" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ขนาดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

ความยาว 10 นาที เทคนิค Video Presentation

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

จากการศึกษาผู้วิจัยพบองค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์ว่า พิพิธภัณฑ์ศิลปะนกฮูกเป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ซึ่งเป็นเสน่ห์ของจังหวัดนครปฐม ที่มีนักท่องเที่ยวทุกเพศ ทุกวัย ทุกศาสนา เป็นจำนวนมากนิยมมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ที่ของสะสมที่เกี่ยวข้องกับนกฮูก และผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน นักออกแบบ คือ รศ.ปรีชา ปั้นกล่ำ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความชื่นชม ชอบการอธิบาย และการนำเสนอของอาม่า ที่สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้รอบด้านได้อย่างมีชีวิตชีวา ด้วยภาษากายและภาษาใจที่เรียบง่าย พร้อมทั้งสอดแทรกแรงบันดาลใจในผลงานสร้างสรรค์ ที่แฝงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ประสิทธิผลของการออกแบบสภาพแวดล้อมและสื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์นกฮูก

ผู้วิจัยได้นำผลงานการออกแบบสภาพแวดล้อมและสื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์นกฮูก เพื่อประเมินประสิทธิผลของการออกแบบตามวัตถุประสงค์ โดยให้ผู้สูงอายุ (อาม่า) และนักท่องเที่ยวแสดงความคิดเห็นใน 3 ประเด็น คือ

1. ความพึงพอใจในการออกแบบ: จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ และสมาชิกในครอบครัว ซึ่งประเมินความพึงพอใจ ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

ก) ด้านประโยชน์ใช้สอย ผู้สูงอายุและนักท่องเที่ยวเห็นว่าการใช้พื้นที่ภายในพิพิธภัณฑ์นกฮูกมีขนาดที่พอเหมาะ อีกทั้งยังมีห้องจัดแสดงสำหรับผู้เข้าชม 6 ด้าน คือ 1. ความเชื่อและจิตวิญญาณ 2. สุนทรียะกับชีวิต 3. สื่อสัญลักษณ์ 4. นักสะสม 5. ศิลปะและหัตถกรรมสร้างสรรค์ และ 6. แรงบันดาลใจ แต่มีวัตถุจัดแสดงค่อนข้าง

เยอะ แต่ภายในพิพิธภัณฑ์นกฮูกมีห้องเก็บของที่สามารถเก็บของได้มากพอ นอกจากนี้ยังมีร้านกาแฟ ร้านค้าของที่ระลึก และพื้นที่ทำกิจกรรมศิลปะอีกด้วย ซึ่งสามารถเดินไปมาได้สะดวก

ข) ด้านความสวยงาม การออกแบบตกแต่งส่วนของห้องจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์นกฮูกและภูมิทัศน์ภายนอกมีบรรยากาศคูอบอุ่น สวยงามและน่าสนใจ

ค) ด้านงบประมาณ มีความเหมาะสม แต่ยังต้องการเฟอร์นิเจอร์ที่เพิ่มขึ้นจากเดิม เช่น ชั้นวางวัตถุจัดแสดง ตู้เก็บหนังสือ เป็นต้น และควรที่จะมีฟังก์ชั่นอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย

2. คุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ: ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

ก) ด้านสุขภาพ อาม่ามีความภาคภูมิใจในการทำหน้าที่นำชมถ่ายทอดให้ความรู้แก่ผู้เข้าชม ทำให้เกิดความสุขกาย สบายใจ และพิพิธภัณฑ์จัดสวนที่มีบ่อน้ำด้านหน้า ทำให้จิตใจรู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งผนังที่โปร่ง นอกจากจะรับแสงแดด ยังจะสามารถช่วยการมองทัศนียภาพภายนอกได้เป็นอย่างดี

ข) ด้านครอบครัว การจัดวางสิ่งของจัดแสดง ที่มีจำนวนที่เหมาะสม ทำให้นักท่องเที่ยวผู้เข้าชมภายในครอบครัวสามารถสนทนาและทำกิจกรรมร่วมกันได้ง่าย ในขณะที่สมาชิกของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์มีความสนใจการจัดส่วน workshop มาก เพราะสามารถทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ภายในครอบครัวได้มากยิ่งขึ้น

ค) ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ชอบที่มีการจัดแสดงผลงานสร้างสรรค์ที่หลากหลายและมีจำนวนมาก แต่อาม่าอาจจะไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง อันเนื่องจากพื้นที่จัดแสดงและทางเดินค่อนข้างแคบ ทำให้เกิดอุบัติเหตุต่อผู้เข้าชม และความเสียหายต่อวัตถุจัดแสดงและอาจสูญหายได้

3. ด้านกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้: ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

ก) ด้านการรับรู้และความเข้าใจ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์มีความเข้าใจในเรื่องของการนำเสนอได้พอสมควร อันเนื่องจากลักษณะของผลงานมีขนาดเล็กมีจำนวนมาก และพื้นที่จัดแสดงที่ค่อนข้างแคบมาก

ข) ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ อาม่าถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว โดยอธิบายด้านเนื้อหาและวัตถุจัดแสดงประกอบกันไป อธิบายเพิ่มเติมเป็นภาษาง่ายๆ ทำให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ มีความเข้าใจที่ดี ในการอธิบายเป็นอย่างดี แต่ช่วงเวลาในการนำเสนอควรให้เวลาในการอธิบายผลงานสร้างสรรค์มากกว่านี้ เพื่อความเข้าใจที่มากขึ้น

ค) ด้านการนำเสนอผลงานการออกแบบ การนำเสนอของอาม่า เป็นการนำเสนอด้วยการบรรยายสามารถเข้าใจง่ายเป็นกันเองทำให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่มีความเข้าใจ และมองเห็นได้อย่างชัดเจนและเข้าใจถึงความงาม ส่วนวีดีทัศน์เป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ในสังคมออนไลน์ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างไกลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ฉวีวรรณ เค่นไพบูลย์. (2552). บ้านปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ,มติชน,จริยธรรมไทยถดถอย ศูนย์คุณธรรมเร่งส่งเสริม.19 มีนาคม 2550 จาก http://www.socialwarning.m-society.go.th/socwarn/data/views.php?recordID=2881

ชูศักดิ์ เวชแพศย์. สรีรวิทยาของผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : ศุภวนิชการพิมพ์, 2538.

ณรงค์ สุภัทรพันธุ์. (2529). สุขภาพจิตผู้สูงอายุ. เอกสารคำสอนภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. 2529

บรรลุ ศิริพานิช. (2544). คู่มือผู้สูงอายุฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 16 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐศิลป์. (2546). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เฟื่องฟ้า พริ้นติ้ง จำกัด

พรชุลีย์ นิลวิเศษ. (2550). นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 21 พฤศจิกายน 2550 จาก http://www.stou.ac.th/stoukc/elder/main1_10.html

พรอนันต์ กิตติมั่นคง. (2547). การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนาปี พ.ศ.2547

มาณี ไชยธีรานุวัฒศิริ. (2542). แนวโน้มหลักของสังคมไทยใน พ.ศ. 2563 : จินตภาพของนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ปีการศึกษา 2542-2543 จาก http://74.125.153.132/search?q=cache:-u6-

ตุงมหาราชรำลึก

โดย อาจารย์อานุภาพ จันทรัมพร
ภาควิชาประยุกต์ศิลปศึกษา

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

เหตุการณ์ "วันสวรรคต" 13 ตุลาคม 2559 ยังความรู้สึกเศร้าโศกเสียใจต่อบุคคลอันเป็นที่รัก คือ พระมหากษัตริย์ของพสกนิกรชาวไทย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เช่นเดียวกับบุคคลอันเป็นที่รักอื่นๆ เมื่อได้วายชนม์จากกัน จักได้กระทำสิ่งอันพึงระลึกถึงไม่ว่าอยู่ในรูปแบบการแสดงออกเช่นไร ผลสะท้อนความโหยหาอาดูรเช่นนี้ก็ส่งผลต่อการแสดงออกในรูปแบบของศิลปกรรมภาพบุคคล ภาพเหมือนก็ถูกนำมาใช้เป็นสิ่งแทนผู้วายชนม์และตอบสนองความรู้สึกถึงความสำคัญแนบแน่นอยู่เสมอ เป็นวัฒนธรรมการสร้างความเชื่อมโยงกันกับผู้มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันตั้งแต่โลกโบราณจนกระทั่งเกิดการสร้างอนุสาวรีย์ภาพเหมือนบุคคลที่ระลึกถึง แต่ในรูปแบบศิลปกรรมที่สร้างความหมายถึงบุคคลผู้ใดนั้น มักไม่ทำรูปแทนเพื่อความหมายของตัวบุคคลอย่างเดียว แต่จะแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก เหตุการณ์หรือเวลาประกอบไปด้วย อาจตรงไปตรงมาหรือเพียงสอดแทรกเป็นเนื้อหาอยู่ก็ตาม

เมื่อระลึกถึงผู้วายชนม์ก็มักทำให้ผู้คิดถึงหรือผู้ที่เคยรู้จัก สร้างภาพอดีตขึ้นภายในจิตใจหรือความคิด การทำสิ่งแทนบุคคลก็จึงไม่ใช่ภาวะปัจจุบันของผู้วายชนม์ ศิลปะที่เกี่ยวเนื่องกับความตายก็ไม่ได้หมายถึงการสร้างภาพผู้ตายโดยตรงแต่จะเป็นไปตามทัศนะความคิดของผู้สร้างสรรค์อันปรารถนาให้เป็น ในฐานะเป็นสิ่งย้ำเนื้อหาเรื่องราว และสิ่งอันพึงระลึกถึงบุคคลที่จากไป ระดับของบุคคลและความสัมพันธ์จึงมีความสำคัญที่จะแสดงออกแตกต่างกัน อาทิ พระศาสดา, พระมหากษัตริย์, นักบวช, นักการเมือง, คนในครอบครัว, คนรัก, เพื่อน เป็นต้น ดังนั้นศิลปะที่สร้างสรรค์จะมีเนื้อหากล่าวถึงบุคคลอย่างจำเพาะเจาะจงสะท้อนความแตกต่างระดับความสำคัญของบุคคลนั้นๆ ศิลปะภาพเหมือนบุคคลอาจมีหลายสถานะ ทั้งที่มีความสำคัญกับบุคคลที่ปรากฏ หรือมีความสำคัญต่อผู้ระลึกถึง หรือมีความสำคัญเป็นสัญลักษณ์แทนเรื่องราว

ภาพเหมือนบุคคลในสถานะที่เป็นพระมหากษัตริย์

แต่เดิมในการนำเสนอพระบรมสาทิศลักษณ์ในเวลาที่พระองค์ดำรงพระชนม์ชีพอยู่นั้น อาจมากด้วยการสร้างสรรค์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเฉลิมพระเกียรติอันยิ่งใหญ่ หากแต่เนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ผู้ทรงงานทำให้ความรู้สึกเกี่ยวกับพระองค์มีความเรียบง่ายเป็นสามัญที่ใกล้เคียงชีวิตประชาชน ฉะนั้นจึงเป็นเหตุแห่งแนวคิดในการนำเสนอศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์พระมหากษัตริย์

1. ภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ในสถานะประมุขอันศักดิ์สิทธิ์ ดำรงพระเกียรติยศ เป็นภาพลักษณ์ที่แสดงออกอย่างเป็นอุดมคติ

2. ภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงงาน ทรงคุณงามความดี เป็นนักปฏิบัติ มีความเรียบง่าย เสียสละ ใกล้ชิดประชาชน

แนวคิดทั้งสองประเด็นอาจถูกนำเสนอในบริบทที่แตกต่างกันตามกาละเทศะที่อาจผสมผสานกันเพื่อพรรณนาร่วมกันได้ ในรูปแบบพระมหากษัตริย์แบบรัฐพิธี ภาพลักษณ์ที่ปรากฏจึงให้ความรู้สึกถึงพระองค์ในฐานะของผู้มีอำนาจบารมี มีพลัง ในขณะที่ภาพลักษณ์ของผู้ทรงงานจะรู้สึกถึงความอ่อนโยน ความสุขุม ความอบอุ่น

3. สัญลักษณ์ เป็นสิ่งแทนแต่ไม่ใช่ภาพเหมือน รวมทั้งสถานที่และวัตถุต่างๆอันพึงระลึกถึงด้วย

ภาพเหมือนบุคคลมีเนื้อหาเรื่องราวอย่างอื่นมากกว่าความเหมือน แน่นอนว่าจะต้องสร้างรูปทรงให้เหมือนบุคคลที่ต้องการสื่อถึง หากแต่การรวมกันของทัศนธาตุต่างๆที่ประกอบกันเข้านั้นมีความมุ่งหมายวัตถุประสงค์

มากกว่าความเหมือนหรือความงดงามจากการลอกเลียนแบบ ภาพเหมือน ความเหมือนบุคคลจึงเป็นส่วนประกอบเพียงอย่างหนึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดแม้นว่ายังมีความสำคัญอย่างเลี่ยงมิได้ ภาพเหมือนบุคคลที่จะนำไปสู่ความหมายตามทรรศนะเฉพาะตัวบุคคลจนก่อเกิดเป็นแนวความคิดในเนื้อหาตามสถานะของบุคคลนั้น (ในที่นี้คือพระมหากษัตริย์) จึงมีความคิดในการแปลงภาพเหมือนปกติไปสู่การสร้างรูปทรงหรือประกอบเทคนิคเป็นศิลปกรรมสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ศิลปกรรมอันเป็นสิ่งแทนความหมายเพื่อการพรรณนาความรู้สึกต่อองค์พระมหากษัตริย์ในวัฒนธรรมไทย อยู่ในโครงสร้างทัศนะความคิดที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ในการกล่าวถึงคุณความดีและพระเกียรติยศอันสูง อาจต่างกันตามพระราชกรณียกิจของพระองค์หรือบริบทการสร้างสรรค์ศิลปกรรมแขนงต่างๆ นอกจากนั้นยังปรากฏความแตกต่างในการสร้างสรรค์ด้วยกรรมวิธี วัสดุและเทคนิค เนื้อหาหรือกระบวนการทางการสร้างสรรค์ศิลปกรรมจึงเป็นความสำคัญในฐานะที่จะเป็นสื่อสนองจินตนาการของผู้สร้าง ซึ่งเอาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันคือศาสนารวมไปถึงคติจารีตต่างๆ ด้วย เป็นส่วนประกอบการสร้างสรรค์ขยายความคิดพื้นฐานจากการเห็นภาพเหมือนบุคคล

ในการสร้างสรรค์ผลงานประยุกตศิลป์ครั้งนี้ มีความมุ่งหมายในการแสดงออกถึงศิลปะแนวประเพณีไทย โดยมีที่มาจากศิลปกรรมในพระพุทธศาสนาคือวัฒนธรรมการใช้ตุงหรือธงประดับสถานที่สำคัญมาประกอบสื่อเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เป็นแนวทางการออกแบบให้ร่วมสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบันด้วยวิธีการหัตถกรรมสลักไม้ของไทยผสานกับวิธีการสร้างสรรค์รูปทรงสมัยใหม่ ให้ความรู้สึกถึงความสูงส่ง น่าเลื่อมใสศรัทธา อ่อนหวาน มีความเมตตาตามเนื้อหาหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ทัศนคติในการนำเสนอภาพลักษณ์ของพระมหากษัตริย์โดยการใช้ภาพเหมือนบุคคล ประกอบรูปทรงพรรณไม้อันมีความหมายถึงความเบิกบาน ความรื่นรมย์ ความอุดม สื่อถึงความรู้สึกยกย่องพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่เสด็จสวรรคตอยู่ในภพหนึ่ง บ่ายพระพักตร์ทอดพระเนตรเห็นความงดงามเบื้องล่าง เพื่อเฉลิมพระเกียรติยศของ "ในหลวงรัชกาลที่ 9" สื่อเป็นสิ่งศรัทธาอันควรระลึกตามคติธรรมในพระพุทธศาสนา ผนวกศิลปะวัตถุที่เป็นสัญลักษณ์และมีหน้าที่ โดยนำเสนอรูปแบบใหม่ของศิลปะประจำถิ่นเป็นผลงานประยุกต์ศิลป์ ซึ่งเป็นการประกอบกันของรูปทรงอ้างอิงความเหมือนจริงและอุดมคติรวมทั้งศิลปะการตกแต่งลายประดิษฐ์ ความคิดในการสร้างสรรค์ศิลปะประยุกต์ตามอย่างศิลปะไทยโบราณ (แบบประเพณี) หากแต่ภาพลักษณ์เปลี่ยนแปรไปตามบริบทและเนื้อหารวมถึงเหตุการณ์ปัจจุบันสมัย คือการสร้างสรรค์ผลงานอันเกี่ยวข้องกับสถาบันกษัตริย์ที่มีความเรียบง่ายลงในรูปแบบแต่ยังคงความหมายเรื่องของการเชิดชูมีความสำคัญยึดเหนี่ยวจิตใจดังเช่นกับพระพุทธศาสนารวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

แนวทางในการสร้างสรรค์ที่จงใจไม่ทำตามอย่างรูปแบบประเพณีจึงเกิดความคิดด้านการออกแบบและการใช้รูปทรงสื่อเรื่องราว เกิดการผสมผสานหลักการสร้างสรรค์ที่ไม่เคยปรากฏ โดยการใช้พระบรมรูปฯ ประกอบไว้ในตุงกระด้างภาคเหนือ ลดทอนรายละเอียดที่เล็กถี่มากมายเป็นความเรียบง่ายมากขึ้นโดยเน้นรูปทรง ปริมาตรและมิติเป็นสำคัญ จึงแตกต่างจากศิลปะในสถาบันกษัตริย์แบบไทยประเพณีอยู่บ้าง

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์ (ไม่ปรากฏปี, เอกสารคำสอนต้นฉบับลายมือ) อธิบายศิลปกรรมจากคติความเชื่อในสังคมไทย (เน้นความเชื่อในสถาบันกษัตริย์) ไว้ว่า

"ศิลปกรรมเพื่อพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่ที่ประทับ เครื่องเชิดชูพระเกียรติ เครื่องราชูปโภค (เครื่องใช้ไม้สอย) ช่างโบราณต้องจินตนาการจำลองความเชื่อว่าเป็นสถานที่ สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นของสูง เป็นของทิพย์ของเทวดาทั้งสิ้น ศิลปกรรมเพื่อกษัตริย์เหล่านี้ จึงล้วนมีความงามที่วิจิตรบรรจงเต็มไปด้วยอุดมคติความเชื่อต่อสมมุติเทวราชทั้งสิ้น เช่น พระราชบัลลังก์ พระที่นั่งพุดตาลกาญจนสิงหาสน์ หรือพระราชบัลลังก์อื่นๆ จะสร้างเป็นแท่นทรงสูงเป็นชั้นๆ ประดับลวดลายและรูปทรงเทวะ ครุฑ ขนาดเล็กๆ ประดับตามชั้นฐานต่างๆตามความเชื่อคติไตรภูมิที่แสดงพระสุเมรุ ล้อมรอบด้วยฉัตร เมื่อพระเจ้าแผ่นดินประทับบนพระราชบัลลังก์ พระองค์จะเหมือนเทพ (พระศิวะ พระวิษณุ หรืออวตารของพระวิษณุคือพระนารายณ์) เป็นเทพเจ้าผู้เป็นหลักในระบบจักรวาล จะเห็นได้กษัตริย์ไทยหลายพระองค์ทรงปราบดาภิเษกโดยมีพระนามเป็นอวตารของเทพ พระวิษณุ พระนารยณ์ พระราม แทบทั้งสิ้น นั่นเพราะคติความเชื่อในสถาบันกษัตริย์ว่าเป็นสมมุติเทวราชนั่นเอง"

เนื้อหานี้เองนำมาสู่การออกแบบที่อิงคติบางประการ เช่น หลักความคิดเรื่องของสูง ทิพยเทวดา ซึ่งถ่ายทอดสู่การสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการแกะสลักไม้เป็นประติมากรรมนูนต่ำ (Bas Relief) ตามอย่างรูปแบบศิลปะไทยโบราณ คือการทำตุงเป็นเครื่องสักการะบูชา จึงต้องวิเคราะห์ประติมากรรมภาพเหมือนบุคคล (นูนต่ำ) กับวิธีการสร้างสรรค์เทคนิคการแกะสลักไม้ควบคู่กัน ศึกษาได้จากตัวอย่างศิลปกรรมในสถาบันกษัตริย์ดังที่กล่าวมาเกิดผลเป็นประติมากรรมนูนต่ำที่ผสมผสานทั้งลักษณะที่เป็นสองมิติและสามมิติ (นพดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์. 2548. 32) โดยวิธีการตัด (Extraction or Subtraction) การตัดโดยใช้เครื่องมือมีคมทำได้ทั้งการใช้ความคมของเครื่องมือเฉือน หรือใช้แรงกระแทกบวกกับความคมตัดวัสดุออกทีละส่วน เรียกวิธีการแบบนี้ว่า การแกะสลัก (Carving) (จักรพันธ์ วิลาสินีกุล. 2560. 10) โดยมีความต้องการให้ส่งผลเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. สร้างสรรค์ผลงานตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเรื่อง เจติยะ สิ่งที่ควรระลึกถึง
2. มีเนื้อหาในประเด็นเฉพาะ (เรื่อง ในหลวงรัชกาลที่ 9) จากวิธีการทำภาพเหมือนบุคคล
3. สร้างสรรค์ศิลปกรรมเกี่ยวเนื่องกับสถาบันกษัตริย์ในรูปแบบและทัศนะความคิดส่วนตัว
4. สร้างสรรค์เนื้อหาตามคติในสถาบันกษัตริย์เชื่อมโยงกับกระบวนความคิดการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในพระพุทธศาสนา
5. ศึกษาและสร้างสรรค์รูปแบบวัตถุของ ตุง ให้มีเนื้อหา ความหมายใหม่ ร่วมสมัย
6. ผสมผสานแบบอย่างของศิลปะตามหลักวิชา (Academic Art) ที่มีความเหมือนจริง (Realistic) กับศิลปะในแบบอุดมคติ(Idealistic)
7. สร้างผลงานศิลปะไทยที่มีกระบวนการในการสร้างสรรค์และแนวความคิดด้านการออกแบบเฉพาะตัว
8. ปฏิบัติงานสร้างสรรค์กึ่งทดลองเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ปัญหาและการนำเสนอ
9. เป็นผลงานประยุกต์ศิลป์ที่มีบริบทของเรื่องราวและเวลาปัจจุบัน
10. นำเสนอสุนทรียภาพและรสนิยมในการสร้างสรรค์
11. ส่งเสริมการนำความรู้ด้านหัตถกรรมไทย(สลักไม้)มาประยุกต์ใช้

กรรมวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

จากความบันดาลใจในการสร้างสรรค์และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องคำนึงถึงการนำไปสู่การค้นคว้าข้อมูลหรือการแสวงหาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเน้นมากน้อยจากการคัดกรองข้อมูลอีกครั้ง การทำงานสร้างสรรค์ควบคู่กับกระบวนการทดลองมีความจำเป็นในการวิเคราะห์รูปแบบที่มาแล้วจึงวิเคราะห์ส่วนที่นำเอามาใช้เป็นสิ่งที่เน้น จากนั้นจึงทดลองการทำโครงสร้างความคิดรวบยอดจินตนาการเป็นผลงานที่สมบูรณ์ ทดลองการทำแบบร่างคร่าวๆทำบันทึกคำนึงถึงผลสำเร็จ ความเป็นไปได้มากน้อย ข้อจำกัดและอุปสรรค ต่อมาจึงกำหนดสัดส่วนโดยอ้างอิงเชื่อมโยงความคิดไปจนถึงการติดตั้ง กำหนดแบ่งเป็นส่วนคร่าวๆ ลงบนวัตถุที่ต้องการสร้างภาพ กำหนดจุดเด่นของภาพในส่วนที่เป็นพระบรมรูป แบ่งเป็นประมาณ 1/3 ของทั้งหมด ลอกแบบพระบรมฉายาลักษณ์ในสัดส่วนที่ต้องการลงบนแผ่นไม้ที่วางแผนไว้แกะสลักเป็นเส้นรอบรูปและตำแหน่งรายละเอียดที่สำคัญ โดยวิเคราะห์

ลักษณะและเทคนิคหัตถกรรมไทยประเพณีเรื่องของ ตุง ในความเป็นวัตถุที่มีความหมาย การใช้ การเป็นสัญลักษณ์ และเป็นวัตถุที่มีสุนทรียภาพ การให้ความรู้สึก

การใช้รูปแบบของตุง "ตุง" หมายถึง ธง มีลักษณะเป็นแผ่นคิดปลายไม้ ปลายเสา หรือห้อยลงมา โดยมากมักเป็นผืนผ้า เป็นสีและลวดลาย ใช้เป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายต่างๆ หรือใช้ตกแต่ง ตุงในศิลปกรรมภาคเหนือ(ตุงล้านนา)มีหลายแบบมากมาย อาจใช้เพื่อการตกแต่ง บอกความหมาย เป็นเครื่องสักการบูชาหรือส่งเสริมความสำคัญอาคารสถานที่ ให้รู้สึกศักดิ์สิทธิ์และสวยงาม ตุงกระค้างจึงหมายถึงธงที่ทำด้วยวัสดุที่แข็งแรงแทนธงปกติที่อาจทำด้วยผ้าหรือกระดาษ

ตัวอย่างตุงกระค้างสลักไม้ที่นำมาศึกษา จากวัดพระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์ (2537. 119-126) ได้ให้คำอธิบายตุงกระค้างไว้ว่า

"ตุงกระค้างเป็นตุงที่ทำด้วยวัสดุคงรูปประเภทแผ่นไม้หรือสังกะสี มีการแกะสลักลวดลายต่างๆ โดยปูนปั้นบ้างหรืออาจเป็นแผ่นโลหะฉลุลายก็ได้ ส่วนปลายทั้งสองมักจะทำให้แหลมขนาดพอเหมาะกับเสา ใช้สำหรับแขวนติดไว้กับเสาโดยปลายแหลมด้านหนึ่งชี้ขึ้นข้างบน อีกด้านชี้ลงด้านล่าง

ลายฉลุหรือแกะสลักตุงกระค้างโดยทั่วไปมักแกะสลักเป็นรูปสัตว์ประจำปีเกิด ส่วนลายสลักอื่นๆ ได้แก่ ลายดอกไม้ต่างๆ ลายพันธุ์พฤกษา ลายสัตว์ต่างๆ นอกจากนี้ยังนิยมทาสีหรือประดับด้วยกระจกสี ลงรักปิดทองอีกด้วย"

จากเป้าหมายในการคาดหวังผลทางการเห็นให้ภาพน้ำหนักแสดงมวลและปริมาตรที่ปรากฏ วางแผนให้จุดเด่นของภาพแสดงผลอย่างเต็มที่ด้วยการลดปริมาตรรอบนอกลงอย่างเข้มข้น คือการสลักเอาขอบเขตพื้นที่ว่างรอบพระบรมรูปฯให้มีความลึกที่สุดตามข้อจำกัดของความหนาและปริมาตรของไม้เองด้วยเพื่อเป็นตัวช่วยในการอ้างอิงกำหนดระยะการแสดงผลในตำแหน่งอื่นๆ ต่อไปอีก กระบวนการขั้นต้นนี้มีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นตัวกำหนดการถ่ายระยะหรือปริมาตรในองค์ประกอบส่วนอื่นๆ เมื่อมวลไม้เริ่มลดลงเรื่อยๆ และเปลี่ยนลักษณะไปจนหาจุดอ้างอิงในระนาบอื่นใดไม่ได้อีก

ทฤษฎีสามเหลี่ยมสมมาตร คือแนวคิดในการกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของภาพที่จะช่วยให้เกิดความต่อเนื่องกันในแต่ละกลุ่มย่อย ข้าพเจ้าเอาวิธีคิดนี้มาจากลักษณะการวางลวดลายดอกซึกดอกซ้อนในการออกแบบและสร้างสรรค์ศิลปะลายตกแต่งของไทยปรากฏในเทคนิคงานช่างไทยมากมาย อาทิ ลายประดับกระจก ลายรดน้ำ ลายประดับกระเบื้อง ซึ่งเหมาะสมกับการแสดงโครงสร้างผลงานในทิศทางแนวตั้ง

นอกจากใช้เพื่อกำหนดส่วนองค์ประกอบย่อยแล้วยังใช้กำหนดปริมาตรอย่างคร่าวๆ โดยรวมด้วย ระยะใกล้ กลาง ลึก เริ่มต้นด้วยการกำหนดปริมาตรโดยรวมนี้เอง

แบบร่างและกระบวนการทำบันทึกรวบรวมความคิด
ขั้นตอนการร่างแบบและแกะสลัก และอุปกรณ์ มีดินสอ กระดาษลอกลาย สิ่วขนาดต่างๆ ตะลุมพุกหรือค้อนไม้

เมื่อแบ่งองค์ประกอบย่อยออกเป็นส่วนๆ และแบ่งพื้นที่ว่าง โดยองค์ประกอบจุดรองระยะหน้า (นูนมากกว่ารายละเอียดแวดล้อม) เป็นกลุ่มใหญ่ เริ่มใช้สิ่วเล็บมือขนาดใหญ่ไล่กระเทาะส่วนระยะหลังให้ต่ำลงไปทั่วชิ้นงาน ความสำคัญของขั้นตอนนี้คือ การกำหนดระนาบที่จะวางรูปทรงโดยรวมเสมือนการทำบรรยากาศตามหลักการสร้างระยะแบบประติมากรรมนูนต่ำ

ใช้เลื่อยตัดและโกรกลวดลายเพื่อให้ขอบเขตของพื้นภาพเกิดเส้นรูปร่างที่มีเรื่องราว

การกำหนดระนาบและปริมาตรที่เกิดขึ้นตามหลักทฤษฎีสามเหลี่ยมสมมาตรทำให้การวางรูปทรงพรรณไม้ลงไปบนพื้นระนาบนั้นมีการทับซ้อนกันของมิติและขอบเขตของรูปทรงที่ชัดเจน เริ่มร่างแบบลายไทยที่อิงมาจากแบบประเพณีผสมลายใบเทศ สลักลวดลายเป็นระยะร่องลึกโดยรอบในแต่ละส่วนดอกใบ โดยขั้นตอนนี้ยังไม่คำนึงถึงรายละเอียด แต่ถ่ายระยะการบังทับซ้อนกันอย่างหยาบๆ เพื่อให้พอเห็นภาพของระนาบมิติที่เกิดขึ้น สำหรับส่วนที่เป็นพระบรมรูปฯ สลักระนาบทิศทางตามหลักทัศนียวิทยา

การโกลนลายเพื่อสร้างระนาบโดยรวม การโกลนรูปทรงทั้งชิ้นโดยรวมก่อนเก็บรายละเอียด

องค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงาน

ในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้เป็นกระบวนการที่เป็นการทดลองด้วยในเวลาเดียวกันกล่าวคือได้ตั้งสมมุติฐานไว้เกี่ยวกับการนำเสนอเป็นผลงานประติมากรรมนูนต่ำผ่านเทคนิคการแกะสลักไม้โดยทบทวนความรู้พื้นฐานและนำแรงบันดาลใจมาจากศิลปะไทยประจำถิ่น จึงเกิดเป็นเงื่อนไขด้านการออกแบบอันเป็นลักษณะปกติที่พึงเป็นในการสร้างสรรค์ผลงานประยุกต์ศิลป์ กว่าจะเป็นผลงานที่เสร็จสมบูรณ์มีขั้นตอนมากมายหลายลำดับในแต่ละขั้นตอนเหล่านั้นล้วนส่งผลต่อความสมบูรณ์เสร็จสิ้นของผลงานด้วย ทั้งนี้ในช่วงระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานตั้งแต่ต้นจนจบมิอาจลัดขั้นตอนได้และต้องระมัดระวังมิให้เกิดความผิดพลาดดังที่ทราบอยู่แล้วจากการแกะสลักไม้

ด้านการออกแบบ จากรูปแบบศิลปะไทยประเพณีที่มีความพยายามนำเสนอในบริบทใหม่ ภาพลักษณ์ใหม่ จึงเห็นการผสมผสานการออกแบบและการแก้ปัญหาความไม่เข้ากัน ความแตกต่างกันของวิธีคิดของหลักในการสร้างรูป โดยเฉพาะการใช้หลักทัศนียวิทยาผสมผสานศิลปะที่มีลักษณะอุดมคติ ในทางประติมากรรมจำต้องตระหนักถึงความกลมกลืนอยู่เสมอ โดยการแก้ปัญหาความรู้สึกขัดแย้งแตกต่างกันในเรื่องของการมองเห็นและลักษณะรูปทรงด้วยการใช้น้ำหนักหรือระยะความลึกนั่นเอง

ด้านกระบวนการ ในกระบวนการกำหนดระนาบ ระยะ มุมมอง ควบคู่ไปกับการออกแบบการวางรูปทรงและการกระจายน้ำหนัก รวมถึงความสมดุล ซึ่งการกำหนดหลักการในการสร้างสรรค์อาจใช้ไม่ได้ทั้งหมดในกรณีของข้าพเจ้า สิ่งที่มิอาจคาดเดาได้ก่อนคือขนาดและสัดส่วนรูปทรงย่อยๆที่เข้ามาประกอบอันเป็นข้อจำกัดในการกำหนดที่ว่างด้วย เนื่องจากที่ว่างก็จะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดมิติต่อไปแม้ว่าจะเป็นประติมากรรมนูนต่ำที่มีปริมาตรไม่มากนักก็ตาม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการกำหนดระนาบโดยรวมก่อนต้องคำนึงถึงรูปทรงที่จะบรรจุประกอบด้วย ข้าพเจ้าเรียนรู้และเข้าใจจากข้อบกพร่องต่างๆในระหว่างการปฏิบัติงาน และได้ความกระจ่างจากการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อมองเห็นรูปทรงเริ่มปรากฏในแต่ละระนาบของปริมาตร

เมื่อพื้นที่ว่างจำกัดก็เป็นปัญหาในการทำระยะทัศนียวิทยาด้วย ส่วนที่เป็นภาพเหมือนบุคคลอันเป็นประติมากรรมนูนต่ำหากโดยปกติมีระนาบพื้นที่ว่างโดยรอบเช่นประติมากรรมภาพเหมือนบุคคลบนเหรียญต่างๆจะไม่เกิดปัญหาในการทำระยะลดหลั่นระยะหน้าถึงไกลสุดจักได้ระยะกลมกลืนกันตามปริมาตรที่กำหนด แต่ในผลงานของข้าพเจ้ากำหนดให้มีปริมาตรสูงโดยรอบและต้องการเน้นส่วนพระพักตร์มากจึงมิอาจใช้วิธีการทำระยะแบบนูนต่ำตามหลักวิชาได้ทั้งหมด ปรับปรุงแก้ปัญหาด้วยการใช้เส้นเข้าประกอบช่วยแทนปริมาตรประหนึ่งการวาดเส้นเข้าร่วมปัญหาด้านการแสดงออกของปริมาตรนี้เองมีหลายที่หลายแห่งซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สามารถใช้เส้นแก้ไขปัญหาได้ในส่วนที่จำเป็น

อุปสรรคในการทำพื้นภาพ/ฉากหลัง เป็นผลต่อเนื่องมาจากการกำหนดรูปทรง การทับซ้อนกันของรูปทรง ซึ่งเป็นเพราะการใช้หลักการมองเห็นแบบสองมิติตั้งแต่เริ่ม เมื่อมีปริมาตรรูปทรงเกิดขึ้น ผลก็คือที่ว่างก็ต้องการปริมาตรด้วย ซึ่งทำได้แต่เพียงความลึกเป็นน้ำหนักเข้มและเป็นจุดเน้นเสริมความสมบูรณ์กระจายในสัดส่วนที่เหมาะสม ดังที่ได้วางระนาบโดยรวมในการกำหนดรูปทรงย่อยประกอบไว้ตั้งแต่แรกจึงทำให้เกิดข้อจำกัดการวางระนาบพื้นหลังในระยะเดียวกันไม่สามารถทำได้หรือทำได้ยาก อย่างไรก็ตามเป็นความจงใจที่จะให้พื้นหลังของรูปทรงเล็กๆไม่อยู่ในระนาบเดียวกันทั้งหมดตามอย่างศิลปะไทยประเพณีหรือตามอย่างแบบโบราณเนื่องจากเป็นความต้องการให้เกิดพลังความเคลื่อนไหวของรูปทรงอันเกิดจากน้ำหนักที่เป็นระยะของปริมาตรเหล่านั้นน้ำหนักของปริมาตรที่ผสานพื้นหลังบ้างผสมตัวรูปบ้างช่วยให้เกิดบรรยากาศนุ่มนวลโดยไม่ต้องเน้นความคมชัดด้วยปริมาตรและเส้นทั้งหมด ผลจากการสร้างสรรค์พื้นภาพเช่นนี้ที่ข้าพเจ้าค้นพบจากการทดลองปฏิบัติงานสร้างสรรค์ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติสร้างผลงานรูปแบบศิลปะไทยประยุกต์ในอนาคตได้

เทคนิควิธีการและวัสดุ การคาดการณ์กระบวนการสร้างสรรค์เบื้องต้นด้วยกรรมวิธีการแกะสลักไม้โดยการร่างภาพพร้อมๆกับการกำหนดระนาบ การสร้างมิติจึงค่อยๆสร้างรูปทรงปรากฏเป็นลำดับจึงเป็นการค้นหารูปทรงควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาเรื่องมิติ ซึ่งวิธีการแกะสลักนั้นมิอาจสร้างรูปทรง มิติ ปริมาตรได้อย่างอิสระนัก แต่นั่นก็เป็นลักษณะเฉพาะของเทคนิคและวัสดุประเภทนี้ ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมากมิให้เกิดความเสียหายในขอบเขตของรูปและปริมาตรที่กำหนดเพราะการสร้างประติมากรรมด้วยวิธีการลดปริมาตรลง (แกะสลัก) นั้นยากต่อการแก้ไข เนื่องจากมวลวัสดุจากธรรมชาติคือไม้มีความหนาแน่นในแต่ละส่วนไม่เท่ากันเสมอไป ทั้งความหยาบละเอียดของแนวเสี้ยนไม้ก็แตกต่างกัน จึงต้องปรับน้ำหนักในการลงมือตัดเฉือนสลักเอาส่วนไม่ต้องการออกอย่างพินิจพิจารณา ในตัวเนื้อวัสดุไม้นั้นแม้นว่าจะพบเห็นแนวทางการสร้างสรรค์ที่ผสมผสานกับสีหรือวัสดุอื่นๆ ได้อีก แต่ผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้แสดงความเป็นเนื้อแท้ของตัววัสดุโดยตรงอย่างสมบูรณ์เต็มที่เนื่องจากไม้แสดงความรู้สึกถึงความมีชีวิตในรูปทรงที่ได้จำลองถ่ายทอดเป็นพรรณไม้หรือภาพเหมือนบุคคล ประกอบกับความต้องการถ่ายทอดความเรียบง่ายนุ่มนวลจึงไม่เลือกใช้สีหรือวัสดุอื่นเข้ามาผสมอันอาจเปลี่ยนความรู้สึกจากการมองเห็นให้ต่างออกไป

เอกสารอ้างอิง

จักรพันธ์ วิลาสินีกุล. วัสดุและสื่อในประติมากรรม. กรุงเทพฯ. คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2560

ชไมพร พรเพ็ญพิพัฒน์. ตุง มรดกแผ่นดินล้านนา. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ พี เจ เจ จำกัด. 2549

แน่งน้อย ปัญจพรรค์, สมชาย ณ นครพนม. ศิลปะไม้แกะสลัก สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์เริงรมย์. 2535

แน่งน้อย ปัญจพรรค์, สมชาย ณ นครพนม. วิญญาณไม้แกะสลักอีสาน. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์เริงรมย์. 2536

แน่งน้อย ปัญจพรรค์, อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว, สมชาย ณ นครพนม. เสน่ห์ไม้แกะสลักล้านนา. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์เริงรมย์. 2537

นพดล วิรุฬห์ชาตะพันธ์. ประติมากรรมประเภทนูนต่ำ (Bas Relief) บทความ ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา คณะมัณฑนศิลป์ ประยุกตศิลป์:แนวความคิดกับรูปแบบ. กรุงเทพฯ. Siam Tong Kit Co.,Ltd. 2548

ปัญญา วิจินธนสาร,ถาวร โกอุดมวิทย์,นรเศรฐ อังศุวัฒกุล,วัชรพรรณ ยุจนวรรธนะ,ศิริลักษณ์ วิชกุล, สมภพ บุตรราช.งานค้นคว้าลายฉลุไม้.คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์. 2522

ศูนย์ฝึกอาชีพทหารผ่านศึกพิการ. แนวทางการแกะสลักไม้ภาพวิจิตรศิลป์. กรุงเทพฯ. กรุงสยามการพิมพ์. 2519

สุรศักดิ์ เจริญวงศ์. เอกสารคำสอน 214 172 คติความเชื่อในงานศิลปกรรมไทย. เอกสารต้นฉบับลายมือ. ไม่ปรากฏแหล่งพิมพ์.ไม่ปรากฏปี

ภาพในหลวง จาก...หัวใจ
from...our heart

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวิน อินทรังษี
ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน

วันพฤหัสบดีที่ 13 ตุลาคม 2559 เป็นวันที่ประชาชนชาวไทยต้องสูญเสียพระมหากษัตริย์ที่ทรงเป็นที่รักและเป็นศูนย์รวมใจของคนไทยทั้งชาติ ยังความโศกสลดแก่ชาวไทยผู้มีความจงรักภักดี ในความทุกข์จากการสูญเสียนั้น ยังมีด้านดีที่สร้างความสุข เมื่อคนไทยต่างระลึกถึงคุณความดีที่พระองค์ทรงทำเป็นแบบอย่างมาตลอดพระชนม์ชีพ ก่อให้เกิดกิจกรรมมากมายที่เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เรียกได้ว่าใครทำอะไรได้ก็ต่างร่วมใจกันออกมาทำเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลนั้นแก่พระองค์ เช่น ทำอาหารแจก รับย้อมผ้าสีดำ แจกริบบิ้นไว้อาลัย ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เก็บขยะ ทำความสะอาดที่สาธารณะ ปลูกป่า ฯลฯ ในด้านของศิลปินและนักออกแบบก็เช่นเดียวกันต่างใช้ทักษะฝีมือทางศิลปะสร้างสรรค์ผลงานอันน่าชื่นชมขึ้นมามากมาย

ในเดือนกันยายนของทุกปี คณาจารย์ในคณะวิชาต่างๆ ทางศิลปะและการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยศิลปากรจะต้องนำผลงานสร้างสรรค์ของตนเองมาร่วมกันจัดแสดงนิทรรศการศิลปะและการออกแบบเป็นประเพณีประจำทุกปี เพื่อเป็นการระลึกถึงศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี ผู้ให้กำเนิดมหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับเดือนกันยายนในปี พ.ศ. 2560 นี้ ผู้บริหารและคณาจารย์คณะมัณฑนศิลป์จึงตกลงร่วมกันที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะและการออกแบบเพื่อเป็นการถวายความอาลัย และส่งเสด็จสู่สวรรคาลัยเป็นครั้งสุดท้าย ก่อนที่จะมีพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในเดือนตุลาคม

สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง นับตั้งแต่วันสวรรคต เมื่อเดือนตุลาคม 2559 ก็ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะและการออกแบบเพื่อเป็นการระลึกถึงพระองค์มาอย่างต่อเนื่อง เช่น กราฟิก ๙ ในดวงใจ สำหรับพิมพ์บนเสื้อยืด ฟอนต์ 9 BelovedKing ในโครงการ 9 แบบตัวพิมพ์ไทยเพื่อพ่อ โดยสมาพันธ์การพิมพ์ไทย ปฏิทินที่ระลึก ภาพพระบรมสาทิศลักษณ์และภาพกราฟิกที่เผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ และจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นโปสการ์ดแจกจ่ายให้ประชาชนทั่วไป ในนิทรรศการผลงานสร้างสรรค์ของคณาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 นี้จึงจะคัดเลือกผลงานบางส่วนมาจัดแสดงอีกครั้งร่วมกับผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่รวมทั้งสิ้น 9 ชิ้นงาน

ภาพกราฟิก ๙ ในดวงใจ พิมพ์ซิลค์สกรีนบนเสื้อยืด และ ภาพโปสการ์ดแจกจ่ายให้ประชาชนทั่วไป
ปฏิทินที่ระลึกปี 2560 (ได้รับรางวัล Design Excellence Awards 2017 (DEMARK) กลุ่มกราฟิกดีไซน์)

วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ผลงาน

สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อแสดงความอาลัย และเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

แนวความคิด

ภาพในหลวง จาก...หัวใจ

กระบวนการของการสร้างสรรค์ผลงาน

1. กำหนดแนวคิดของภาพ: การวาดภาพ การบันทึกภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว หรือแม้แต่สร้างเป็นภาพประติมากรรมของบุคคลซึ่งเป็นที่รัก มักจะเป็นสิ่งที่มนุษย์ทั่วไปทำขึ้นเพื่อเป็นการระลึกถึงบุคคลผู้นั้น ยามได้เห็นภาพครั้งใดก็จะระลึกถึงความรัก ความผูกพันที่มีต่อกัน หรือระลึกถึงคุณงามความดีของผู้นั้นที่ได้ทำไว้ ดังนั้นเราจึงจะสามารถพบเห็นภาพวาด ภาพถ่าย หรือภาพประติมากรรมของบุคคลสำคัญที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์อยู่ทั่วโลก ด้วยแนวคิดนี้ผลงานสร้างสรรค์ส่วนใหญ่ของข้าพเจ้าจึงเป็นพระบรมสาทิศลักษณ์ หรือภาพกราฟิกประกอบกับพระบรมฉายาลักษณ์ จะมีบางชิ้นบ้างที่เป็นภาพสัญลักษณ์หรือภาพที่เล่าเรื่องราวพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่สร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน สำหรับการเลือกพระบรมฉายาลักษณ์ต้นแบบนั้นจะเลือกภาพที่มีความสง่างาม ภาพที่สื่อพระราชกรณียกิจต่างๆ หรือภาพที่สื่อถึงพระเมตตาที่มีต่อปวงชนชาวไทย

2. ในการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าเลือกใช้เทคนิคโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีความถนัดสำหรับการวาดภาพบุคคลซึ่งเป็นบุคคลสำคัญนั้น ในความคิดเห็นส่วนตัวของข้าพเจ้า จะต้องให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ และมีความตั้งใจจะให้เป็นภาพเหมือน ไม่ใช่ภาพการ์ตูน จึงจะต้องหาพระบรมฉายาลักษณ์ต้นแบบเสียก่อนเพื่อให้ภาพที่ออกมาสวยงามสมพระเกียรติ แล้วจึงนำมาวาดในโปรแกรม Adobe Illustrator ส่วนผลงานบางชิ้นที่เป็นภาพกราฟิกประกอบกับพระบรมฉายาลักษณ์ ก็จะสืบค้นภาพในมุมที่ต้องการนำมาปรับแต่งสี หรือนำมาตัดภาพพื้นหลังออกด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop เพื่อนำไปใช้ประกอบกับภาพกราฟิกเวคเตอร์ ในโปรแกรม Adobe Illustrator ต่อไป

วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

พระบรมฉายาลักษณ์ต้นแบบ

พระบรมสาทิศลักษณ์ลายเส้น
ในโปรแกรม Adobe Illustrator

เพิ่มกราฟิกในโปรแกรม
Adobe Illustrator

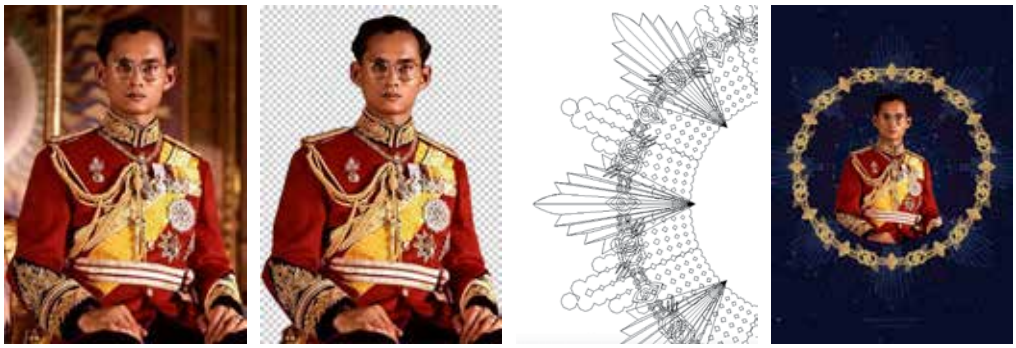

พระบรมฉายาลักษณ์ | ตัดภาพพื้นหลังออกในโปรแกรม Adobe Photoshop | สร้างภาพเวคเตอร์กราฟิกในโปรแกรม Adobe Illustrator | นำภาพมาประกอบกับเวคเตอร์กราฟิก

ภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

องค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

จากการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะการออกแบบ รวมทั้งในระหว่างการสืบค้นภาพเพื่อนำมาสร้างสรรค์งานนั้น ข้าพเจ้าได้ความรู้อันเป็นเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยจากการสืบค้นภาพมาใช้เป็นต้นแบบ เช่น รายละเอียดของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พระราชประวัติ หรือเรื่องราวเมื่อครั้งเสด็จไปทรงงานในที่ต่างๆ แต่สิ่งที่สำคัญไปกว่าความรู้เล็กน้อยเหล่านั้นคือ เมื่อสืบค้นภาพไปมากขึ้น ก็ได้พบเห็นภาพในช่วงพระชนม์ชีพต่างๆ ทำให้ตระหนักว่าทรงมีพระอัจฉริยภาพในหลายๆ ด้านที่น่าทึ่ง ทั้งดนตรี ศิลปะ กีฬา และหลังจากทรงครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ และได้เสด็จเยือนต่างประเทศต่างๆ เมื่อต้นรัชกาล หลังจากนั้นภาพที่พบเห็นมักจะเป็นภาพทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ทุรกันดารภาพที่กำลังทรงงานโครงการต่างๆ หรือภาพที่กำลังทรงงานแม้ขณะประทับอยู่ที่โรงพยาบาลในช่วงปลายพระชนม์ชีพ ทรงประทับอยู่แต่ในประเทศไทยมิได้เสด็จต่างประเทศอีกเลย ทรงอยู่ท่ามกลางประชาชนของพระองค์มาโดยตลอด ดังความในพระราชหัตถเลขาบางตอนที่ทรงมีไปถึงพระสหายในต่างประเทศภายหลังจากที่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ ว่า "เมื่อข้าพเจ้าเป็นนักเรียนอยู่ในยุโรป ข้าพเจ้าไม่เคยตระหนักว่าประเทศของข้าพเจ้าคืออะไร และเกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าแค่ไหน ไม่ทราบตราบจนกระทั่งข้าพเจ้าได้เรียนรู้ที่จะรักประชาชนของข้าพเจ้า เมื่อได้มีการติดต่อกับเขาเหล่านั้น ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าสำนึกในความรักอันมีค่ายิ่ง ข้าพเจ้าไม่เป็นโรคคิดถึงบ้านที่จริงจังอะไรนัก แต่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้โดยการทำงานที่นี่ว่า ที่ของข้าพเจ้าในโลกนี้ คือการได้อยู่ท่ามกลางประชาชนของข้าพเจ้า นั่นคือคนไทยทั้งปวง" (ที่ของข้าพเจ้าในโลกนี้ คือการได้อยู่ท่ามกลางประชาชนของข้าพเจ้า นั่นคือ คนไทยทั้งปวง, 2560) ดังนั้น สิ่งที่ได้เรียนรู้อย่างแท้จริงคือ เราชาวไทยนั้นโชคดีนัก ที่มีพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ ที่ทรงอุทิศพระองค์เพื่อคนไทยและเพื่อประเทศไทยอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

_____. (2560). ที่ของข้าพเจ้าในโลกนี้ คือการได้อยู่ท่ามกลางประชาชนของข้าพเจ้า นั่นคือคนไทยทั้งปวง. เข้าถึงเมื่อ 15 กรกฎาคม. เข้าถึงได้จาก http://www.praew.com/59772/king-of-thailand/พระราชดำรัสถึงคนไทย/

พระผู้เป็นแรงบันดาลใจ
King of Inspiration

โดย อาจารย์ อิทธิพล วิมลศิลป์
ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา

ที่มาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ครั้งเมื่อข้าพเจ้าได้ร่วมพานักศึกษาไปปฏิบัติงานไม้ที่ศูนย์ฝึกฝนพัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดนครปฐม เมื่อไปถึง ณ ห้องปฏิบัติงานพบว่าทางศูนย์ได้ติดตั้งภาพวาดพระสาทิสลักษณ์ซึ่งพิมพ์ลงบนไวนิลขนาดใหญ่ติดด้านบนผนังเรียงหลายรูป แต่ละรูปเป็นรูปภาพการทรงงานไม้ทำให้เกิดความประทับใจแม้จะเคยเห็นพระบรมฉายาลักษณ์มาบ้างแล้วแต่ข้าพเจ้าได้เห็นความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ของผู้ปฏิบัติงานฝึกอบรมช่าง หากศึกษาพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จะทราบว่าพระองค์มีความสนพระทัยในงานช่างและงานประดิษฐ์ ความสนพระราชหฤทัยในงานช่างของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีมาตั้งแต่ครั้งพระองค์ทรงพระเยาว์ ดังมีความในบทพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เรื่อง "เจ้านายเล็กๆ ยุวกษัตริย์" ทรงเล่าไว้ว่า

"พระอนุชาได้เริ่มทำแบบเรือต่างๆ ด้วยไม้ เช่น แบบเรือรบที่ไม่มีขาย ในระยะนั้นกำลังทำเรือใบที่ใหญ่พอสมควร ใบก็เย็บเองด้วยจักรเสร็จแล้ว เหลือแต่การทาสี เมื่อเริ่มไปแล้ว ก็พอดีเป็นเวลาที่กำลังจะตัดสินว่าจะอพยพออกไปสวิตเซอร์แลนด์ ทรงเล่าว่า ทุกคนก็ถามอย่างล้อๆ ว่า เรือจะแห้งทันไหม"

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงออกแบบเรือใบและทรงต่อเรือด้วยพระองค์เอง มี 3 ประเภทคือ แบบ International Enterprise Class, แบบ International Ok Class, แบบ International Moth Class เรือลำแรกทรงต่อเองเมื่อวันที่ 7 ธ.ค. 2507 เป็นเรือประเภท International Enterprise Class ชื่อ ราชปะแตน และต่อขึ้นอีกลำชื่อ AG ในช่วงปี พ.ศ. 2509 - 2510 ทรงต่อเรือตระกูลมด โดยทรงออกแบบเรือ ชื่อ เรือใบมด ประเภท International Moth Class และชื่อเรือว่ามด ล้อมาจากคำว่า "Moth" ทรงออกแบบให้มีลักษณะเหมาะสมกับคนไทย ขนาดเรือมีความยาว 11 ฟุต ความกว้าง 4 ฟุต 7 นิ้ว เสาเดียว เนื้อที่ใบเรือ 72 ตารางฟุต มีน้ำหนักเบา สะดวกในการเคลื่อนย้าย เก็บรักษาง่าย คุณสมบัติว่องไว และมีราคาถูก ข้อดีต่างๆ ดังกล่าวนำมาสู่การจดลิขสิทธิ์ เรือประเภท International Moth Class ที่ประเทศอังกฤษ และทรงพัฒนาเรือแบบต่อๆ มาพระราชทานชื่อว่า เรือใบซูเปอร์มด และ เรือใบไมโครมด ทรงมีรับสั่งว่า " ที่ชื่อมดนั้น เพราะมันกัดเจ็บๆ คันๆ ดี "

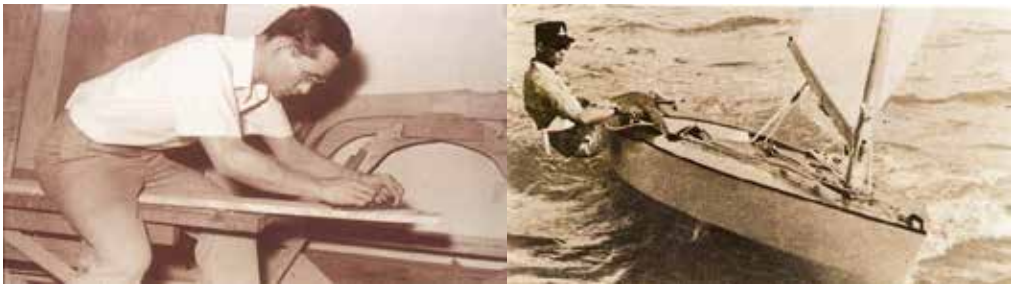

พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงงานและทรงแล่นเรือใบ

จากเรื่องราวรวมถึงพระราชประวัติดังกล่าวเป็นแรงบันดาลใจ ให้ข้าพเจ้าสร้างผลงานประยุกต์ ที่เป็นการประยุกต์งานจิตรกรรมกับวัสดุประสานเข้ากับประโยชน์ใช้สอย คือเรียกได้ว่าเป็นงานศิลปะสื่อผสมที่มีประโยชน์ใช้สอย ข้าพเจ้าได้นำพระบรมฉายาลักษณ์ประกอบเข้ากับวัสดุที่แสดงออกในเรื่องเดียวกันคือมีที่มาจากบรรยากาศและส่วนประกอบในห้องทรงงานไม้ ซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือเครื่องใช้ในงานไม้ ชั้นวางอุปกรณ์ โดยคำนึงถึงความประสานกลมกลืนของงานจิตรกรรมและวัสดุที่นำมาประกอบวัตถุประสงค์

เพื่อสร้างผลงานประยุกต์ศิลป์ซึ่งบูรณาการผลงานศิลปะสื่อผสมกับประโยชน์ใช้สอย โดยมีแนวความคิดในการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

แนวความคิด

ข้าพเจ้ามีความประทับใจในพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในด้านงานช่าง อีกทั้งได้มีประสบการณ์ว่าผู้ที่ทำงานโดยเฉพาะช่างไม้ได้รับแรงบันดาลใจจากพระองค์ และทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะทำงานช่างของตนให้พัฒนาขึ้นไป ด้วยที่มาจากความคิดนี้ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์ผลงานประยุกต์ศิลป์ โดยการวาดภาพพระสาทิสลักษณ์ประกอบกับวัสดุเป็นผลงานสื่อผสมที่มีประโยชน์ใช้สอย

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ศึกษาข้อมูลจากเรื่องราวพระราชประวัติ ศึกษารูปแบบงานศิลปะเพื่อนำมาสู่กระบวนการสร้างผลงานศิลปประยุกต์

2. ศึกษาผลงานศิลปะที่มีการบูรณาการกับสิ่งต่างๆ เช่น บูรณาการกับพื้นที่ หรือการที่คนเข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีประโยชน์ใช้สอย การผสมผสานองค์ความรู้ต่างๆ และ Kurt Schwitters เป็นหนึ่งในศิลปินที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจ

ผลงานชื่อ Merzbau ของ Kurt Schwitters

ผลงานของ Kurt Schwitters ศิลปิน Dada เป็นส่วนหนึ่งของการนำงานศิลปะเข้าไปประยุกต์กับพื้นที่ด้วยวิธีคิดที่ว่าศิลปะสามารถประสานเข้ากับสิ่งแวดล้อมรวมถึงร่วมกับการก่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยอย่างแยกกันไม่ออก ถือเป็นผลงานที่เป็นตัวอย่างในงานที่มีลักษณะของ Filled - Space Installation แบบ Enchantment ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่ได้พูดถึงงานในลักษณะ Installation Art ด้วยซ้ำแต่เป็นความสร้างสรรค์ของศิลปินที่ไม่ติดในกรอบแบบเดิม ศิลปินกลุ่มดาด้าจึงเป็นศิลปินที่มีความคิดก้าวหน้าในยุคนั้น แม้ว่าจะเป็นการสวนกระแสศิลปะในยุคนั้นก็ตาม ผลงานของ Kurt Schwitters เป็นสิ่งที่บอกว่าศิลปะสามารถเข้าเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและผู้คนได้ไม่จำเป็นต้องอยู่บนแท่นหรือประดับข้างฝาเพียงเท่านั้นจึงจะเรียกว่าศิลปะ

3. นำข้อมูลและแรงบันดาลใจมาร่างเป็นภาพผลงาน โดยเป็นการร่างภาพด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop

3.1 เลือกภาพพระบรมฉายาลักษณ์ที่ต้องการ วางภาพลงบนโปรแกรม Adobe Photoshop

3.2 เลือกภาพเครื่องไม้และเครื่องมืองานช่างเฉพาะส่วนที่ต้องการ นำมาจัดวางในโปรแกรม Adobe Photoshop

4. สร้างเฟรมตามแบบร่างขึงผ้าใบบริเวณที่จะวาดภาพและทำโครงไม้เพื่อติดตั้งวัสดุ

5. เมื่อทำโครงเสร็จจึงเป็นขั้นตอนการวาดและประกอบวัสดุ รวมถึงการลงสีไม้ที่นำมาประกอบภาพวาด

6. เสร็จแล้วเป็นผลงานศิลปประยุกต์ ที่ผสมผสานระหว่างงานสื่อผสมเข้ากับประโยชน์ใช้สอย คือภาพพระสาทิสลักษณ์

ขนาดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน

37 x 56 เซนติเมตร เทคนิค Digital print

องค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างผลงานให้เป็นไปตามโจทย์ที่ได้รับมา ทำให้ผู้สร้างสรรค์งานได้ทดลองวิธีการนำเสนอที่แตกต่าง ซึ่งเชื่อว่าจะนำไปสู่วิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่ไม่ยึดติดกับรูปแบบจนเกินไปรวมถึงมีความอิสระที่จะประยุกต์กระบวนการและองค์ความรู้ต่างๆเพื่อสร้างผลงาน โดยผู้สร้างสรรค์ผลงานได้ศึกษารูปแบบผลงานของศิลปินในปัจจุบัน พบว่าองค์ความรู้ เทคนิควิธีการรวมถึงกระบวนการได้ถูกบูรณาการเข้าหากัน จนแยกไม่ออกหรือแยกออกได้ยากระหว่างงานศิลปะประเภทต่างๆ งานออกแบบเทคโนโลยีหรือแม้แต่ภาษา ถูกผสมผสานขึ้นมาเป็นงานสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายเทคนิคกระบวนการคิด ซึ่งโดยส่วนตัวข้าพเจ้ามีความคิดว่างานสร้างสรรค์ไม่ควรมีกรอบใดๆ มาบังคับ แต่ทุกสิ่งที่สร้างล้วนต้องมีที่มาที่ไปไม่ได้คิดขึ้นมาลอยๆ งานสร้างสรรค์จึงน่าจะเป็นเรื่องที่สนุกกับความคิดและวิธีการแสดงออกที่หลากหลายและมีความท้าทายในการสร้างสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา โดยที่กล่าวมานี้เป็นความคาดหวังที่จะได้จากการสร้างสรรค์ผลงาน

ในด้านความเหมาะสม ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าแสดงออกในลักษณะที่เทิดทูนและแสดงออกถึงความจงรักภักดี โดยมีการปรับตำแหน่งเครื่องมือไม่ให้สูงกว่าพระสาทิสลักษณ์ แต่ให้เครื่องมือออกไปอยู่ด้านข้างโดยมีช่องว่างแยกส่วนออกจากกัน เมื่อนึกถึงว่านอกจากการแขวนพระบรมฉายาลักษณ์บนข้างฝาแล้วเราสามารถแสดงออกถึงความจงรักภักดีในลักษณะอื่นๆ ได้หรือไม่ ข้าพเจ้านึกถึงเสื้อที่มีพระบรมฉายาลักษณ์ผู้คนนำไปสวมใส่เพื่อแสดงความจงรักภักดี ผลงานชิ้นนี้ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือพระองค์เป็นแรงบันดาลใจและอยู่ใกล้ชิดเราเสมอ

เอกสารอ้างอิง

Mark Rosenthal, (1988) Understanding Installation Art. Munich : Prestel
https://www.Facebook.com/thaigoldmedal/p
http://www.manager.co.th/Science/View New.a:
https://th.wikipedia.org
ข้อมูลภาพ
https://www.matichon.co.th
http://researchpractices.blogspot.com
https://th.wikipedia.org

"ร.๙" โดย ผศ.กรธนา กองสุข ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 30 x 30 x 20 เซนติเมตร เทคนิค ดินน้ำมัน ไม้-เครื่องมือปั้น สมุดบันทึก
แนวความคิด เพื่อน้อมระลึกถึงพระองค์ "ร.๙" ที่ทรงเปี่ยมด้วยเมตตาต่อปวงประชา

"ในดวงใจนิรันดร์" | "Still on My Mind" โดย อาจารย์กศิตินทร ชุมวรานนท์ ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
โคมไฟตั้งพื้น: คอนกรีตเสริมใยแก้ว GRC หล่อขึ้นรูป ฐานโครงสร้างไม้สัก
แนวความคิด แรงบันดาลใจในการออกแบบ จากเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 37 ทรงพระราชนิพนธ์ใน พ.ศ. 2504

"A memory of my beloved King" โดย อาจารย์คณิตา มีชูบท ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์
ขนาด 29.7 x 42 เซนติเมตร เทคนิค Water color and Paper-cutting
แนวความคิด ในภาพ A memory of my beloved King ร้อยเรียงพระราชกรณียกิจที่สำคัญในพระบาทสมเด็จ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ อย่างหาที่สุดมิได้

"ชุมนุมเทวดา ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในวิหารพระพุทธองค์"
โดย ผศ. เทิดศักดิ์ เหล็กดี ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
ขนาด 60 x 90 x 5 เซนติเมตร
แนวความคิด วิหารพระพุทธองค์ดำและภาพจิตรกรรมชุมนุมเทวดาชุดนี้
ออกแบบและจัดสร้างแล้วเสร็จเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

"พอดี พอเพียง" โดย อาจารย์ธาตรี เมืองแก้ว ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 19 เซนติเมตร เทคนิค วาดสีใต้เคลือบ เผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศา และเขียนน้ำทอง

"เปรียบดังดวงใจศิลปิน" โดย รศ. ธีรวัฒน์ งามเชื้อชิต ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 70 x 90 เซนติเมตร เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าลินิน
แนวความคิด ข้าพระพุทธเจ้าฯ ขอตั้งจิตอธิษฐานน้อมรำลึกถึงพระองค์ผู้เป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย
ด้วยผลงานจิตรกรรมภาพพระบรมสาทิสลักษณ์ในหลวงรัชกาลที่ 9

"ผักตบพบรัก" โดย อาจารย์บวรรัตน์ คมเวช ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
แนวความคิด พอ...ชีวิตเริ่มต้น ผักตบก็งอกงาม เพียง...หยิบก้านผักตบมาตากแห้งแล้วเย็บกรุให้ติดกับผ้าดิบ
ดัดแปลงตามประสาคนชอบเย็บผ้า ได้ทั้งหมวก เสื้อ กระเป๋า เปรียบดังเช่นชีวิตคนเรา งอกงามสดชื่น
เมื่อเจอสิ่งที่น่าพอใจ แต่กลับบอบบางและเป็นทุกข์เมื่อกระทบสิ่งที่ไม่น่าพอใจ การกรุใจให้ผนึกไว้กับศีลห้า
เหมือนกรุผ้าดิบให้ติดกับผักตบแห้ง ย่อมมีแรงต้านความทุกข์ให้เบาบางลงได้จริง

"พระผู้เสด็จสู่สวรรคาลัย" โดย รศ. ประภากร สุคนธมณี ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 50 x 50 เซนติเมตร เทคนิค การปักบนผ้าฝ้ายทอมือ
แนวความคิด สถิตในดวงใจตราบนิจนิรันดร์ น้อมศิระกราน กราบแทบพระยุคลบาท
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

"พระเมตตา" โดย รศ. ประเสริฐ พิชยะสุนทร ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 29 x 35 x 17 เซนติเมตร เทคนิค หล่อโลหะทองแดง

"ความเพียร:ตลอดกาล" | "Attempt:Forever" โดย รศ. ปรีชา ปั้นกล่ำ ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 100 x 80 เซนติเมตร เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ
แนวความคิด ความงดงามที่เกิดจากความเพียรเป็นจินตภาพสูงสุดเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม

"แจกันแก้วดอกดาวเรือง" | "Marigold Vase"
โดย อาจารย์ปัญจพล อัศวลาภนิรันดร ภาควิชาการออกแบบเครื่องแต่งกาย
ขนาด 20 x 15 เซนติเมตร
เทคนิค แก้วและประดับตกแต่งด้วยลูกไม้และลูกปัดหิน ถักด้วยเทคนิคแท็ตติ้ง และ โครเชท์
แนวความคิด ดอกไม้ประดับบนตัวแจกันคือดอกดาวเรืองซึ่งเป็นดอกไม้ประจำพระองค์ในหลวงรัชกาลที่ 9
แจกันใส่น้ำสื่อถึงโครงการในพระราชดำริต่าง ๆ ที่มักจะเกี่ยวกับน้ำและการรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ
ผลงานชิ้นนี้มีจุดประสงค์ให้ผู้ที่เห็นตระหนักถึงคุณค่าของโครงการต่าง ๆ ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9
ทรงทำเพื่อประชาชนชาวไทย

"จักรยานสำหรับชีวิตสัญจรในเมือง กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร"
โดย ผศ. ปิติ คุปตะวาทิน ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์
ขนาด 55 x 80 x 85 เซนติเมตร
แนวความคิด วิกฤตการจราจร ทำให้คนกรุงเทพฯต้องพึ่งพาตัวเองมากขึ้น
จักรยานพับง่ายเพื่อนำพา ลดการใช้พลังงาน พอมี พอใช้ เป็นอีกหนึ่งทางเลือกกับชีวิตสัญจรในยุคปัจจุบัน

"เพลงอำลาแด่ดวงตะวันที่ยิ่งใหญ่" | "Farewell Song for the Greatest Sun"
โดย อาจารย์ พรพรม ชาววัง ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 40 x 80 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
แนวความคิด ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากข้อธรรมของท่านปิยโสภณ (นามแฝง พระราชญาณกวี ผู้ช่วยเจ้าอาวาส วัดพระราม 9 กาญจนาภิเษก) ที่เผยแพร่ในเดือนตุลาคมปีที่แล้ว โดยมีเนื้อความว่า
"...การเกิดเหมือนพระอาทิตย์ขึ้น การตายเหมือนพระอาทิตย์ตกดิน การเกิดใหม่ก็เหมือนดวงอาทิตย์ไปขึ้นใหม่ เราคิดว่าพระอาทิตย์ตกดินเพราะโลกมืด แต่ความจริงพระอาทิตย์ไม่ได้ตก แต่กำลังไปขึ้นใหม่ในอีกซีกหนึ่งของโลก ต่างหาก ชีวิตก็เช่นกัน เราเรียกว่าตายในภพภูมิของเรา แท้จริง คือ การไปเกิดในภพภูมิใหม่ที่สูงส่งกว่า ดีกว่า ร่มเย็นกว่า ต่างหาก คิดดูว่า ขณะที่คนร้องโศกเศร้าเสียใจเพราะสูญเสียคนที่รัก แต่อีกภพภูมิหนึ่งอาจดีใจคอยต้อนรับการกลับมาใหม่ ของเทพผู้มีศักดิ์ใหญ่ก็ได้ เพราะมีเกิดจึงมีตาย เพราะมีตายจึงมีเกิด เมื่อมีเด็กมาเกิดใหม่ในบ้าน เราดีใจ แต่เบื้องหลัง อีกภพภูมิที่เด็กคนนี้จากมาอาจมีคนมากมายกำลังร้องไห้เสียใจ เหมือนที่เกิดกับเราในขณะนี้ก็ได้ นี่คือสังสารวัฏของชีวิต ชีวิตเป็นสัจธรรม ทำงานเหมือนฤดูกาล เกิดเหมือนฤดูใบไม้ผลิ แก่เหมือนฤดูใบไม้ร่วง ตายเหมือนฤดูหนาว หิมะลงหนา ดูเหมือนต้นไม้ตายเพราะทั้งต้นดูแห้งโกร๋น มีเพียงกิ่งก้านสาขา แต่ไร้ดอกใบ แต่เมื่อถึงฤดูสปริง ก็ผลิดอกออกใบคืนชีพมา งดงามอีกรอบ เหมือนการมาเกิดใหม่ของชีวิต ครั้งแล้วครั้งเล่า ต้องเผชิญกับชรา พยาธิ และมรณะ หมุนเวียนไปเช่นนี้ ทุกชีวิต ไม่สิ้นสุด จนกว่าจะหมดเชื้อกิเลสเป็นเหตุให้มาเกิด พิจารณาให้สูงขึ้น เกิดกับตายไม่มีอยู่จริง เป็นเพียงการสมมติ เรียกธรรมชาติอย่างหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง ชีวิตจึงหมายถึงการเดินทางแห่งกาลเวลา การเห็นคุณของบุญบารมี ขอพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ ที่เต็มเปี่ยมงดงามสูงส่ง ได้ส่งพระองค์ให้ไปเป็นเทพผู้มีศักดิ์ คอยดูแลปกป้องคุ้มครองไทยให้ร่มเย็นตลอดไป เทอญ"
(ขอบคุณที่มาของบทความ เพจ ศูนย์พิทักษ์พระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
http://77jowo.tnews.co.th/contents/208686/ เข้าถึงเมื่อ 8 ธันวาคม 2559)

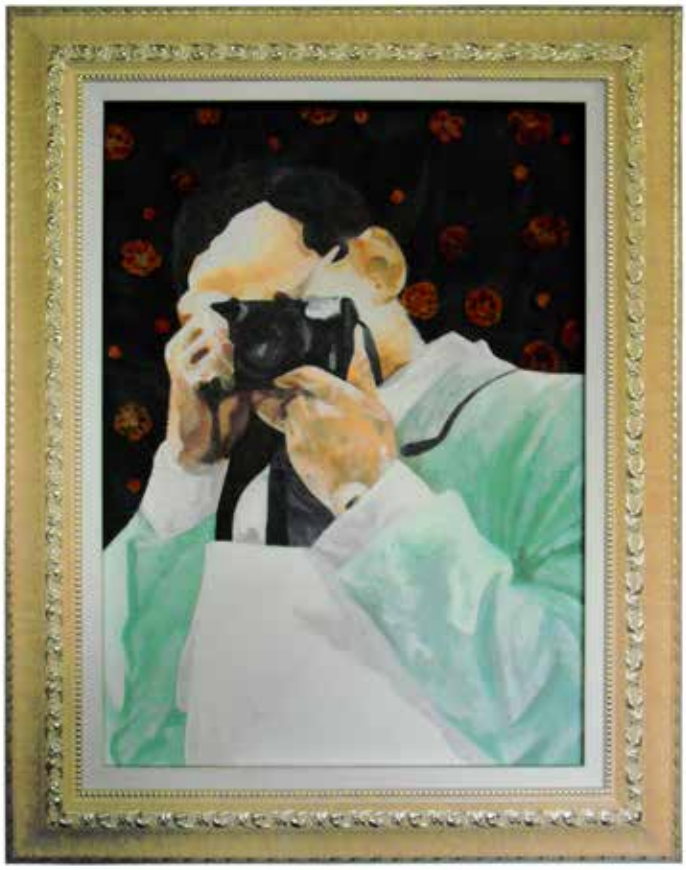

"คงอยู่ในสายพระเนตร" | "Still in Sight"
โดย อาจารย์พัฒนา เจริญสุข ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
ขนาด 72 x 92 เซนติเมตร เทคนิค สีอะคริลิคบนตาข่ายดำ
แนวความคิด ทุกสิ่งทุกอย่างได้ดำเนินต่อไป ภายใต้สายพระเนตรอันกว้างไกล

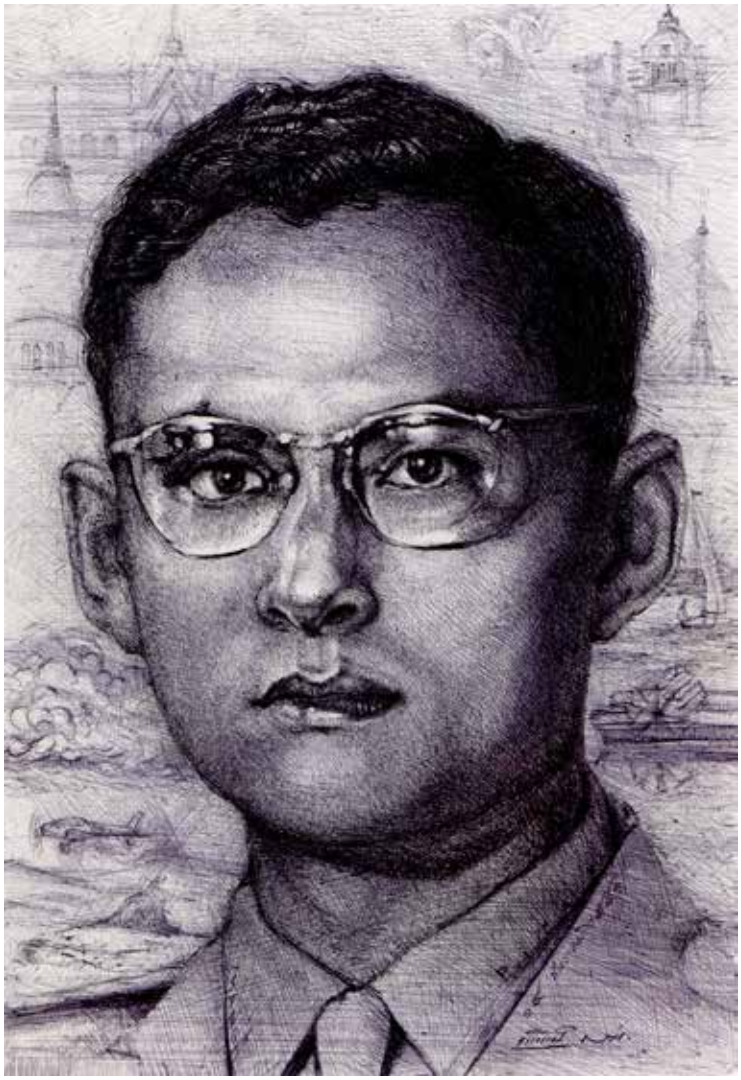

"พ่อของแผ่นดิน ๙๙๙๙๙๙๙๙๙/2551" | "999999999 my Father/2551"
โดย ผศ. พิทักษ์ สง่า ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 42.5 x 60 เซนติเมตร เทคนิค ภาพพิมพ์ วาดเส้นปากกาลูกลื่นบนกระดาษ
แนวความคิด พ่อผู้ซึ่งเสียสละ พ่อผู้ซึ่งให้ พ่อผู้ซึ่งทำ พ่อผู้ซึ่งห่วงใย พ่อผู้ซึ่งดูแลเอาใจใส่
พ่อผู้ซึ่งสร้างสรรค์ทุกอาชีพ พ่อผู้ซึ่งเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง พ่อผู้ซึ่งเมตตา
และพ่อผู้ซึ่งคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ยากยิ่งผู้ใดเสมอเหมือนเป็นพ่อลูกทุกชาติไป...

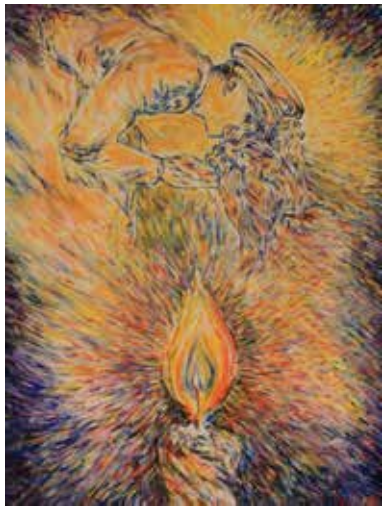

"ฝนหลวง 1" "ฝนหลวง 2" "ประทีปของแผ่นดิน" "วันเทียนดับ"
โดย รศ. ดร. ไพโรจน์ ชมุนี ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 60 x 51 เซนติเมตร, 81 x 60 เซนติเมตร, 60 x 81 เซนติเมตร, 70 x 90 เซนติเมตร เทคนิค สีอะคริลิก
แนวความคิด แรงบันดาลใจมาจากพระบารมีอันยิ่งใหญ่ของมหาราชผู้มากมีด้วยความสามารถ
ทั้งศาสตร์และศิลป์ ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีงามสำหรับผู้ทำงานสร้างสรรค์ทุกชนิด
ไม่ว่าศิลปะ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรม หรือเทคโนโลยี

"My Heart" โดย อาจารย์ภาคย์ธิร์วัฒน์ บุญมี ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
ขนาด 19 x 28 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำบนกระดาษ
แนวความคิด My Heart

"สคุคีมหาราชา" โดย อาจารย์ภูษิต รัตนภานพ ภาควิชาออกแบบเครื่องประดับ
ขนาด 29.5 x 40 x 2 เซนติเมตร เทคนิค หล่อบรอนซ์
แนวความคิด น้อมถวายอาลัยพ่อของแผ่นดิน ผู้ทรงงานเพื่อประชาชนชาวไทย
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดไม่ได้

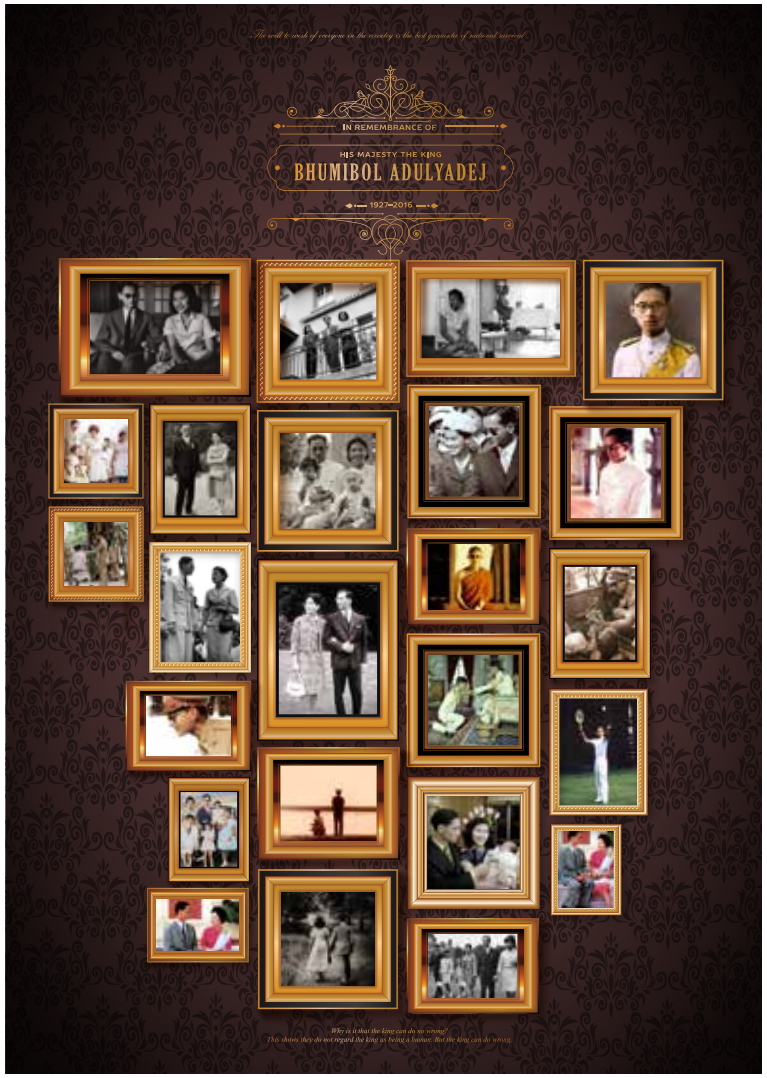

"พระราชาของทุกคน" โดย ลลิต เลิศไม้ไทย นักศึกษาเก่าคณะมัณฑนศิลป์
ขนาด 20 x 30 นิ้ว เทคนิค illustrator 2017
แนวความคิด สะท้อนภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ทรงใช้ชีวิตเพื่อประชาชน
เพื่อครอบครัวอันเป็นที่รัก ที่จะตราตรึงอยู่ในหัวใจของปวงชนชาวไทยไปตลอดกัลปาวสาน

"ดั่งดวงใจ" โดย อาจารย์วรภรรท สิทธิรัตน์ ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 24 x 24 เซนติเมตร เทคนิค ประติมากรรมนูนต่ำ
แนวความคิด ข้าพเจ้าใช้สื่อสัญลักษณ์ ปีนักษัตรประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
ในการสร้างผลงานชิ้นนี้ เพื่อให้เห็นถึงความมีพระทัยที่อ่อนโยนแต่เปี่ยมไปด้วยอำนาจบารมี
ที่ทรงสามารถนำพาปวงชนชาวไทยให้อยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข
พระองค์ยังทรงอยู่ในหัวใจชาวไทยทุกคนตลอดกาล

"Copper" โดย ผศ. วรรณณา ธิธรรมมา ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
เทคนิค Hand building, Red stoneware clay, Feldspar glazing 1200'C.
แนวความคิด พระผู้ให้ความภาคภูมิใจไทยเป็นไทย แด่ไทยทั้งผอง, ส่งเสริมและร่วมอนุรักษ์สุนัขสายพันธุ์ไทย

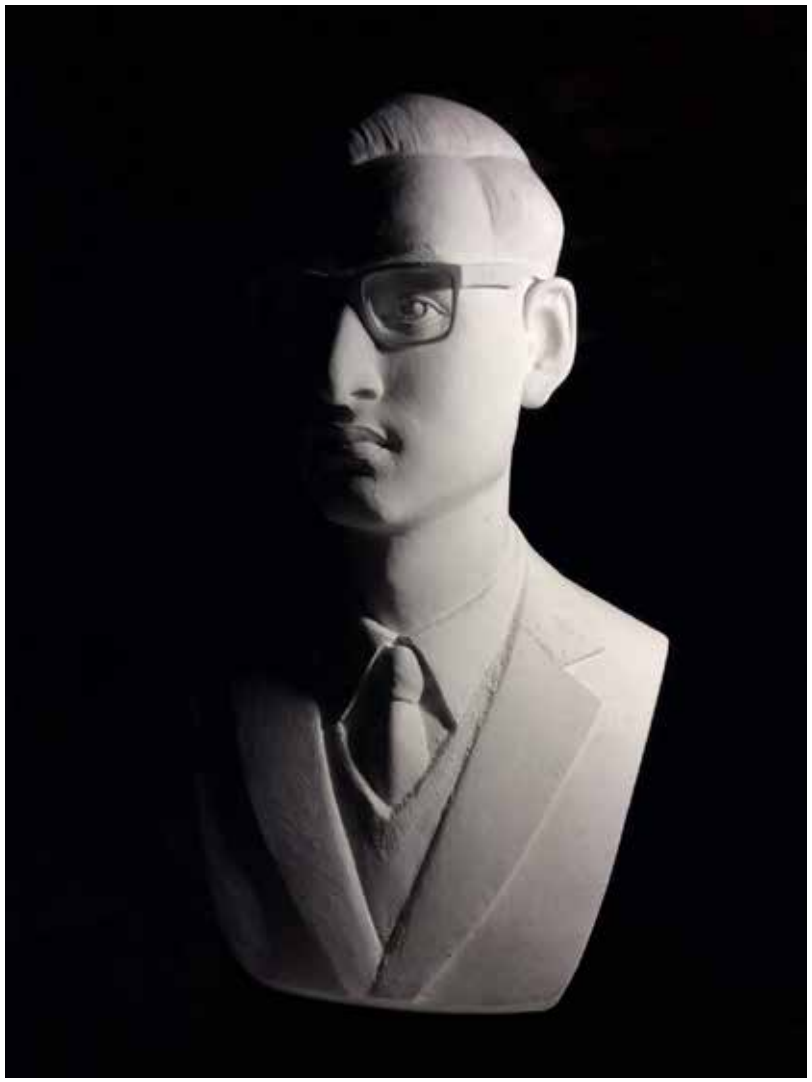

"พระราชาผู้ประเสริฐ" โดย อาจารย์ศมประสงค์ ชาวนาไร่ ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
ขนาด 65 x 39 เซนติเมตร เทคนิค ปูนพลาสเตอร์
แนวความคิด พระราชาผู้ประเสริฐ

"น้ำคือชีวิต" | "Water is life" โดย ผศ. ศุภกา ปาลเปรม ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 34 x 4 เซนติเมตร เทคนิค Ceramic, Stoneware body and Wheel Throwing, Stamp and Slip
Engobe, Copper Glazes, Oxidation Fired 1220 Degree Celsius.
แนวความคิด การสร้างความสมดุลของทรัพยากรน้ำ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ที่ว่า "น้ำคือชีวิต" และการบริหารจัดการน้ำ "จากภูผาสู่นที" คือต้นแบบของการบริหารจัดการน้ำที่เกิดประโยชน์
อย่างยั่งยืน ทั้งในเรื่องของการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ การพัฒนารูปแบบป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
การจัดการน้ำแล้งและน้ำหลากนอกเขตชลประทาน และอีกหลายแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ท่านทรงทำเป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นต้นแบบสู่การนำไปใช้ในชุมชนได้จนประสบความสำเร็จ ที่ทรงสามารถนำพา
ปวงชนชาวไทยให้อยู่กันอย่างร่มเย็นเป็นสุข พระองค์ยังทรงอยู่ในหัวใจชาวไทยทุกคนตลอดกาล

"วิหารพระพุทธองค์ดำ วัดกลันทาราม จังหวัดบุรีรัมย์"
โดย อาจารย์สมบัติ วงศ์อัศวนฤมล ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน
ขนาด 60 x 90 x 5 เซนติเมตร
แนวความคิด วิหารพระพุทธองค์ดำและภาพจิตรกรรมชุมนุมเทวดาชุดนี้ ออกแบบและจัดสร้างแล้วเสร็จ
เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า และถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

"พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย" โดย อาจารย์สมพงษ์ แสงอร่ามรุ่งโรจน์ ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 38 x 55 เซนติเมตร เทคนิค ดินสอสี
แนวความคิด ภาพของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงถือแผนที่คิดพระวรกาย ทรงคล้องกล้องถ่ายรูป
เป็นภาพที่คนไทยทุกคนคงได้เห็นอยู่เนืองๆ เป็นการยืนยันถึงการทรงงานของพระองค์อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย
ด้วยโครงการต่างๆ กว่าสี่พันโครงการ ซึ่งล้วนแต่ทรงทำเพื่อพสกนิกรของพระองค์ให้อยู่ดีกินดี มีคุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้น พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นพ่อหลวงของปวงชนชาวไทยอย่างแท้จริง

"The Greatest Love of Thai people, River and Our King"
โดย ผศ. สยุมพร กาษรสุวรรณ ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 38 x 38 x 22 เซนติเมตร เทคนิค Ceramic
แนวความคิด ความประทับใจในพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9
เกี่ยวกับการบริหารน้ำในสยามประเทศ และการที่พระองค์ทรงเป็นที่พึ่งของคนไทย
เป็นสายน้ำเย็นดับความทุกข์และความโกลาหลในสังคมไทยตลอดรัชกาล

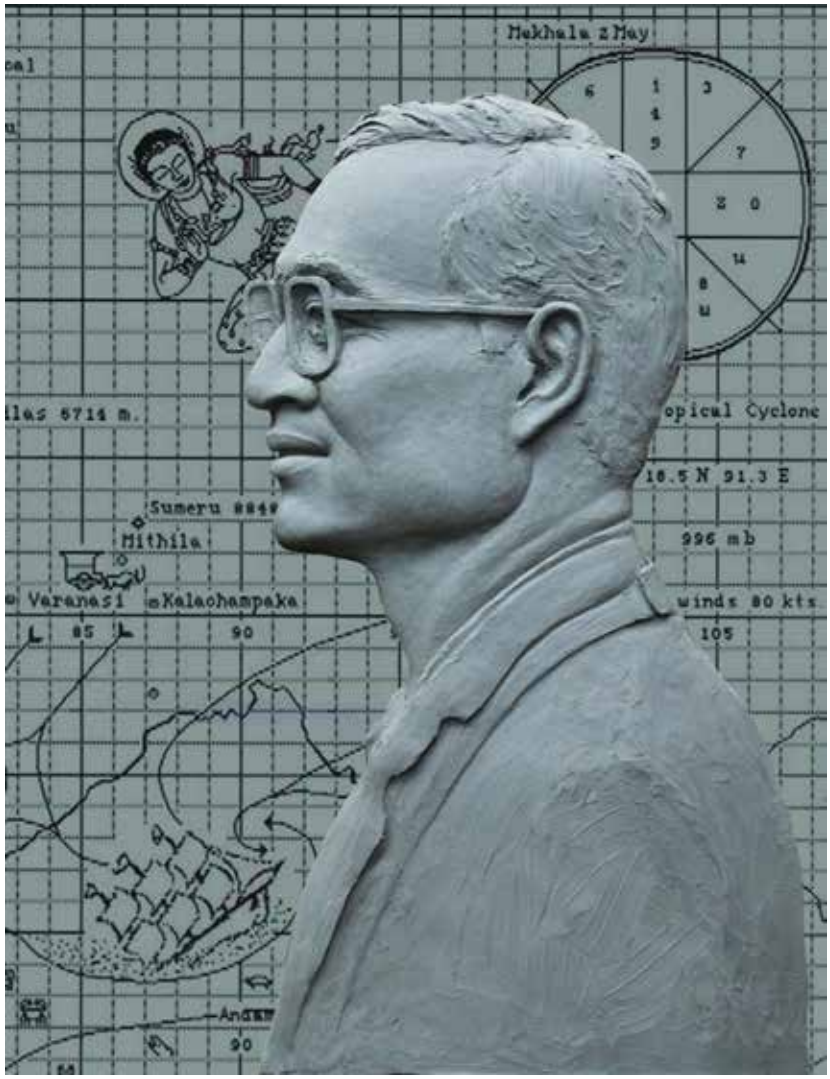

"ใต้พระบารมี" โดย อาจารย์สหเทพ เทพบุรี ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 40 x 50 เซนติเมตร เทคนิค ปั้น-หล่อ ปูนปลาสเตอร์
แนวความคิด ข้าพเจ้าต้องการน้อมนำพระราชดำรัสของพระองค์ ที่แสดงให้เห็นว่าความเพียรนั้นสำคัญที่สุด
ทำอะไรก็ต้องอาศัยความเพียร ความเพียรที่บริสุทธิ์ ปัญญาที่เฉียบแหลม กำลังกายที่สมบูรณ์
ย่อมนำความสำเร็จและความสุขมาให้

"กระถางซีเมนต์ผสม" โดย อาจารย์สิทธิโชค ชัยวรรณ ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 25 x 25 x 25 เซนติเมตร เทคนิค ซีเมนต์ผสม
แนวความคิด เพื่อลดต้นทุนและสร้างผลิตภัณฑ์ที่เหมาะกับการใช้สอย กระถางที่ผลิตจากซีเมนต์ผสมนั้น มีศักยภาพในการสร้างมูลค่า และสามารถผลิตได้ทุกพื้นที่โดยไม่ต้องพึ่งพากระบวนการปั้นและการเผาเหมือน กระถางดินเผา ที่ผู้ประกอบการนำมาใช้อยู่ในปัจจุบัน กระถางเนื้อปูนซีเมนต์ได้ถูกพัฒนาเรื่อยมา และสามารถ ขึ้นรูปได้โดยการหล่อพิมพ์ ซึ่งสามารถเพิ่มเติมลวดลายและปรับเปลี่ยนรูปทรง ได้ตามความประสงค์ของผู้ ออกแบบกระถาง อีกทั้งสามารถปรับใช้กระถางลักษณะนี้ให้เหมาะสมกับการตกแต่งภายในตัวอาคารได้ ซึ่งตรง กับลักษณะเด่นของดอกไม้ประดิษฐ์ที่ใช้ตกแต่งและสร้างบรรยากาศให้ห้องอาคารสถานที่มีความสดชื่นยิ่งขึ้น

"สถิตย์ในใจนิรันดร์" โดย ผศ. สืบพงศ์ เผ่าไทย ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา
ขนาด 40 x 120 เซนติเมตร เทคนิค เครื่องเคลือบดินเผา
แนวความคิด คิดถึง
ในหลวงพระมหากษัตริย์ นักพัฒนา
พระราชดำรัส คำพ่อสอนที่มีคุณค่า
พระปรีชาสามารถทุกๆ ด้านที่เปี่ยมล้น
พระเมตตาที่มีต่อประชาชนหรือแม้แต่ทุกสรรพสัตว์

"ด้วยความอาลัยพระองค์ท่าน" โดย ผศ. สุพจน์ สิงห์สาย ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์
ขนาด 60 x 60 เซนติเมตร เทคนิค สื่อผสม
แนวความคิด ขอน้อมถวายความอาลัย ด้วยความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ
จะสืบสานปณิธานของพระองค์ท่าน เป็นแนวทางสืบไป

"ในสายพระเนตร" | "The eyes of His Majesty King Bhumibol Adulyadej"
โดย ผศ. อติวรรธน์ วิรุฬห์เพชร ภาควิชาออกแบบนิเทศศิลป์
ขนาด 45 x 30 เซนติเมตร เทคนิค สีอะคริลิค บน กระดาษชานอ้อย สีดำ สีทอง สีขาว
แนวความคิด ทุกหนแห่งในเส้นทางเสด็จฯ ทุกสายตาของประชาชน ณ ที่แห่งนั้นจับจ้องมองพระองค์
และในสายพระเนตร คือการทรงงานเพื่อประชาชน สงบ ร่มเย็น ยั่งยืน
แสง คือ ปัจจัยสำคัญในการถ่ายภาพ ภาพขาวดำ สามารถดึงดูดอารมณ์ของผู้ชมได้เพียงระดับสีจากขาวถึงดำ
โดยในภาพถ่ายขาวดำจะต้องมีส่วนที่สว่างที่สุดและเข้มที่สุดที่สามารถเห็นรายละเอียดในเงาได้ เรียกว่า Zone
System แบ่งเป็น 10 ระดับ จึงเป็นที่มาของผลงานนี้ โดยมีสีหลักคือ สีดำ 9 ส่วน + สีทอง 1 ส่วน
เป็นสีที่ดำเข้มที่สุด และผสมสีทองและสีขาวเพิ่มลงไปทีละส่วนเพื่อลดระดับความเข้มของสีดำลงในช่องต่อๆ ไป
ตามลำดับ ภาพที่ได้มีการไล่ระดับความเข้มของสีโดยต้องการให้เห็นความแตกต่าง

"รักพระเจ้าอยู่หัว" | "Love The King" โดย รศ. ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงค์กุล ภาควิชาเครื่องเคลือบดินเผา ขนาด 20 x 30 เซนติเมตร เทคนิค ภาพพิมพ์รูปลอกสีบนเคลือบ บนแผ่นกระเบื้องเซรามิคเผาแกร่ง แนวความคิด ภาพข่าวพระกรณียกิจที่พระองค์ในหลวง ร.9 เคยเสด็จไปที่ต่างๆ ที่เราเคยเห็นจนชินตากำลังจะลางเลือนไปจากสื่อ เพราะพระองค์เสด็จสู่สวรรคาลัย แต่ความรักในพระองค์ยังอยู่ในความทรงจำยังไม่เลือนไปจากใจ

"สถิตในใจไทยนิรันดร์" | "Eternally Live in Thai People's Hearts"
โดย อาจารย์อุณรุท กสิกรกรรม ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 60 x 80 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
แนวความคิด เพื่อระลึกถึงพระกรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้

"แสงแห่งราชันย์" โดย อาจารย์อิทธิพล วิมลศิลป์ ภาควิชาประยุกตศิลปศึกษา
ขนาด 50 x 60 เซนติเมตร เทคนิค สีอะครีลิค

คำสั่งคณะมัณฑนศิลป์
ที่ 70 /2560
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
"โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ"

เพื่อให้การดำเนินงาน "โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ" เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่ง และรายชื่อดังต่อไปนี้

1. คณบดีคณะมัณฑนศิลป์	ที่ปรึกษา
2. รองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	ประธานกรรมการ
3. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	กรรมการ
4. อาจารย์สัญญา สุขพูล	กรรมการ
5. อาจารย์ไพโรจน์ พิทยเมธี	กรรมการ
6. อาจารย์ศรีนาฎ ไพโรหกุล	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ประภากร สุคนธมณี	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สยุมพร กาษรสุวรรณ	กรรมการ
9. อาจารย์อรอุมา วิชัยกุล	กรรมการ
10. อาจารย์ ดร.อนุกูล บูรณะประพฤกษ์	กรรมการ
11. เลขานุการคณะมัณฑนศิลป์	กรรมการ
12. หัวหน้างานแผนและส่งเสริมทางวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ
13. หัวหน้างานบริการการศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
14. หัวหน้างานกิจการนักศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
15. หัวหน้างานคลังและพัสดุ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
16. หัวหน้างานบริหารและธุรการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17. หัวหน้างานบริหารพระราชวังสนามจันทร์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

(อาจารย์ ดร.ธนาทร เจียรกุล)
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

คำสั่งคณะมัณฑนศิลป์
ที่ 72 /2560
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทคัดย่อ และพิจารณาผลงาน

เพื่อให้การดำเนินงาน "โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ" เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ สะท้อนถึงคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทคัดย่อ และพิจารณาผลงานเพื่อจัดแสดงฯ ประกอบด้วยบุคคล ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พยูร โมสิกรัตน์
3. ดร.ฐิติพร ฌานวังศะ

สั่ง ณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

(อาจารย์ ดร.ธนาทร เจียรกุล)
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

คำสั่งคณะมัณฑนศิลป์
ที่ 73 /2560
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ
"โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ"

เพื่อให้การดำเนินงาน "โครงการจัดแสดงนิทรรศการผลงานคณาจารย์ประจำคณะมัณฑนศิลป์ ประจำปี 2560 : สืบสานปณิธานพ่อ" เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วยผู้มีรายชื่อดังต่อไปนี้

คณะอนุกรรมการฝ่ายรวบรวม คิดตั้ง และจัดเก็บผลงาน

1. ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ	ประธานอนุกรรมการ
2. อาจารย์พสุ จารุศิริ	อนุกรรมการ
3. อาจารย์ไพโรจน์ พิทยเมธี	อนุกรรมการ
4. อาจารย์ ดร.ชิตชัย ควรเดชะคุปต์	อนุกรรมการ
5. อาจารย์อานุภาพ จันทรัมพร	อนุกรรมการ
6. อาจารย์สิทธิโชค ชัยวรรณ	อนุกรรมการ
7. อาจารย์อรอุมา วิชัยกุล	อนุกรรมการ
8. อาจารย์เสรี เทียนเจลี้	อนุกรรมการ
9. นางภาวนา บุญปก	อนุกรรมการและเลขานุการ
10. นางสาวอโนมา รัตนน้อย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
11. นางสาวณัฐญภรณ์ เลิศอนรรฆภัณฑ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2560

(อาจารย์ ดร.ธนาทร เจียรกุล)
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์